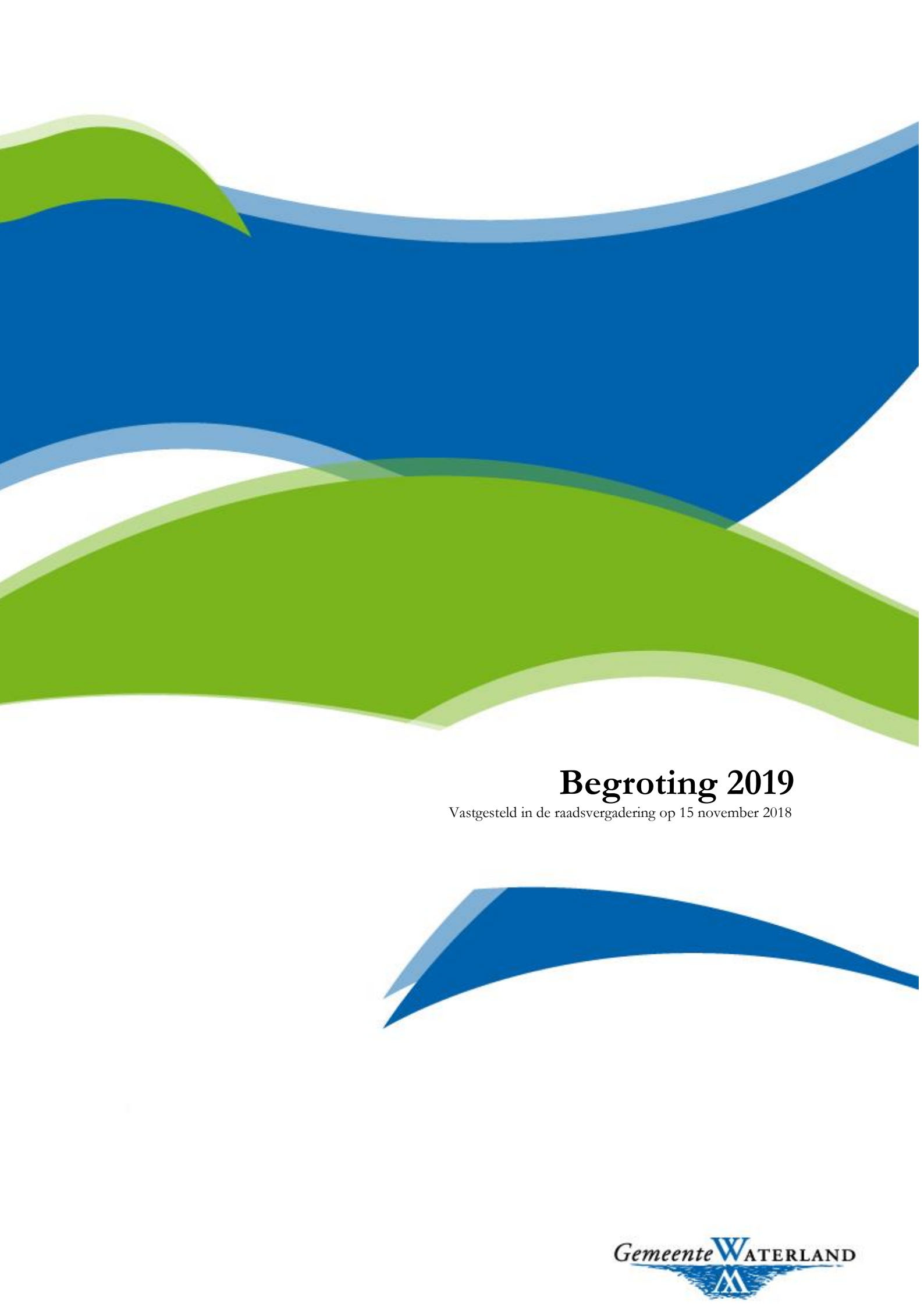

Begroting 2019

Vastgesteld in de raadsvergadering op 15 november 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
Leeswijzer	23
I. Beleidsbegroting.....	25
<i>Programmaplan</i>	27
1. Ruimtelijk domein.....	29
2. Openbaar domein	31
3. Sociaal domein.....	32
4. Bestuur.....	34
5. Algemene dekkingsmiddelen.....	35
6. Overhead.....	37
7. Vennootschapsbelasting	38
8. Onvoorzien	39
<i>Paragrafen</i>	41
§ A Lokale heffingen	43
§ B Weerstandsvermogen.....	55
§ C Onderhoud kapitaalgoederen	61
§ D Financiering.....	66
§ E Bedrijfsvoering.....	68
§ F Verbonden partijen.....	71
§ G Grondbeleid.....	80
§ H Subsidies	81
§ I Jachthaven Hemmeland.....	86
II. Financiële begroting.....	87
<i>Overzicht exploitatie</i>	89
1. Overzicht van baten en lasten.....	91
2. Meerjarenraming	92
3. Incidentele baten en lasten	94
<i>Uiteenzetting van de financiële positie</i>	97
1. Geprognoseerde Balans 2019-2022.....	98
2. Geprognoseerd EMU-saldo.....	100
3. Stand en het gespecificeerde verloop van de reserves	101
4. Stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen	102
5. Financiering.....	103
6. Investerings	104
7. Verplichtingen jaarlijks terugkerende arbeidskosten	114
III. Bijlagen.....	115
1. Uitvoeringsinformatie 2019-2022.....	116
2. IV4 2019-2022.....	122

Inleiding

Toekomstbestendig, duurzaam en sociaal dat is het Waterland waar het goed wonen is en waar mensen zich nauw bij elkaar betrokken voelen. Dat is het Waterland waar het college voor staat. In de periode 2018-2022 geven wij daar verder vorm aan, zodat Waterland klaar is voor een duurzame toekomst.

Het college kiest ervoor om eerst de financiën structureel op orde te brengen, zodat wij in 2020 weer een sluitende begroting hebben. Om die reden bevat deze begroting dan ook geen kostbare investeringen.

Toekomstbestendig betekent dat wij ons moeten voorbereiden op de energietransitie. Dat heeft consequenties voor de manier waarop wij wonen, bouwen, energie opwekken en ons verplaatsen.

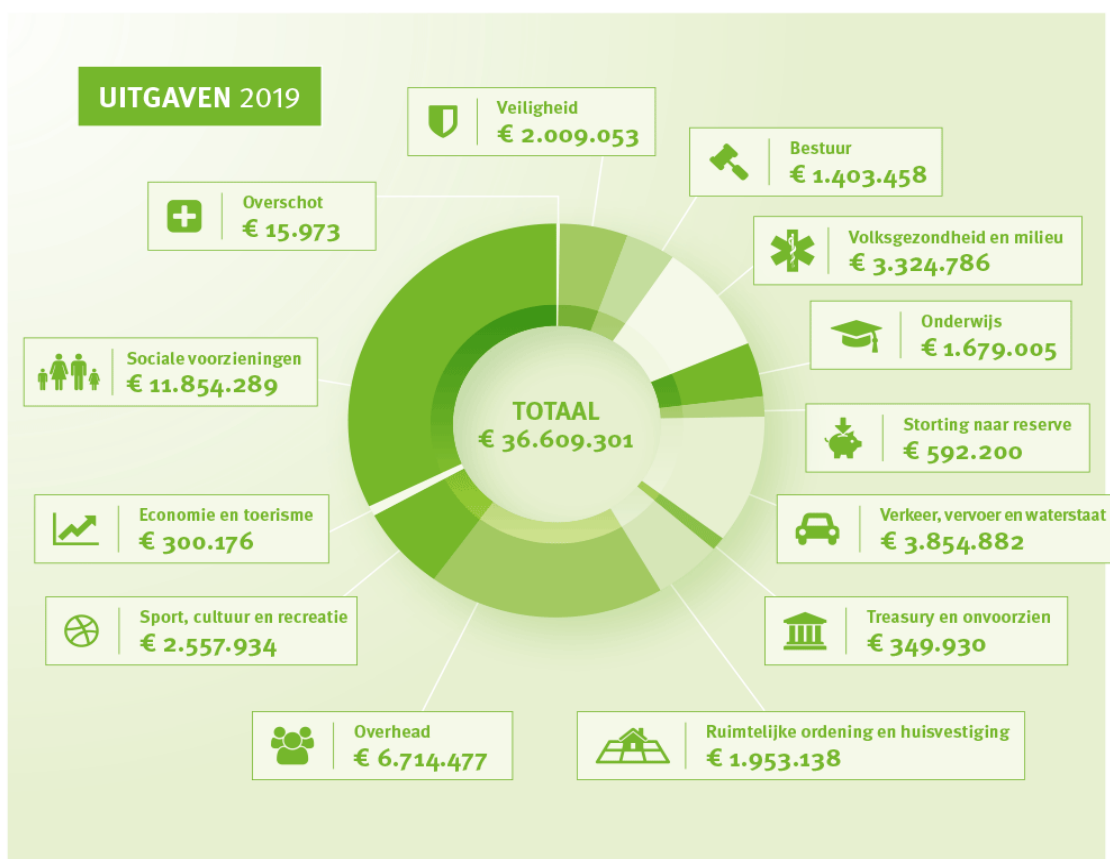
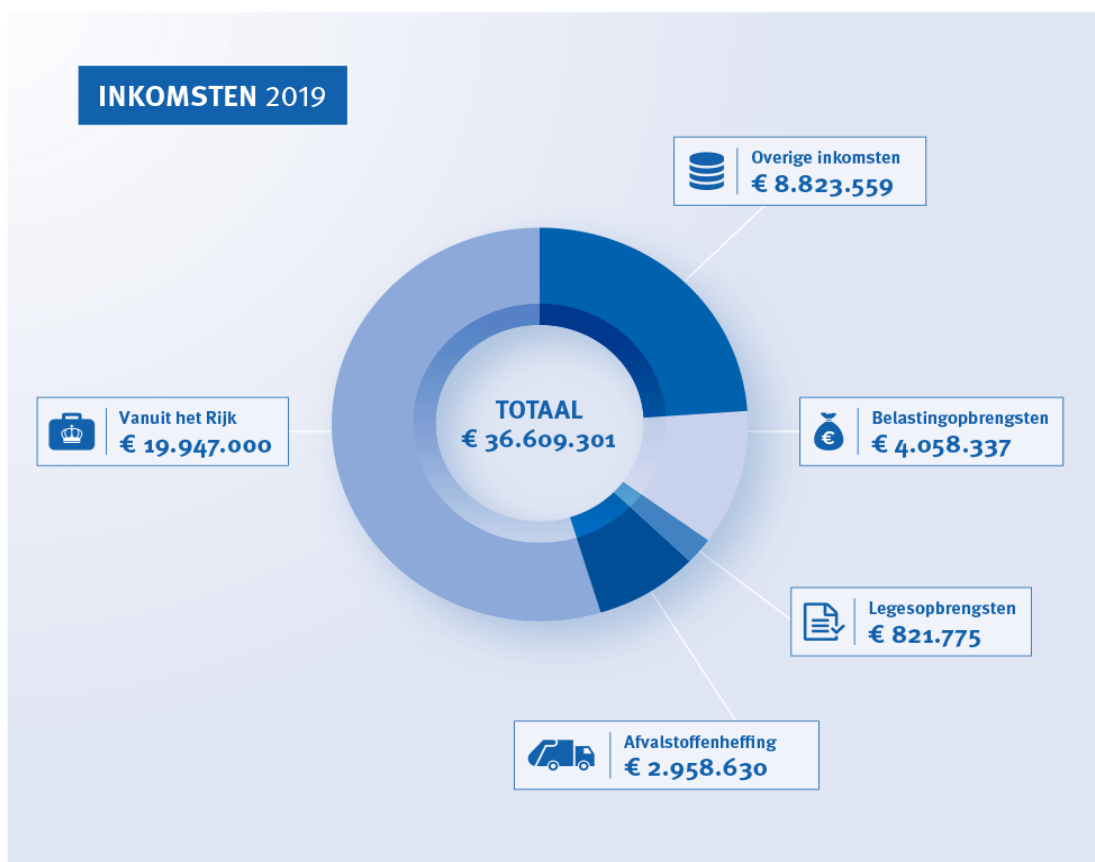
Onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van Waterland loopt al langer. Uiterlijk in 2020 moet er een duidelijke uitspraak komen over de zelfstandigheid. Samen met inwoners, bestuurlijke en maatschappelijke partners.

Van de gemeentelijke organisatie wordt in de komende jaren veel gevraagd. Grote bouwprojecten als het Galgeriet zijn in voorbereiding, de implementatie van de omgevingswet legt een groot beslag op de capaciteit van de organisatie, en de zorg en de overschrijdingen in de zorg hebben de volle aandacht.

Wij staan kortom voor grote veranderingen en uitdagingen, waar wij samen de schouders onder zetten. In een open bestuurscultuur, met respect voor elkaar en een luisterend oor voor onze inwoners. De gemeenteraad kan een verdere kwaliteitsslag maken waar het gaat om efficiëntie. Samen met vertegenwoordigers van de raad willen wij daarnaar kijken.

Er is gelukkig ook veel om te behouden in Waterland. Genomen raadsbesluiten worden in de nieuwe collegeperiode gerespecteerd. En wij blijven ons hard maken voor het mooie landschap, de fijne leefomgeving, die veilig is en met goede voorzieningen. Een plek waar je goed kan wonen, werken en recreëren.

Hieronder wordt een overzicht weergegeven van de verschillende inkomsten en uitgaven binnen de gemeente Waterland betreffende de begroting 2019:

Ruimtelijk domein

Bouwen, wonen en voorzieningen

In 2019 zal de eerste paal op het Galgeriet de grond in gaan. Wij maken een start met de bouw van in totaal zo'n duizend woningen in deze collegeperiode. Gezien de grote vraag naar woningen blijft het beleid ook de komende jaren gericht op voldoende nieuwbouw. Wij gaan echter niet bouwen in het groen. Dus ook niet op Waterlands grondgebied in de Purmer en IJpendam-Noord.

Wij handhaven bij nieuwbouwprojecten de bestaande verdeling dertig procent sociaal (huur en/of koop), tien procent sociaal-plus (huur en/of koop) en zestig procent vrije sector. Wij zoeken aansluiting bij de discussie in de Metropoolregio Amsterdam om bij de toewijzing van sociale huurwoningen meer op urgentie van woonzoekenden te letten dan op de formele inschrijvingsduur.

Naast Galgeriet liggen er plannen voor de Kohnstammlocatie, Regenboog, Van Disweg en de sportvelden op Marken. Deze plannen moeten voortvarend uitgevoerd worden. Wij vinden het bovendien belangrijk dat er gedifferentieerd wordt gebouwd. Voor jongeren en levensloopbestendig. Dat zorgt voor een goede doorstroom op de woningmarkt. Daarom ondersteunen wij in de kernen initiatieven voor tijdelijke jongerenwoningen. Bij grote bouwprojecten wordt ruimte geboden aan woonconcepten voor ouderen, zoals verzorgd wonen.

Duurzaamheid en energietransitie

Nederland heeft zich gecommitteerd aan het klimaatverdrag van Parijs. Energietransitie, de overgang van olie en gas naar duurzame vormen van energie, vraagt ook van de gemeente Waterland een forse inspanning. De afgelopen periode is al veel geïnvesteerd in duurzaamheid. Hier gaan wij mee door. Bij (ver)nieuwbouw geldt aardgasloos bouwen als hard uitgangspunt. Ook bestaande bouw willen wij zoveel mogelijk verduurzamen ter voorbereiding op de energietransitie. Daarnaast moeten gemeenten in het kader van het klimaatakkoord Regionale Energie Strategieën opstellen. De eerste oplevering daarvan vindt in 2019 plaats. Waar vindt energieopwekking plaats; welke energie-infrastructuur is nodig en hoe voorzien we aardgasloze woningen van warmte.

Een duurzaamheids/energietransitiefonds moet inwoners helpen en de overstap naar aardgasloos vergemakkelijken. Zodra wij meer duidelijkheid over de financiële positie van de gemeente hebben, wordt dat fonds gevuld. In de tussentijd zetten wij in op voorlichting, bewustwording en het ondersteunen van duurzame initiatieven.

Wij zijn voorstander van alternatieve vormen van energie en staan positief tegenover uitbreiding van windenergie bij de Nes. Daarbij kijken wij kritisch naar de landschappelijke gevolgen en hoe het extra rendement ten goede komt aan de inwoners van Waterland. Om aan de toenemende vraag voor het opladen van elektrische auto's te voldoen komen er meer laadpalen. Bij het bepalen van de locaties daarvan sluiten wij onder meer aan bij ideeën en initiatieven van ondernemers en inwoners.

Economie, toerisme en recreatie

Ondernemers zijn onmisbaar in Waterland. Wij actualiseren dan ook de economische agenda en zetten hem voort. Wij willen het toerisme in regionaal verband verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme. Wij zetten daarom in op kwaliteitstoerisme van individuen en kleine groepen, die zowel genieten van het landschap als van de historische kernen van Waterland en die gebruikmaken van horeca en de mogelijkheden tot overnachten.

De omvangrijke dijkversterkingen die gaan plaatsvinden langs de Markermeerdijk en op Marken bieden recreatieve meekoppelkansen. Deze worden optimaal benut. Het mooie Waterlandse landschap verdient actieve bescherming, conform de afspraken in de Metropoolregio Amsterdam. Waterland geldt als voorbeeld hoe biodiversiteit verbeterd kan worden, het veenweidegebied behouden en recreatieve waarden gestimuleerd. Daarvoor blijven wij ons actief inzetten.

Maatschappelijk doel: Faciliteren van een veilig en gezonde leefomgeving waarin iedereen kan wonen, werken, recreëren en verblijven.		
<i>Wat willen wij bereiken ?</i>		
Beleidsdoel A: Het realiseren van toekomst bestendige woningen voor onze inwoners	Beleidsdoel B: Gebruik maken van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt om een veilige en gezonde leefomgeving te waarborgen	Beleidsdoel C: Het toerisme in regionaal verband verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme.
<i>Wat gaan we daarvoor doen ?</i>		
Activiteiten 1. Het realiseren van zo'n 1000 nieuwbouw woningen tussen nu en 2022. 2. Het college handhaaft de bestaande verdeling bij nieuwbouw projecten, te weten: 30% sociale (huur en/of koop), 10% sociaal-plus (huur en/of koop) en 60% vrije sector. 3. Nadruk op urgentie woningzoekenden bij huurwoningen. Wij sluiten aan bij de discussie in de Metropoolregio Amsterdam om bij de toewijzing van sociale huurwoningen meer op urgentie van woningzoekenden te letten dan op de formele inschrijvingsduur. 4. Het gedifferentieerd bouwen voor doelgroepen 5. Uitvoering woonvisie Waterland. Het college voert de opgestelde woonvisie Waterland verder uit. 6. Stimuleren dat Waterlanders de mogelijkheid krijgen om in Waterland te blijven wonen	Activiteiten 1. Het college zet in op een tijdige realisatie en cultuurverandering bij de implementatie van de Omgevingswet die op basis van de Omgevingswet uiterlijk 2020 vastgesteld dient te zijn. 2. Stimuleren en ruimte geven aan burgerinitiatieven	Activiteiten 1. Het college zet in op economische kansen op het gebied van recreatie en toerisme en sluit hierbij aan op initiatieven in de regio zoals de MRA-agenda toerisme. 2. Het college actualiseert de toeristische visie inclusief actie agenda. De inzet is gericht op kwaliteitstoerisme van individuen en kleine groepen, specifiek gericht op cultuur kernen en landschap. Daarnaast wordt aangegeven op welke wijze mogelijkheid wordt geboden tot (kortstondig) toeristisch overnachten in onze gemeente, mede gelet op recent beleid in omringende gemeenten (o.a. Amsterdam en Zaanstad) en sluit hierbij aan op het regionale beleid. 3. Het college zorgt er voor dat de toeristische bewegwijzering in de gehele gemeente in 2020 is gerealiseerd.

Maatschappelijk doel: Faciliteren van een veilig en gezonde leefomgeving waarin iedereen kan wonen, werken, recreëren en verblijven.		
<i>Wat willen wij bereiken ?</i>		
Beleidsdoel D: Het realiseren van een veilige leefomgeving	Beleidsdoel E: Het stimuleren van duurzaamheidsmaatregelen en energietransitie in lijn met het klimaatverdrag	Beleidsdoel F: Realiseren landschappelijke en recreatieve doelen in regionaal verband.
<i>Wat gaan we daarvoor doen ?</i>		
Activiteiten 1. De burgemeester levert een actieve bijdrage om effectief beleid te ontwikkelen op regionale aanpak van zware criminaliteit als onderdeel van integraal veiligheidsbeleid. 2. De raad wordt over het concept Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019-2022 geconsulteerd 3. Het college werkt aan een lokaal integraal veiligheidsplan 2020-2023, waarbij dit Meerjarenplan als input dient. 4. Het college zorgt voor een goede verbinding tussen zorg en veiligheid door integrale bespreking van casuïstiek 5. Indien sprake is van meer-voudige problematiek bij personen of gezinnen, dan zorgen wij voor een goede afstemming via het Veiligheidshuis. 6. De taken welke de BOA's uitvoeren in het veiligheidsdomein zullen wij blijvend analyseren en indien nodig actualiseren.	Activiteiten 1. Het college committeert zich aan het klimaatverdrag van Parijs en het regeerakkoord (klimaatakkoord) met CO2 reductie als doel. 2. Het college sluit aan als global goals gemeente bij de VNG en omarmt de 17 Global Goals (internationale doelen) van de VN als internationaal kader voor en duurzame toekomst. 3. Het opstellen van een energietransitieplan samen met de regio (Regionale EnergieStrategie 2019) en een lokaal transitieplan met daarin aangegeven de alternatieve energiebronnen, uitvoering, planning en financiële vertaling (2021) 4. Werker aan bewustwording door middel van continue voorlichting over duurzaamheidsmaatregelen (o.a. isolatie en zonnepanelen) en het stimuleren van buurtinitiatieven. 5. Het college richt een duurzaamheid/energie transitiefonds op. 6. Verduurzaming van nieuwbouw en eveneens zoveel mogelijk bestaande bouw. Tot 2022 in totaal 200 woningen aardgasloos maken, waarbij na 2020 gestart wordt met het aardgas-loos maken van een aantal bestaande woningen 7. Het stimuleren van alternatieve vormen van energie (o.a. uitbreiding windenergie NES en zonnepark Marken), rekening houdend met landschappelijke gevolgen.	Activiteiten 1. In 2019 wordt gewerkt aan een actualisatie van de MRA-agenda. 2. Parallel aan de nieuwe MRA-visie wordt in de MRA-Noord gewerkt aan een actualisatie van de Samenwerkingsagenda. 3. Het college stelt een plan van aanpak toekomstvisie Marken op inclusief een uitvoeringsagenda. 4. Het college benut meekoppelingen en MRA projecten optimaal, specifiek richt zij zich op: - aanleg voet/fietspad - Markermeerdijk - Omringdijk Marken - Dijkversterking - Verleggen inrit Europarcs - Veengebied/landschap 5. Het college blijft zich ook middels samenwerking met de agrarische sector en de afspraken in de Metropoolregio actief inzetten op bescherming van het Waterlandse landschap, onder meer door: - verbetering biodiversiteit - behoud veenweidegebied - stimulering recreatieve waarden.

Maatschappelijk doel: Faciliteren van een veilig en gezonde leefomgeving waarin iedereen kan wonen, werken, recreëren en verblijven.		
<i>Wat willen wij bereiken ?</i>		
Beleidsdoel G: Faciliteren van ondernemers- schap	Beleidsdoel H: Optimaliseren van de gemeente- lijke vastgoedportefeuille	
<i>Wat gaan we daarvoor doen ?</i>		
Activiteiten 1. Een gezond economisch klimaat is belangrijk voor Waterland en haar omgeving. Het college actualiseert, samen met de ondernemers de economische agenda.	Activiteiten 1. Op basis van maatschappelijk belang en gebruik door de gemeente maakt het college keuzes voor het eventuele afstoten dan wel het breder/effectiever inzetten van de gemeentelijke gebouwen.	

Openbaar domein

De openbare ruimte moet er goed uitzien. Daarom wordt er ingezet op verbetering van de onkruidbestrijding te beginnen op beeldbepalende plaatsen in Waterland. Het streven is te gaan werken met beeldkwaliteitsplannen.

Bereikbaarheid, verkeer en vervoer

Waterland moet goed bereikbaar blijven. De bouw van meer woningen vergroot het belang van bereikbaarheid en openbaar vervoer. Dit betekent goede fietspaden, fietsenstallingen en voldoende parkeerplaatsen.

Een goede bereikbaarheid betekent dat wij voor de N247 bij de provincie en de vervoersregio blijven aandringen op een onderdoorgang bij Broek in Waterland. Wij zijn echter geen voorstander van een vierbaans onderdoorgang of een verbreding van de N247 naar 2x2-baans. Wij blijven alert op een zo minimale overlast indien de brug in Broek in Waterland gerenoveerd gaat worden.

Inwoners van de binnenstad van Monnickendam hebben deelgenomen aan een enquête over verkeer en parkeren. Eén van de uitkomsten is meer aandacht voor parkeren aan de rand van de oude kern in Monnickendam bij de Loswal. Hiervoor gaan wij in overleg met inwoners en bedrijven.

Afval

In een circulaire economie bestaat afval niet meer, maar hebben wij het over grondstoffen die hergebruikt kunnen worden. Hoe beter wij afval scheiden des te meer hergebruikt kan worden. Dat is een stap dichterbij de duurzame samenleving die wij willen. Daarbij willen wij de inwoners van Waterland faciliteren. Op dit moment wordt een onderzoek gedaan naar de verschillende alternatieven voor de sluiting van de huidige milieustraat. In een later stadium zal een keuze gemaakt worden voor een definitieve oplossing.

Sport

Sport en bewegen is belangrijk voor een goede gezondheid. Sommige inwoners kunnen daarbij een steuntje in de rug gebruiken. Wij stellen een beleid op om actief en gezond ouder worden te stimuleren. De invoering van een sportpas zou een van de onderdelen kunnen zijn.

Sporthal 't Spil is toe aan een opknapbeurt, renovatie of nieuwbouw. Ook een nieuwe locatie behoort tot de mogelijkheden, zoals op sportpak Markgouw of de locatie van de huidige Marijkehal. Een multifunctionele inrichting van de sporthal zorgt ervoor dat hij ook geschikt wordt voor culturele doeleinden.

Er komt een plan van aanpak voor sportpark Markgouw, inclusief de inpassing van een tweede hockeyveld, zodat er weer voor jaren op goed niveau gesport kan worden. Zodra er duidelijkheid is over de gemeentelijke financiële situatie wordt hier uitvoering aan gegeven.

Maatschappelijk doel: Zorgen voor een veilige, prettige, duurzame leefomgeving en infrastructuur.		
<i>Wat willen wij bereiken ?</i>		
Beleidsdoel A: Goed functioneren van de onder- en bovengrondse infrastructuur.	Beleidsdoel B: Zorg dragen voor een verzorgde en groene openbare ruimte.	Beleidsdoel C: Het stimuleren van duurzaamheidsmaatregelen en energietransitie in lijn met klimaatverdrag.
<i>Wat gaan we daarvoor doen ?</i>		
Activiteiten 1. Het onderhoud van wegen en fietspaden handhaven op minimaal kwaliteitsniveau C. 2. Het stimuleren en faciliteren van een hoogwaardige fietsverbinding binnen de gemeente in samenwerking met de regio. 3. Blijvend inzetten op een onderdoorgang bij Broek in Waterland zonder verbreding van de N247. 4. Het stimuleren van een apart fiets- en voetpad op de Markermeerdijk. 5. Het college onderzoekt de mogelijkheden voor een autoluwe binnenstad. 6. Het college realiseert een parkeerterrein aan de rand van de binnenstad van Monnickendam (omgeving Loswal).	Activiteiten 1. Uitgangspunt van het college is dat de openbare ruimte er verzorgd uitziet. 2. Er wordt extra ingezet op onkruidbestrijding bij beeldbepalende plaatsen. 3. In alle nieuwe beheer- en beleidsplannen worden kaders gesteld op basis van beeldkwaliteit. 4. Streven naar meer biodiversiteit in de openbare ruimte in het belang van natuur en mens. 5. Ruimte voor spelen recreëren. 6. Het college bereidt een groenvisie voor, waarin bovenstaande wordt meegenomen.	Activiteiten 1. Klimaatadaptief (water-robuust en hittebestendig) maken van de leefomgeving. 2. Zorgen voor voldoende elektrische laadpalen binnen onze gemeente in samenspraak met ondernemers en inwoners. 3. Het energieneutraal maken van openbare gebouwen.

Maatschappelijk doel:		
Zorgen voor een veilige, prettige, duurzame leefomgeving en infrastructuur.		
<i>Wat willen wij bereiken ?</i>		
Beleidsdoel D: Het op een verantwoorde milieuvriendelijke wijze reguleren van de afvalstromen.	Beleidsdoel E: Het faciliteren van burgerinitiatieven voor kleinschalige onderhoudsprojecten.	Beleidsdoel F: Zorgdragen voor goed functionerende gastvrije havens.
<i>Wat gaan we daarvoor doen ?</i>		
Activiteiten 1. Door de ontwikkeling van het Galgeriet wordt de milieustraat (tijdelijk) elders ondergebracht. Hierbij wordt gelet op zowel dienstverlening als kosten. 2. Gescheiden afval is uitgangspunt waarbij inwoners afval eenvoudig en zoveel mogelijk dichtbij (in de kern) kwijt kunnen. Daarvoor realiseren wij op strategische plaatsen ondergrondse afvaleilanden. 3. Het college evalueert het grondstoffenbeleid en stuurt bij waar nodig.	Activiteiten 1. Wij zorgen voor een goede communicatie met burgers en andere overheden over de openbare ruimte (afval, maaibeeld, afsluiting wegen etc.). 2. Bij reconstructies en/of herinrichtingen organiseert de gemeente standaard inloop bijeenkomsten om de omgeving te betrekken bij het ontwerp. De gemeente schetst daarbij de kaders en zorgt voor evenwicht van de verschillende belangen.	Activiteiten 1. Voor het gemeentelijke deel van de havens stelt het college beleid op, waarin onder meer aanlegplekken en bruine vloot wordt meegenomen. 2. Het exploiteren van havens hoort niet tot de kerntaken van onze gemeente. Het college onderzoekt dan ook de mogelijkheid tot vervreemding van jachthaven Hemmeland en de uitbesteding van de exploitatie van de gemeentelijke binnenhaven.

Sociaal domein

Zorg, welzijn en maatschappelijke participatie

De overgang van de zorg naar de gemeente is met veel uitdagingen gepaard gegaan. Er is de afgelopen jaren een ruimhartig beleid gevoerd. Onlangs is geconstateerd dat er forse overschrijdingen zijn op de zorgbudgetten. Wij zetten in op een grondige analyse van de oorzaak van de overschrijdingen. De uitkomst hiervan vormt de basis voor een besluit over het zorgbeleid. De zorg moet betaalbaar zijn, maar wel sociaal. Dat wil zeggen dat goede zorg voor iedereen toegankelijk blijft.

Het stimuleringsfonds, voor maatschappelijke initiatieven van kernraden, sportverenigingen, sociale culturele instellingen en inwoners, zetten we voort.

Wij gaan ook statushouders actiever betrekken bij de samenleving. Hiervoor wordt een actieplan opgesteld met maatregelen die statushouders aan het werk helpen.

Voorzieningen in de kernen moeten op peil blijven. Vanwege de huidige tekorten en de structureel hogere kosten die het overstappen naar de openbare bibliotheek tot gevolg heeft, besluiten we om voorlopig het contract met Karmac voor twee jaar te verlengen.

Leerwerkbedrijf

Met de opheffing van BaanStede heeft de gemeente Waterland ervoor gekozen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dichtbij huis aan het werk te helpen. Zo heeft Waterland haar eigen groenbedrijf opgericht om mensen een leerwerkplek te kunnen geven. Ook de eigen schoonmaakdienst en bodedienst biedt daarvoor mogelijkheden. Jobcoaches van de gemeente begeleiden hen waar nodig. Daarnaast worden deze jobcoaches ingezet om mensen die langdurig een uitkering ontvangen te ondersteunen bij het vinden van werk.

Onderwijs, cultuur

De renovatie van de basisschool in Broek in Waterland is in voorbereiding en wordt in de komende periode (2019) gerealiseerd. De Verwondering verhuist naar een gerenoveerde locatie en daarmee zijn bijna alle schoolgebouwen up to date.

Cultuur draagt bij aan het woonplezier van de Waterlander. Cultuurbeleid met een bijbehorend actieplan kan hieraan een impuls geven. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar provinciale subsidies en samenwerking met omliggende gemeentes.

Maatschappelijk doel:

Samen met de bewoners en instellingen zorgdragen voor een goede sociale structuur met laagdrempelige voorzieningen waar mensen zelfstandig een beroep op kunnen doen.

*Wat willen wij bereiken ?***Beleidsdoel A:**

Het faciliteren van een passend onderwijsaanbod.

Beleidsdoel B:

Zorgdragen voor de kwetsbaren in onze samenleving.

Beleidsdoel C:

Inwoners jong en oud hebben een gezonde leefstijl, waarbij beroep op zorg en dienstverlening drage-lijk blijft.

*Wat gaan we daarvoor doen ?***Activiteiten**

1. Het college stelt in samenwerking met scholen en andere partijen, een onderwijsvisie op voor de komende periode.
2. Het college realiseert een Brede school in Broek in Waterland.
3. Het college realiseert extra lokalen voor toekomstig gebruik op het scholeneiland in Monnickendam.
4. Het college komt met maatregelen om taalachterstanden weg te werken.

Activiteiten

1. Het college stelt een plan van aanpak Sociaal domein op waarin concrete maatregelen worden voorgesteld om overschrijding op zorgbudgetten in de toekomst te voorkomen hierbij rekening houdende met de eigen kracht van de inwoners en hun omgeving en de eigen financiële draagkracht van de inwoners.
2. Het college stelt een integraalplan statushouders op, waarin de huisvesting, de inburgering en de integratie van in onze gemeente woonachtige statushouders wordt meegenomen.
3. Mensen met een uitkering begeleiden wij bij het vinden werk.
4. Inwoners met beperkingen en/of opvoed- en opgroei-problemen zijn redzaam en kunnen deelnemen aan de samenleving dankzij een passend maatwerkarrangement.

Activiteiten

1. Het college wil het actief en gezond ouder worden stimuleren door het invoeren van een sportpas zodat ouderen tegen gereduceerd tarief kunnen sporten.
2. Het college doet onderzoek naar de verschillende mogelijkheden voor renovatie/nieuwbouw sporthal 't Spil met als doel een multifunctionele inrichting. Hierbij wordt ook de mogelijkheid bekeken voor een nieuwe locatie.
3. Het college onderzoekt het toekomst bestendig maken van het sportpark Markgouw.

Maatschappelijk doel: Samen met de bewoners en instellingen zorgdragen voor een goede sociale structuur met laagdrempelige voorzieningen waar mensen zelfstandig een beroep op kunnen doen.		
<i>Wat willen wij bereiken ?</i>		
Beleidsdoel D: Het faciliteren van een laagdrempelig cultuuraanbod.	Beleidsdoel E: Een Jongeren ontmoetingsplek realiseren in Monnickendam.	
<i>Wat gaan we daarvoor doen ?</i>		
Activiteiten 1. Het lopende contact voor het aanbieden van bibliotheekdiensten wordt met twee jaar verlengd. 2. Het stimuleringsfonds voor maatschappelijke initiatieven van kernraden, sportverenigingen, sociaal culturele instellingen en inwoners wordt gehandhaafd. 3. Het college vindt woonplezier, en specifiek het onderdeel cultuur belangrijk voor inwoners van Waterland en stelt daarom een cultuurbeleid op met daarbij behorende actie- en subsidieplan in samenwerking met omliggende gemeenten.	Activiteiten 1. Een speciale plek voor jongeren vindt het college belangrijk. Voor en met jongeren wil het college een Jongeren ontmoetingsplek (JOP) realiseren in Monnickendam.	

Bestuur / overhead

Financiën

In 2017 zijn forse overschrijdingen op de begroting ontstaan, met name in het Sociaal domein. Wij brengen de financiële situatie van de gemeente Waterland weer op orde. Moeilijke keuzes zijn daarbij onafwendbaar. Voor ons is uitgangspunt dat wij deze tekorten in 2020 in beginsel terug hebben gebracht tot het bedrag dat wij voor het Sociaal domein ontvangen. Dat betekent dat wij – op basis van de nu bekende cijfers – in 2020 maximaal € 3.111.000 uit willen geven aan de Wmo, € 2.196.000 aan de Jeugdwet en € 3.350.635 aan de Participatiewet. Tegelijkertijd moet worden bedacht dat de beoogde efficiëntie, waar het Rijk op anticipeert met extra kortingen op de budgetten van Wmo en Jeugdhulp, is in Waterland – net als in andere gemeenten in Nederland – nog geen realiteit is. Sterker nog, de aanvullende kortingen op de budgetten vanuit het Rijk leiden ertoe dat het streven naar budgettair neutrale inkomsten en uitgaven in het sociale domein verder weg is in plaats van dichterbij komt. Wij willen er in elk geval naar streven ons uitgavenpatroon in de pas te laten lopen met andere (vergelijkbare) gemeenten. Structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten, dat is daarbij het uitgangspunt. Het college zet in eerste instantie in op bezuinigingen. Mocht het ons niet lukken, net als deze (vergelijkbare) gemeenten, de uitvoering van bovengenoemde wetten binnen de daartoe beschikbaar gestelde budgetten uit te voeren, dan zullen wij dit aan u melden met een bijpassend voorstel. Overigens streven wij geen (sociaal) minimale uitvoering van Wmo, Jeugdwet en Participatiewet na. Wij willen de hierboven genoemde (financiële) doelstellingen sociaal uitvoeren en denken dat dit ook kan. Mocht uiteindelijk uit de analyses blijken dat de aanwezige zorgvraag op geen enkele andere manier kan worden verkleind en/of verminderd, dan komen wij bij uw raad terug met een voorstel met welk bedrag we dit wel sociaal kunnen uitvoeren. Voor het Sociaal domein is langere tijd nodig om te komen tot een sluitende begroting. Daarom kiezen wij voor een overgangsperiode van twee jaar. De tekorten voor 2018 en 2019 worden gefinancierd door een onttrekking uit de algemene reserve. Dit alles betekent dat er eerst meer inzicht in de huidige financiële situatie moet komen, voordat wij investeringen doen die structurele lasten met zich mee brengen.

Bestuurlijke toekomst

De taken en de rol van de gemeentelijke overheid veranderen. Veel besluiten worden in grotere verbanden genomen. In grote projecten is de gemeente slechts een van de partijen. Denk aan de twee grote dijkversterkingen. Vraagstukken als de energietransitie en de Omgevingswet vragen om gemeentelijke expertise en slagkracht, net als een goede uitvoering van het Sociaal domein.

De vraag is of Waterland die slagkracht nu en in de nabije toekomst voldoende heeft. Wij hebben aangegeven niet opnieuw onderzoek te willen doen naar de bestuurskracht van de gemeente, maar om op zoek te gaan naar draagvlak voor drie mogelijke oplossingen/opties. Deze opties zijn:

- Zelfstandig blijven
Bij deze optie zal de gemeente Waterland geheel zelfstandig blijven en zal zij geheel op eigen kracht blijven door functioneren. Samenwerking met anderen blijft tot het hoogst noodzakelijke beperkt, waarbij alleen samenwerking zal plaatsvinden in de huidige (verplichte) gemeenschappelijke regelingen (VRZW, GGD, Omgevingsdienst en Waterlands Archief).
- Ambtelijk samenwerken
Bij deze optie zal de gemeente eveneens zelfstandig blijven maar door middel van slim samenwerken de bestuurskracht versterken. Dat betekent dat een keuze zal moeten worden gemaakt voor een geformaliseerd ambtelijk samenwerkingsverband (bijvoorbeeld Shared Service Centrum of een algehele ambtelijke fusie).
- Fuseren
Bij deze optie blijft de gemeente \Waterland niet zelfstandig, maar versterkt zij haar bestuurskracht door middel van bestuurlijke samenwerking (fusie) met een of meerdere andere gemeenten.

Dat willen wij doen na overleg met bestuurlijke partners, inwoners, kernraden, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Om zo voldoende draagvlak te creëren voor de uiteindelijke keuze.

Maatschappelijk doel: Het borgen van democratische transparante besluitvorming en goede dienstverlening aan inwoners, instellingen, ondernemers en bezoekers.		
<i>Wat willen wij bereiken ?</i>		
Beleidsdoel A: Een bestuurlijk besluit voorbe- reiden over de bestuurlijke toekomst van Waterland.	Beleidsdoel B: Gerichtere participatie voor onze inwoners.	Beleidsdoel C: Een sluitende meerjarenbegroting.
<i>Wat gaan we daarvoor doen ?</i>		
Activiteiten 1. Het college komt uiterlijk in 2020 met een afgerond voorstel over de bestuurlijke toekomst richting raad. 2. Het college zet lopende het onderzoek naar bestuurlijke samenwerking in op verdere ambtelijke samenwerking met Landsmeer en Edam-Volendam om taken gezamenlijk en effectief te kunnen blijven uitvoeren.	Activiteiten 1. Initiatieven van bewoners worden aangemoedigd. 2. Het college zal actief aan de gang (blijven) gaan met de verbetering van de participatie. Geen uitgebreide visie, maar een heldere aanpak voor diverse beleidsterreinen en publieke functies.	Activiteiten 1. Het college biedt bij de begroting 2019 een meerjarenbegroting aan met een positief saldo voor de jaren 2020 en volgende. 2. Structurele uitgaven zullen gedekt worden door structurele inkomsten. 3. De uitgaven in het Sociaal domein zullen gelijkgesteld worden aan de inkomsten Sociaal domein. 4. Het incidentele tekort voor het Sociaal domein in 2019 wordt gefinancierd door een onttrekking uit de algemene reserve.

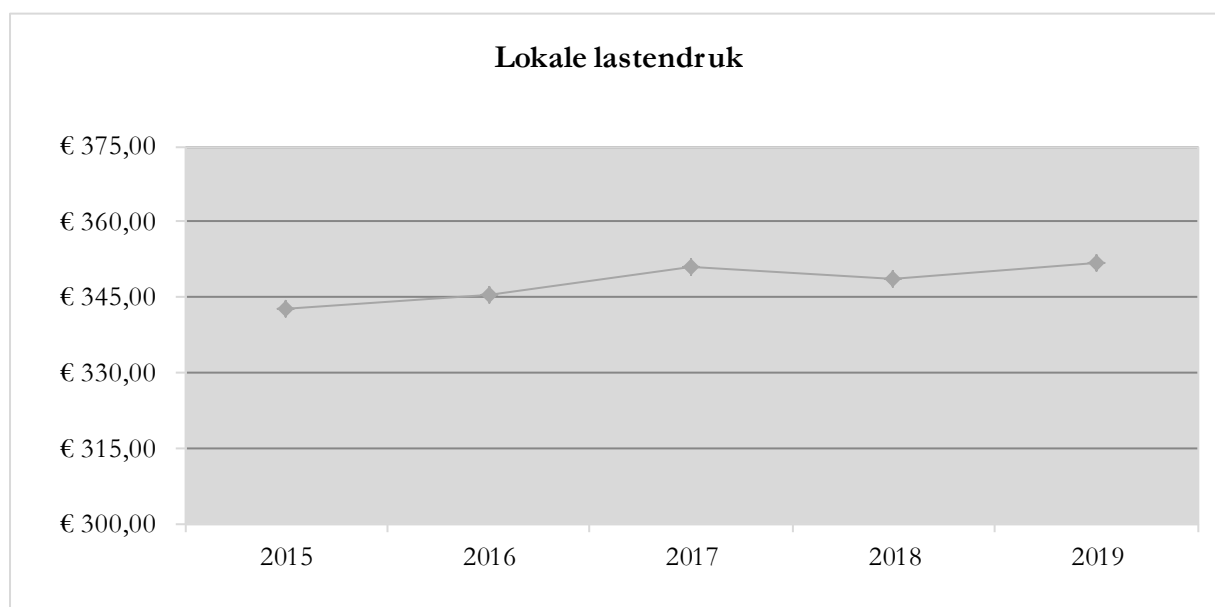
Maatschappelijk doel: Het borgen van democratische transparante besluitvorming en goede dienstverlening aan inwoners, instellingen, ondernemers en bezoekers.		
<i>Wat willen wij bereiken ?</i>		
Beleidsdoel D: Een kwalitatieve (elektronische) dienstverlening.	Beleidsdoel E: Versterken van de grip op verbonden partijen.	.
<i>Wat gaan we daarvoor doen ?</i>		
Activiteiten 1. Het doorvoeren van een verdere kwaliteitsslag in de dienstverlening en het uitbreiden van het aantal producten dat via elektronische dienstverlening kan worden aangevraagd. 2. Het college werkt samen met Landsmeer aan een gezamenlijke aanbesteding voor de ICT in de Cloud. 3. Uitvoering geven aan het Informatiebeleidsplan en het I-projectenplan. 4. In alle contacten zal het college blijven vragen naar verbeteringen voor de dienstverlening.	Activiteiten 1. Het college faciliteert de raad op het actief grip houden op regionale samenwerking / verbonden partijen samen met de gemeenteraad. 2. Het college gaat de Nota Verbonden Partijen vernieuwen.	

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is het totaal van de onroerendezaakbelasting, belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte, afvalstoffenheffing en rioolheffing per inwoner weergegeven.

Lokale heffing	2015	2016	2017	2018	2019
OZB+RZB	154,73	155,97	167,97	172,02	181,72
Rioolheffing	86,02	86,67	75,01	67,63	68,03
Afvalstoffenheffing	101,90	102,83	108,12	108,91	102,01
Totaal	342,65	345,47	351,10	348,56	351,76

Op basis van deze tabel kan het meerjarenperspectief van de lokale lastendruk als volgt worden weergegeven.

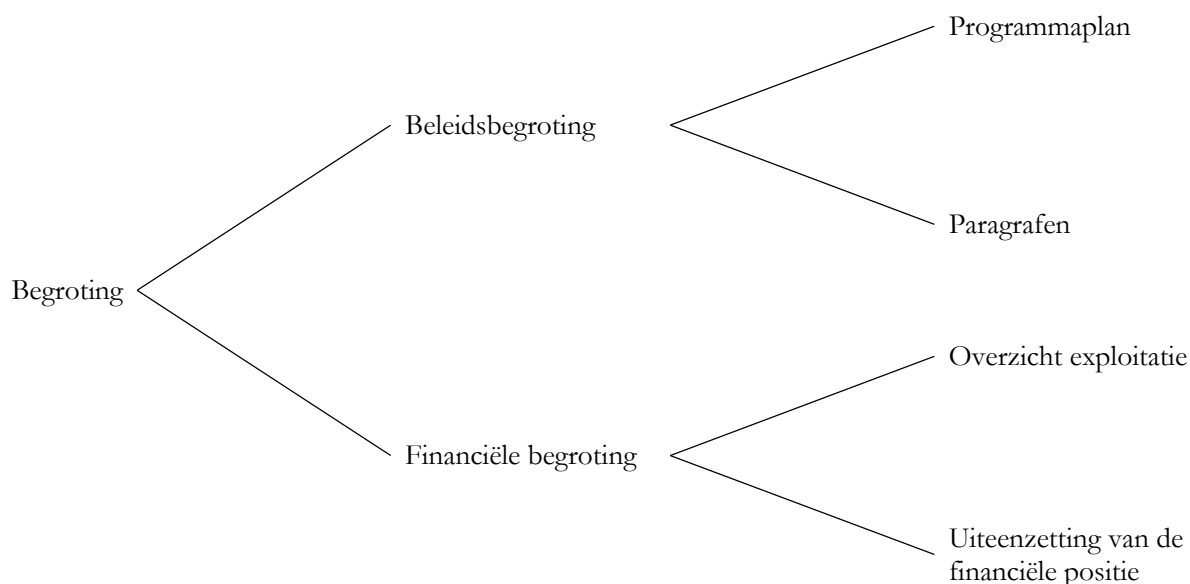
Samenvattend overzicht

In onderstaande tabel treft u een overzicht van de saldo's per programma aan, alsmede de mutaties in de reserves, voor de komende jaren, na verwerking van alle mutaties.

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022
1.	Ruimtelijk domein	2.407.781-	2.697.387-	2.722.657-	2.725.583-
2.	Openbaar domein	4.411.607-	4.746.848-	4.412.960-	4.360.235-
3.	Sociaal domein	11.237.500-	9.021.745-	9.048.008-	9.022.357-
4.	Bestuur	1.204.843-	1.082.813-	1.110.841-	1.140.841-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	23.937.217	24.393.913	24.732.960	24.986.210
6.	Overhead	6.734.410-	7.434.527-	7.222.330-	7.185.819-
7.	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
8.	Onvoorzien	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-
	Totaal saldo van baten en lasten	2.108.924-	639.407-	166.164	501.375
	Onttrekking aan de reserves	2.717.097	705.412	277.192	246.737
0.101	- algemene reserve	2.526.385	427.100	-	-
0.102	- reserve kapitaallasten gebouwen	49.703	49.703	49.703	49.703
0.103	- reserve onderhoud Hemmeland	58.823	58.823	58.823	58.823
0.104	- reserve afschrijving bredeschool Broek in Waterland	39.975	127.575	126.455	96.000
0.105	- reserve zorgkosten	-	-	-	-
0.106	- reserve onderhoud instructiebad	-	-	-	-
0.107	- reserve fundering kerktorens	42.211	42.211	42.211	42.211
	Stortingen in de reserves	592.200-	6.347-	-	-
	- algemene reserve	592.200-	6.347-	-	-
	Geraamd resultaat	15.973	59.658	443.356	748.112

Leeswijzer

De begroting is onderverdeeld in een beleidsbegroting en een financiële begroting. De beleidsbegroting en de financiële begroting zijn op hun beurt weer verdeeld in twee onderdelen. Schematisch ziet de onderverdeling van de begroting er als volgt uit:

Programmaplan

In de gemeente Waterland zijn de volgende programma's vastgesteld:

1. Ruimtelijk domein
2. Openbaar domein
3. Sociaal domein
4. Bestuur
5. Algemene dekkingsmiddelen
6. Overhead
7. Vennootschapsbelasting
8. Onvoorzien

Vanaf begrotingsjaar 2017 is het verplicht de 39 uniforme beleidsindicatoren te presenteren. Conform bijlage behorende bij artikel van de regeling van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 24 maart 2016 zijn deze 39 beleidsindicatoren ingedeeld naar de programma's.

Paragrafen

De paragrafen bij de beleidsbegroting geven een dwarsdoorsnede van de begroting gezien vanuit een bepaald perspectief. Alle baten en lasten die vermeld worden in de paragrafen zijn dus al verwerkt in de verschillende programma's.

In de begroting worden de volgende paragrafen opgenomen:

- §A Lokale heffingen
- §B Weerstandsvermogen
- §C Onderhoud kapitaalgoederen
- §D Financiering
- §E Bedrijfsvoering
- §F Verbonden partijen
- §G Grondbeleid
- §H Subsidies
- §I Jachthaven Hemmeland

Overzicht exploitatie

Het overzicht exploitatie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Overzicht van baten en lasten.
Alle baten en lasten van het programmaplan in een samenvattende tabel. Het betreft hier een integraal overzicht van alle baten en lasten en het saldo van het begrotingsjaar. Alle baten en lasten van de programma's leiden tot een totaal saldo van baten en lasten. Vervolgens wordt aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken of toegevoegd. Na deze toevoegingen en onttrekkingen volgt het geraamde resultaat. Met de vaststelling van de begroting worden de bedragen uit deze tabel door de raad geautoriseerd.
2. Meerjarenraming.
In de meerjarenraming worden opgenomen het gerealiseerde bedrag van het voorvorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag van het vorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag van het begrotingsjaar en een raming voor de jaren (3 jaren) volgend op het begrotingsjaar.
3. Incidentele baten en lasten.
In het overzicht incidentele baten en lasten worden opgenomen de baten en lasten met een niet-structureel karakter. Deze baten en lasten worden toegevoegd respectievelijk onttrokken aan de reserves. Daarnaast wordt er een overzicht gepresenteerd van incidentele baten en lasten die niet onttrokken worden.

Uiteenzetting van de financiële positie

De uiteenzetting van de financiële positie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Geprognostiseerde Balans 2019-2022;
2. EMU-saldo 2019-2022;
3. Stand en het gespecificeerde verloop reserves;
4. Stand en het gespecificeerde verloop voorzieningen;
5. Financiering;
6. Investerings;
7. Verplichtingen jaarlijks terugkerende arbeidskosten.

Bijlagen

Tot slot bevat dit begrotingsdocument 2 bijlagen. In de 1^e bijlage wordt de uitvoeringsinformatie 2019-2022 weergegeven. Hierin worden de begrotingscijfers gepresenteerd op een gedetailleerder niveau. In de 2^e bijlage wordt de verplichte IV4 matrix weergegeven naar de indeling van de verplichte taakvelden.

I. Beleidsbegroting

Programmaplan

1. Ruimtelijk domein

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2015	2016	2017	2018
6	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	41,1	88,7	56	nb
8	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,3	0	2,2	nb
9	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,2	2	2,3	nb
10	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,3	2	1,7	nb
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,7	6,1	3,8	nb
14	Functiemenging	%	LISA	38,3	38,1	38,4	nb
16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	155	159,6	164,1	nb
35	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	261	267	284	nb
36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	6,8	0,3	nb	nb
37	Demografische druk	%	CBS	78,5	79,6	81,7	84,5
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	628	631	632	624
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	773	776	778	768

Toelichting

Bovenstaande beleidsindicatoren dienen gemeentes sinds de wijziging van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) met ingang van het jaar 2017 in de begroting op te nemen. De gepresenteerde informatie van de beleidsindicatoren zijn afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site. Bij een aantal indicatoren zijn doelstellingen geformuleerd. Hieronder treft u deze doelstellingen aan.

Hieronder de geformuleerde doelstellingen:

- 16. Het aantal vestigingen van bedrijven te verhogen tot 167.
- 36. In het woningbouwplan staat 11 nieuwe woningen in 2017, 64 nieuwe woningen in 2018 en 150 nieuwe woningen in 2019.

Daarnaast zijn er nog aanvullende doelstellingen geformuleerd voor dit programma:

Naam Indicator	2018	2019
extra gebouwen/woningen met zonnepanelen	75	100

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2019	Baten 2019	Saldo 2019
1.01	Veiligheid	2.009.053	66.250	1.942.803-
1.02	Economie en toerisme	300.176	30.936	269.240-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	1.953.138	1.757.400	195.738-
Totaal		4.262.367	1.854.586	2.407.781-

2. Openbaar domein

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2015	2016	2017	2018
20	Niet sporters	%	CBS / RIVM	nb	41,8	nb	nb
33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	231	217	nb	nb
34	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	19,7	17,3	nb	nb

Toelichting

Bovenstaande beleidsindicatoren dienen gemeentes sinds de wijziging van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) met ingang van het jaar 2017 in de begroting op te nemen. De gepresenteerde informatie van de beleidsindicatoren zijn afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site. Bij een aantal indicatoren zijn doelstellingen geformuleerd. Hieronder treft u deze doelstellingen aan.

Aan deze indicatoren zijn geen doelstellingen geformuleerd.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2019	Baten 2019	Saldo 2019
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.854.882	1.149.102	2.705.780-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	2.557.934	328.160	2.229.774-
2.03	Milieu	2.669.803	3.193.750	523.947
Totaal		9.082.619	4.671.012	4.411.607-

3. Sociaal domein

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2015	2016	2017	2018
17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0,77	1,52	0	nb
18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	33,15	36,45	20,39	nb
19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,5	1,8	nb	nb
21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	423,5	423,2	431,1	nb
22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	0,62	nb	nb	nb
23	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1,78	nb	nb	nb
24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	66	66,1	66,7	nb
26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	0,6	nb	nb	nb
27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	130,1	130	150,1	nb
28	Lopende reïntegratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	30,8	nb	nb	nb
29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	6,6	6,4	6,5	nb
30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,5	0,6	0,7	nb
31	Jongeren met jeugdreclacering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar.	CBS	0	0	nb	nb
32	Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	GMSD	60	59	58	nb

Toelichting

Bovenstaande beleidsindicatoren dienen gemeentes sinds de wijziging van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) met ingang van het jaar 2017 in de begroting op te nemen. De gepresenteerde informatie van de beleidsindicatoren zijn afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site. Bij een aantal indicatoren zijn doelstellingen geformuleerd. Hieronder treft u deze doelstellingen aan.

Hieronder de geformuleerde doelstellingen:

17. Absoluut verzuim: Het verlagen van het aantal leerlingen dat absoluut verzuimt.
18. Relatief verzuim: Het verlagen van het aantal leerlingen dat relatief verzuimt.
19. Het percentage voortijdig schoolverlaters terugbrengen.
22. Jongeren met een delict voor de rechter: In ieder geval stabiel houden, zo mogelijk het percentage terugbrengen.
24. Netto arbeidsparticipatie: Het realiseren van een stijging van het percentage werkzame beroepsbevolking (ten opzichte van de beroepsbevolking).
26. Werkloze jongeren: Het aantal werkloze jongeren (16 t/m 22 jarigen) verlagen.
27. Personen met een bijstandsuitkering: Het aantal personen met een bijstandsuitkering verlagen.
28. Lopende re-integratievoorzieningen: Het aantal lopende re-integratievoorzieningen te verhogen om de uitstroom te bevorderen..
29. Jongeren met jeugdhulp: stabiliseren, zo mogelijk terugbrengen naar percentagerange 5,5-5,75 %.
30. Jongeren met jeugdbescherming: Het streven is dit stabiel te houden of te verlagen.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2019	Baten 2019	Saldo 2019
3.01	Onderwijs	1.679.005	84.377	1.594.628-
3.02	Sociale voorzieningen	11.854.289	2.866.400	8.987.889-
3.03	Volksgesondheid	654.983	-	654.983-
Totaal		14.188.277	2.950.777	11.237.500-

4. Bestuur

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2017	2018	2019
1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,1	7,2	7,7
2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,7	7,3	7,3
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	678	692	770
4	Externe inhuur	Kosten als percentage van totale loonsom + totale inhuur externe	Eigen begroting	7,60%	7,70%	9,20%

Toelichting

Bovenstaande beleidsindicatoren dienen gemeentes sinds de wijziging van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) met ingang van het jaar 2017 in de begroting op te nemen. De gepresenteerde informatie van de beleidsindicatoren zijn afkomstig uit onze eigen begroting.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2019	Baten 2019	Saldo 2019
4.01	Bestuur	1.403.458	198.615	1.204.843-
Totaal		1.403.458	198.615	1.204.843-

5. Algemene dekkingsmiddelen

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2019	Baten 2019	Saldo 2019
5.01	Dividend	2.703	126.390	123.687
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	199.488	4.058.337	3.858.849
5.03	Algemene uitkering	-	19.947.000	19.947.000
5.04	Saldo van financieringsfunctie	299.930	45.520	254.410-
5.05	Overige dekkingsmiddelen	262.091-	-	262.091
	Totaal	240.030	24.177.247	23.937.217

Dividend

De gemeente Waterland ontvangt in 2019 het dividend over 2018 uit hoofde van haar aandelenbezit in N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (begroot: € 35.000). De aandelen Alliander zijn overgedragen naar de gemeente/aandeelhouders. Zodra er duidelijkheid is over de fiscale afwikkeling zal de N.V. houdstermaatschappij EZW worden opgeheven. Van Alliander is een dividend begroot van € 91.390.

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

In dit overzicht zijn onder de lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is opgenomen:

- onroerendezaakbelasting;
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten;
- forensenbelasting;
- toeristenbelasting;
- parkeerbelasting;
- hondenbelasting;
- precariobelasting.

Lokale heffingen waarvan de besteding wél gebonden is, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges worden niet in dit overzicht verantwoord, maar staan vermeld in de desbetreffende programma's.

Algemene uitkering

Het gemeentefonds is het fonds van waaruit gemeenten jaarlijks een algemene uitkering ontvangen van het Rijk. Deze uitkering komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente en is dus vrij besteedbaar. De verdeling van de gelden over de verschillende gemeenten in Nederland geschiedt middels een ingewikkelde systematiek. Hierbij worden de volgende verdeelmaatstaven gehanteerd:

- belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting van de gemeenten (onderscheiden naar woningen en niet-woningen);
- de inwoners van de gemeenten (onderscheiden naar leeftijd, woonplaats, inkomen, recht op uitkering, behorende tot een minderheidsgroep en beroep op voorzieningen in de gemeenten);
- het grondgebied van de gemeenten (onderscheiden naar oppervlakte, bodemgeschiktheid en historische kern);
- de bebouwing in de gemeenten (onderscheiden naar grondoppervlak bebouwing, woonruimten, historisch aantal woonruimten, noodzaak voor vernieuwing van de bebouwing en dichtheid van de bebouwing).

Door middel van circulaire's informeert het Rijk de gemeenten over de hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Uitkering Sociaal domein

Met ingang van 2015 zijn er een aantal taken naar de gemeenten gekomen via 3 wetten: de Jeugdwet, de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning en de Participatiewet. Voor elk onderdeel ontvangt iedere gemeente een uitkering in de vorm van het Sociaal domein. Naar aanleiding van de zogenoemde mei-circulaire 2018 is de verwachte algemene uitkering, inclusief het Sociaal domein als volgt:

	2019	2020	2021	2022
Algemene uitkering	15.142.000	15.577.000	15.892.000	16.138.000
Sociaal domein	4.805.000	4.790.000	4.792.000	4.796.000
Totaal	19.947.000	20.367.000	20.684.000	20.934.000

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie kan worden gedefinieerd als het saldo van:

- de verwachte te betalen rente over de aangepane leningen en over de aan te trekken middelen;
- de verwachte te ontvangen rente over de uitzettingen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder overige algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan de berekende rente van 0,6% over de vaste activa.

6. Overhead

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2017	2018	2019
5	Overhead	Percentage van totale lasten	Eigen begroting	18,8	20,0	18,7

Toelichting

Bovenstaande beleidsindicatoren dienen gemeentes sinds de wijziging van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) met ingang van het jaar 2017 in de begroting op te nemen. De gepresenteerde informatie van de beleidsindicatoren zijn afkomstig uit onze eigen begroting.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2019	Baten 2019	Saldo 2019
6.01	Overhead	6.774.377	39.967	6.734.410-
Totaal		6.774.377	39.967	6.734.410-

7. Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn wij als gemeente belastingplichtig in het kader van de vennootschapsbelasting. De aangifte vennootschapsbelasting over het boekjaar 2016 is tijdig ingediend echter is deze door de Belastingdienst nog niet definitief vastgesteld. Het is niet duidelijk binnen welke termijn de Belastingdienst tot vaststelling over gaat. Voor het indienen van de aangifte vennootschapsbelasting over boekjaar 2017 is uitstel verkregen tot 1 november 2018.

De activiteiten waarover aangifte vennootschapsbelasting 2017 gedaan wordt zijn de activiteiten die verband houden met de exploitatie van Jachthaven Hemmeland en het parkeren aan de openbare weg (parkeerterrein Marken). Over deze laatste activiteit zal uiteindelijk geen heffing vennootschapsbelasting plaatsvinden omdat voor deze activiteit een vrijstelling voor overheidstaken toepasbaar is. Naar alle waarschijnlijkheid zal met ingang van 2019 de exploitatie van de Jachthaven Hemmeland geen gemeentelijke activiteit meer zijn. De vennootschapsbelastingplicht zal vanaf dat moment voor deze activiteit dan ook komen te vervallen. Het proces van bepalen van de vennootschapsbelasting blijft wel tot zwaardere administratieve lasten leiden omdat jaarlijks aangetoond moet worden of onderdelen wel of geen ondernemersactiviteit zijn voor de vennootschapsbelasting. Een risico en een potentieel winstgevende activiteit zijn de grondexploitaties. Waarestijging op grond van verandering van bestemming zal in de toekomst tot belastingheffing kunnen leiden. Primair is dit van toepassing op de toekomstige besluiten.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2019	Baten 2019	Saldo 2019
7.01	Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal		-	-	-

8. Onvoorzien

Definitie onvoorzien

Verplicht te ramen bedrag op de begroting voor het opvangen van onvoorzienbare, onuitstelbare en onvermijdbare uitgaven, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien.

Bij het gebruik van onvoorzien dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen structurele en incidentele lasten. Gebruik van onvoorzien voor structurele zaken heeft tot gevolg dat in jaar t (het begrotingsjaar) dekking door onvoorzien aanwezig is, maar in jaar t+1 (het volgende begrotingsjaar) deze dekking niet meer aanwezig is. De dekking moet dan worden gevonden in de totale afweging van de begroting. Gesteld kan worden dat de post onvoorzien alleen gebruikt moet worden als dekkingsmiddel voor incidentele zaken. Waarbij het te hanteren criteria alleen voor de incidentele uitgaven is, waarbij uitgegaan moet worden van het 'drie O's-scenario', te weten: onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onvermijdbaar. Overigens wordt bij het opstellen van de begroting de post onvoorzien wel als een structurele last aangemerkt, alsmede onderdeel van het weerstandsvermogen.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2019	Baten 2019	Saldo 2019
8.01	Onvoorzien	50.000	-	50.000-
Totaal		50.000	-	50.000-

Paragrafen

§ A Lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan voor een belangrijk deel uit de gemeentelijke heffingen. Enerzijds gaat het daarbij om lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges. Deze inkomsten moeten specifiek aangewend worden voor het doel waarvoor ze worden geheven en worden verantwoord in de desbetreffende programma's. Anderzijds zijn er ook lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, zoals de onroerendezaakbelasting. De hieruit voortvloeiende inkomsten worden verantwoord in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden als waarvan de besteding niet gebonden is. In deze paragraaf zijn opgenomen:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- de tarieven van de verschillende heffingen;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Per heffing wordt de kostendekkendheid weergegeven zoals voorgeschreven in de nieuwe BBV-regels.

1. Overzicht

Omschrijving lokale heffing	Inkomsten 2016	Inkomsten 2017	Begroting 2018 na wijziging	Begroting 2019
Onroerendezaakbelasting	2.669.826	2.872.711	2.947.312	3.120.890
Belasting op roerende woon- en bedrijfsr.	24.952	26.280	26.442	26.654
Forensenbelasting	33.640	31.884	34.070	34.343
Toeristenbelasting	525.409	457.575	489.022	492.933
Parkeerbelasting	216.727	308.719	310.000	312.320
Hondenbelasting	60.051	62.070	61.020	61.508
Precariobelasting	10.352	15.507	9.611	9.688
Subtotaal besteding niet gebonden	3.540.957	3.774.746	3.877.477	4.058.337
Rioolheffing	1.497.413	1.294.597	1.169.079	1.178.432
Afvalstoffenheffing	1.776.655	1.865.994	1.882.751	1.766.962
Reinigingsheffing	12.196	13.766	15.230	13.236
Haven-, kade- en liggelden	76.969	73.211	73.000	75.759
Lijkbezorgingsrechten	204.421	160.162	160.000	173.993
Markt- en standplaatsgelden	13.923	15.916	15.418	13.698
Leges	1.514.737	973.948	901.570	821.775
Totaal	8.637.271	8.172.340	8.094.525	8.102.192

2. Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

In het coalitieakkoord is aangegeven dat er vastgehouden wordt aan een sluitende meerjarenbegroting en dat de gemeentelijke belastingen in principe met niet meer dan de inflatiecorrectie zullen worden verhoogd. Jaarlijks vindt de inflatiecorrectie plaats op basis van de wijziging van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI), reeks alle huishoudens, gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Voor de begroting 2019 wordt uitgegaan van een percentage van 0,8%.

Onderscheid wordt gemaakt tussen belastingen als algemene dekkingsmiddelen en retributies. De algemene dekkingsmiddelen zijn de niet aan een programma gebonden belastingen (bijvoorbeeld onroerendezaakbelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting). De gemeente mag de inkomsten hiervan vrij besteden.

Retributies daarentegen zijn heffingen van gebruikers waarvoor de gemeente een tegenprestatie levert. Voor een aantal rechten mogen de tarieven niet zodanig worden vastgesteld dat de geraamde baten uitkomen boven de geraamde lasten. Met andere woorden het is niet toegestaan om winst op de aangehaalde rechten te maken (zie ook artikel 229b van de gemeentewet). Voor wat betreft de kostendekkendheid van de leges is het toegestaan om voor het ene product een meer dan kostendekkend tarief te hanteren zolang de algehele verordening niet meer kostendekkend is (mogelijkheid om kruissubsidiëring toe te passen). Zie verder de toelichting bij het onderdeel leges (16).

3. Onroerendezaakbelasting

Onder de naam onroerendezaakbelasting (OZB) worden de volgende twee belastingen geheven:

- een gebruikersbelasting voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen, en
- een eigenarenbelasting voor alle onroerende zaken (woningen én niet-woningen).

Maatstaf van heffing is de WOZ-waarde van de desbetreffende onroerende zaak. Bij het bepalen van de WOZ-waarde van woningen wordt de zogeheten vergelijkingsmethode gehanteerd. Dit wil zeggen dat de waarde is afgeleid van vergelijkbare woningen die recent zijn verkocht. Van die woningen is bekend welke verkoopprijzen er rond de waardepeildatum zijn gerealiseerd.

Tussen de woning en de woningen waarmee wordt vergeleken, kunnen verschillen bestaan in grootte, bouwkundige staat, ligging en dergelijke. Met die verschillen moet de gemeente rekening houden voor zover ze objectief gezien de waarde beïnvloeden. Voor objecten anders dan woningen wordt de waarde afgeleid van de huurwaarde of de vervangingswaarde.

Omschrijving	Tarief 2016 %	Tarief 2017 %	Tarief 2018 %
Gebruikersbelasting	0,1627	0,1752	0,1757
Eigenarenbelasting woning	0,1050	0,1045	0,0972
Eigenarenbelasting niet-woning	0,2162	0,2335	0,2341

Het tarief voor 2019 wordt vastgesteld in de verordening die eind 2018 wordt vastgesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met de in de 1^e IBU 2018 afgesproken tariefsverhoging. Voor het nieuwe belastingjaar worden de WOZ-waarden opnieuw bepaald. Voor 2019 wordt dit de waarde per 1 januari 2018. Bij het opstellen van deze begroting kan deze waarde nog niet exact worden vastgesteld. Op het moment van de vaststelling van de belastingverordening in de raad zullen de nieuwe WOZ-waarden echter wel bekend zijn. Een waardestijging zal leiden tot lagere tarieven en visa versa. De exacte tarieven voor 2019 kunnen pas dan worden vastgesteld. Ditzelfde geldt ook voor de belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten.

4. Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten

Onder de naam belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten worden de volgende twee belastingen geheven:

- een gebruikersbelasting voor roerende zaken die dienen als bedrijfsruimte, en
- een eigenarenbelasting voor alle roerende zaken (woningen én niet-woningen).

Maatstaf van heffing is de waarde die aan de roerende zaak kan worden toegekend.

Omschrijving	Tarief 2016 %	Tarief 2017 %	Tarief 2018 %
Gebruikersbelasting	0,1627	0,1752	0,1757
Eigenarenbelasting woning	0,1050	0,1045	0,0972
Eigenarenbelasting niet-woning	0,2162	0,2335	0,2341

Het tarief voor 2019 wordt vastgesteld in de verordening die eind 2018 wordt vastgesteld.

5. Forensenbelasting

Onder de naam forensenbelasting wordt een belasting geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, hier gedurende meer dan 90 maal nachtverblijf kunnen houden of een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Deze belasting is ingevoerd omdat de gemeente voor deze belastingplichtigen, nu zij niet ingeschreven zijn in de gemeentelijke basisadministratie, geen uitkering krijgt uit het gemeentefonds, maar wel kosten maakt voor gemeentelijke diensten en voorzieningen.

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
(Sta)caravan, zomerhuisje, woonboot tot 15 m ²	155,94	156,72	159,38	160,65
(Sta)caravan, zomerhuisje, woonboot van 15-20 m ²	207,96	209,00	212,55	214,25
(Sta)caravan, zomerhuisje, woonboot groter dan 20 m ²	416,02	418,10	425,20	428,60
Ieder ander gemeubileerde woning	1.243,40	1.249,62	1.270,86	1.281,03

De inflatiecorrectie is in 2019 vastgesteld op 0,8%.

6. Toeristenbelasting

Ter zake van het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente door personen die niet als ingezetenen in de gemeentelijke basisadministratie (GBA) persoonsgegevens van de gemeente zijn ingeschreven, wordt een nachttoeristenbelasting geheven. Tot slot wordt watertoeristenbelasting geheven ter zake van het houden van verblijf binnen de gemeente op vaartuigen door personen die niet als ingezetenen in de GBA persoonsgegevens van de gemeente zijn ingeschreven.

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Nachttoeristenbelasting, per persoon per nacht	1,60	1,85	1,90	1,95
Dagtoeristenbelasting per persoon	0,55	-	-	-
Watertoeristenbelasting, per persoon per etmaal	1,35	1,35	1,40	1,40

De verordening toeristenbelasting is in 2017 aangepast, hiermee is de dagtoeristenbelasting komen te vervallen en de nachttoeristenbelasting verhoogd. De inflatiecorrectie is in 2019 vastgesteld op 0,8% en afgerond op 0,05.

7. Parkeerbelasting

Onder de naam parkeerbelasting wordt geheven:

- een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bepaalde plaats, tijdstip en wijze (op dit moment is slechts op Marken sprake van betaald parkeren),
- een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

Omschrijving	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Parkeren van een motorvoertuig anders dan bus/toeringcar	3,00 max 9,00	3,00 max 9,00	3,00 max 9,00
Parkeren bus/toeringcar	15,00	15,00	15,50
Parkeervergunning per jaar	30,00	30,00	30,00
1e en 2e kentekenwisseling	gratis	gratis	gratis
3e kentekenwisseling	30,00	30,00	30,00

De inflatiecorrectie is in 2019 vastgesteld op 0,8%. Deze is alleen toegepast op het tarief parkeren bus/toeringcar en is afgerond naar 0,50.

8. Hondenbelasting

Onder de naam hondenbelasting wordt een belasting geheven ter zake van het houden van een of meerdere honden binnen de gemeente.

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Eerste hond	52,80	53,40	54,30	54,60
Tweede hond	72,60	73,20	74,40	75,00
Iedere hond boven het aantal van twee	92,40	93,00	94,80	95,40

De inflatiecorrectie is in 2019 vastgesteld op 0,8%. Het percentage van de verhoging kan iets afwijken aangezien de tarieven in verband met mogelijke restitutie, zijn berekend op deelbare bedragen per maand (tarief is 12 maanden).

9. Precariobelasting

Onder de naam precariobelasting wordt ter zake van voorwerpen onder, op of boven gemeenteground voor de openbare dienst bestemd, belasting geheven.

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
<u>Algemeen tarief voor gebruik gemeenteground of -water</u>				
- per m ² per dag	0,75	0,75	0,77	0,77
- per m ² per week	2,50	2,52	2,56	2,58
- per m ² per maand	7,31	7,34	7,47	7,53
- per m ² per jaar	75,78	76,15	77,45	78,07
		-	-	-
<u>Bouw-, sloop- en onderhoudswerk</u>				
- tot 10 m ² per dag	4,15	4,17	4,25	4,28
- tot 10 m ² per week	11,91	11,97	12,17	12,27
- tot 10 m ² per maand	35,74	35,91	36,52	36,82
- tot 10 m ² per jaar	285,59	287,01	291,89	294,23
- tot 20 m ² per dag	5,91	5,94	6,04	6,08
- tot 20 m ² per week	17,82	17,91	18,21	18,36
- tot 20 m ² per maand	53,65	53,92	54,84	55,28
- tot 20 m ² per jaar	428,68	430,82	438,15	441,65
- tot 100 m ² per dag	23,77	23,89	24,30	24,49
- tot 100 m ² per week	71,42	71,78	73,00	73,58
- tot 100 m ² per maand	214,11	215,18	218,84	220,59
- tot 100 m ² per jaar	1.712,61	1.721,17	1.750,43	1.764,44
- vanaf 100 m ² per dag	53,65	53,92	54,84	55,28
- vanaf 100 m ² per week	160,81	161,61	164,36	165,68
- vanaf 100 m ² per maand	481,88	484,29	492,52	496,46
- vanaf 100 m ² per jaar	3.855,55	3.874,83	3.940,70	3.972,23
		-	-	-
<u>Kramen, kiosken, wagens, tenten, automaten e.d.</u>				
- per m ² per dag	1,25	1,26	1,28	1,29
- per m ² per week	4,60	4,63	4,71	4,74
- per m ² per maand	13,61	13,68	13,91	14,03
- per m ² per jaar	134,03	134,70	136,99	138,09
- maximumbedrag	1.504,50	1.512,03	1.537,73	1.550,03
		-	-	-
<u>Septictanks, beer- of vetvangputten, etc.</u>				
- per jaar	8,96	9,00	9,16	9,23
<u>Terrassen</u>				
- per m ² per jaar	25,35	45,35	46,12	46,49

10. Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing wordt een belasting geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Gebruik door één persoon	181,36	155,95	138,96	140,05
Gebruik door twee personen	199,49	171,39	152,71	153,95
Gebruik door meer dan twee personen	217,63	187,84	167,37	168,70
Gebruik door bedrijven	variabel	variabel	variabel	variabel

De berekening van de kostendekkendheid 2019 van de heffing riool ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing		
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	974.045
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	2.560
c	Netto kosten taakveld	-971.485
d	Toe te rekenen kosten	874.294
e	Overhead	156.231
f	BTW	89.645
g	Storting voorziening riool	60.822
h	Opbrengst heffingen	1.178.432
(b + h)	Totaal opbrengsten	1.180.992
(d + e + f + g)	Totaal kosten	1.180.992
	Dekkingspercentage	100%

11. Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Gebruik door één persoon	170,49	180,14	183,20	170,15
Gebruik door twee personen	257,63	272,24	276,87	257,15
Gebruik door meer dan twee personen	279,09	294,56	299,57	278,20
Extra groene container van 140 liter	79,56	79,96	81,32	81,95
Extra grijze container van 140 liter	98,50	98,99	100,67	101,50
Extra grijze container van 240 liter	123,13	123,75	125,85	126,85

De berekening van de kostendekkendheid 2019 van de heffing afvalstoffen ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing		
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	1.455.428
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	232.560
c	Netto kosten taakveld	-1.222.868
d	Toe te rekenen kosten	1.364.579
e	Overhead	313.557
f	BTW	219.797
g	Storting voorziening afval	101.589
h	Opbrengst heffingen	1.766.962
(b + h)	Totaal opbrengsten	1.999.522
(d + e + f + g)	Totaal kosten	1.999.522
	Dekkingspercentage	100%

12. Reinigingsheffing

De hiervoor genoemde afvalstoffenheffing wordt uitsluitend geheven van particuliere huishoudens. Voor bedrijven is in 2009 de reinigingsheffing ingevoerd voor bedrijven met bedrijfsafval dat qua samenstelling overeenkomt met huishoudelijk afval. Als deze bedrijven voor de verwijdering van bedrijfsafval geen geldig contract met een particuliere inzamelaar hebben afgesloten, worden zij aangeslagen voor het reinigingsrecht. Voor de heffing wordt gebruik gemaakt van een indeling van de bedrijven in categorieën. Deze indeling is gebaseerd op het aantal werkzame personen en de branche. Horeca en industrie komen standaard één categorie hoger omdat zij gemiddeld meer afval produceren dan andere bedrijven.

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Categorie 1: werkzame personen 0 t/m 1	177,43	178,31	181,34	182,80
Categorie 2: werkzame personen 2 t/m 4	291,09	292,55	297,52	299,90
Categorie 3: werkzame personen 5 t/m 10	546,19	548,92	558,25	562,70
Categorie 4: werkzame personen 11 en meer	989,45	994,40	1.011,30	1.019,40

De inflatiecorrectie is in 2019 vastgesteld op 0,8%.

De berekening van de kostendekkendheid 2019 van de heffing reiniging ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de reinigingsheffing		
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	1.455.428
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-
c	Netto kosten taakveld	-1.455.428
d	Toe te rekenen kosten	12.395
e	Overhead	3.167
f	BTW	-
g	Onttrekking voorziening afval	-2.326
h	Opbrengst heffingen	13.236
(b + h)	Totaal opbrengsten	13.236
(d + e + f + g)	Totaal kosten	13.236
	Dekkingspercentage	100%

13. Haven-, kade- en liggelden

- Onder de naam havengeld wordt een recht geheven ter zake van het gebruik overeenkomstig de bestemming voor de openbare dienst bestemd gemeentelijk vaarwater (zogenaamde passantentarief).
- Onder de naam liggeld wordt een recht geheven ter zake van het geregeld gebruik van een aangewezen ligplaats in een van de gemeentelijke havens.
- Onder de naam kadegeld wordt een recht geheven ter zake van het gebruik van langs de kaden of wal- len van de haven gelegen voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond ten behoeve van opslag van goederen of het gebruik door scheepswerven en bedrijven voor toerisme en recreatie.

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
<u>Havengeld</u>				
- Passagiersschepen per dagdeel voor elke strekkende meter	0,37	0,37	0,37	0,41
- Passagiersschepen per dag tot en met een lengte van 12 meter	8,18	8,22	8,39	8,68
- Passagiersschepen per dag voor elke strekkende meter boven 12 meter	0,83	0,83	0,87	0,91
- Pleziervaartuigen langer dan één uur voor elke strekkende meter	0,29	0,29	0,29	0,33
- Pleziervaartuigen per dag tot en met een lengte van 6 meter	5,41	5,41	5,54	5,74
- Pleziervaartuigen per dag voor elke strekkende meter boven 6 meter	0,95	0,95	0,99	1,03
<u>Liggelden</u>				
- Woonschepen voor een jaar per strekkende meter	30,83	30,95	31,49	32,69
- Passagiers- en pleziervaartuigen zomerseizoen per strekkende meter	68,76	69,09	70,25	72,93
- Passagiers- en pleziervaartuigen winterseizoen per strekkende meter	34,83	35,00	35,58	36,94
- Passagiers- en pleziervaartuigen per jaar per strekkende meter	101,57	102,07	103,80	107,73
- Charterschepen zomerseizoen per strekkende meter	51,24	51,49	52,36	54,34
- Charterschepen winterseizoen per strekkende meter	20,91	20,99	21,36	22,19
- Charterschepen per jaar per strekkende meter	67,33	68,10	69,26	71,86
- Historische Zuiderzee schepen zomerseizoen per strekkende meter	27,73	27,85	28,35	29,42
- Historische Zuiderzee schepen winterseizoen per strekkende meter	14,13	14,21	14,46	15,00
- Historische Zuiderzee schepen per jaar per strekkende meter	41,07	41,28	41,98	43,55
<u>Kadegeld</u>				
- Tijdelijke opslag per vierkante meter per dag	0,66	0,66	0,70	0,70
- Gebruik voor toerisme en recreatie per strekkende meter per dag	1,03	1,03	1,07	1,12
- Gebruik voor toerisme en recreatie per strekkende meter per maand	28,51	28,68	29,13	30,25

De tarieven voor 2019 zijn met 3,78% verhoogd. In verband met de BTW component kan deze verhoging niet exact worden uitgevoerd.

De berekening van de kostendeckendheid 2019 haven- kade- en liggelden ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendeckendheid van de haven, kade- en liggelden		
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	1.188.612
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	27.692
c	Netto kosten taakveld	-1.160.920
d	Toe te rekenen kosten	154.165
e	Overhead	54.839
f	BTW	-
h	Opbrengst heffingen	75.759
(b + h)	Totaal opbrengsten	103.451
(d+ e + f)	Totaal kosten	209.004
	Dekkingspercentage	49%

14. Markt- en standplaatsgelden

- Onder de naam marktgeld worden rechten geheven voor het hebben van een standplaats betreffende het gebruik van, voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen op de onderscheidene markten gedurende de voor die markten aangewezen marktdagen.
- Onder de naam standplaatsgelden worden rechten geheven voor het, voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, hebben van een standplaats waarvoor door het college een vergunning is verleend voor wagens, tenten, kramen en dergelijke inrichtingen dienende tot het verkopen of het ten verkoop uitstellen van goederen en waren van elke aard.

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Vaste standplaatshouders per kwartaal/per meter	20,10	20,20	20,55	21,35
doch ten minste	80,10	80,50	81,85	84,95
Losse standplaatshouders per dag/per meter	2,35	2,35	2,40	2,50
doch ten minste	8,90	8,95	9,10	9,45
<u>Elektriciteit per dag</u>				
verlichting, koeling, oven en/of overige elektrische apparatuur	5,15	5,20	5,30	5,50
verlichting	3,00	3,00	3,05	3,15
<u>Locatie A</u>				
per dag	9,90	9,95	10,10	10,50
per maand (bij een dag per week)	39,35	39,55	40,20	41,70
per jaar (bij een dag per week)	470,40	472,75	480,80	498,95
<u>Locatie B</u>				
per dag	7,60	7,65	7,80	8,10
per maand (bij een dag per week)	28,90	29,05	29,55	30,65
per jaar (bij een dag per week)	353,35	355,10	361,15	374,80

De markt- en standplaatsgelden zijn met 3,78% verhoogd.

De berekening van de kostendekkendheid van de heffing markt- en standplaatsgelden ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de markt- en standplaatsgelden		
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	19.586
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-
c	Netto kosten taakveld	-19.586
	Directe loonkosten	12.401
	Overige kosten	7.185
d	Toe te rekenen kosten	19.572
e	Overhead	13.806
f	BTW	-
h	Opbrengst heffingen	20.603
(b + h)	Totaal opbrengsten	20.603
(d+ e + f)	Totaal kosten	33.378
	Dekkingspercentage	62%

15. Lijkbezorgingsrechten

Onder de naam lijkbezorgingsrechten worden rechten geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de algemene begraafplaats, overige begraafplaatsen of de lijkbezorging. Voor de tarieven wordt verwezen naar de tarieventabel behorend bij de Verordening lijkbezorgingsrechten Waterland. De lijkbezorgingsrechten zijn met 3,78% verhoogd. De berekening van de kostendekkendheid 2019 van de heffing lijkbezorgingsrechten ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten		
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	179.098
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-
c	Netto kosten taakveld	-179.098
d	Toe te rekenen kosten	172.967
e	Overhead	46.658
f	BTW	-
h	Opbrengst heffingen	173.994
(b + h)	Totaal opbrengsten	173.993
(d+ e + f)	Totaal kosten	219.655
	Dekkingspercentage	79%

16. Leges

Onder de naam leges worden rechten geheven ter zake van het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten. Voor de tarieven wordt verwezen naar de tarieventabel uit de Legesverordening. De berekening van de kostendeckendheid van de leges ziet er als volgt uit:

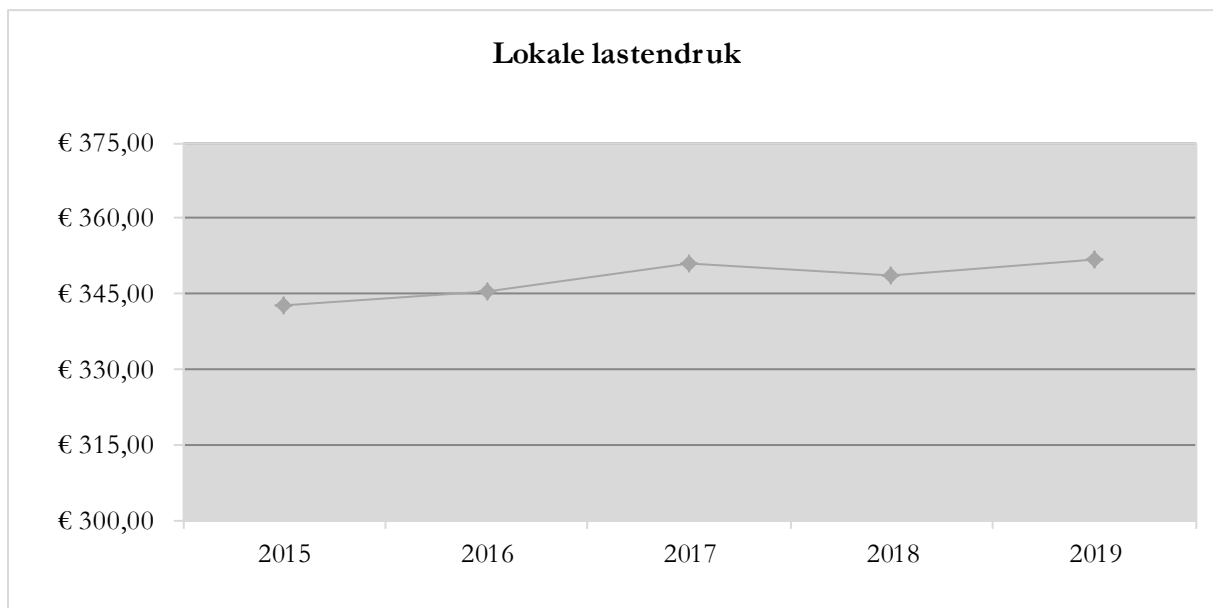
Recapitulatie kostendeckendheid leges gemeente Waterland 2019				
Hoofdstuk		Lasten	Baten	%
Totaal		1.049.613	821.775	78%
Titel 1	Algemene dienstverlening	319.046	253.552	79%
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	54.141	42.652	79%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	64.628	69.202	107%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	50.118	65.539	131%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen (BRP)	8.471	5.087	60%
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	23.703	16.134	68%
Hoofdstuk 18	Ondergrondse infrastructuur	59.974	31.425	52%
Hoofdstuk 19	Verkeer en vervoer	28.738	13.225	46%
Hoofdstuk 20	Diversen	29.272	10.288	35%
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	660.849	557.000	84%
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	102.410	50.000	49%
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	558.439	507.000	91%
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	69.718	11.223	16%
Hoofdstuk 1	Horeca	19.807	9.076	46%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	49.639	1.972	4%
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	272	175	64%

17. Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is het totaal van de onroerendezaakbelasting, belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte, afvalstoffenheffing en rioolheffing per inwoner weergegeven.

Lokale heffing	2015	2016	2017	2018	2019
OZB+RZB	154,73	155,97	167,97	172,02	181,72
Rioolheffing	86,02	86,67	75,01	67,63	68,03
Afvalstoffenheffing	101,90	102,83	108,12	108,91	102,01
Totaal	342,65	345,47	351,10	348,56	351,76

Op basis van deze tabel kan het meerjarenperspectief van de lokale lastendruk als volgt worden weergegeven.

18. Kwijtscheldingsbeleid

Voor huishoudens en zelfstandigen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting. Verwezen wordt naar de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Waterland 2010 (inclusief wijzigingsverordening 2017 ingangsdatum 1 januari 2018). Kwijtschelding hoeft slechts 1 maal te worden aangevraagd. Voor de daaropvolgende jaren hoeven deze personen, indien er geen wijzigingen in hun inkomens- en/of vermogenssituatie zijn opgetreden geen nieuwe aanvraag in te dienen. Toetsing voor de daaropvolgende jaren geschiedt vervolgens door het Inlichtingenbureau via bestandsvergelijkingen.

§ B Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag hoe robuust de begroting is. Dit antwoord is van belang wanneer er zich een financiële tegenvaller voordoet. Het weerstandsvermogen is gedefinieerd als het vermogen van de gemeente Waterland om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

1. Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente Waterland wordt als volgt berekend:

Omschrijving	Bedrag
Weerstandscapaciteit exploitatie	
Onbenutte belastingcapaciteit	2.284.019
Onvoorzien	<u>50.000</u>
	2.334.019
Weerstandscapaciteit vermogen	
Algemene reserve	4.174.088
Stille reserves onroerende zaken	<u>4.153.615</u>
	8.327.703
Totale weerstandscapaciteit	10.661.722

Toelichting

- Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit is gedefinieerd als het bedrag dat in redelijkheid nog aan extra inkomsten gegenereerd kan worden voor het geval zich tegenvallers voordoen. Aangezien de tarieven van de onroerendezaakbelasting in beginsel niet gebonden zijn aan een bepaald maximum, zou theoretisch gezien sprake zijn van een onbeperkte onbenutte belastingcapaciteit. Om toch een reëel bedrag te kunnen noemen hebben wij berekend hoeveel OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing de gemeente Waterland zou moeten heffen indien zij onder financiële curatele zou komen te staan (de zogenoemde artikel 12-status). Aangezien de rioolheffing en de afvalstoffenheffing in 2017 reeds overeenkomen met de artikel 12-norm van 100% kostendeckendheid, is er alleen bij de OZB sprake van onbenutte belastingcapaciteit. Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot de artikel 12-status is voor 2018 vastgesteld op 0,1905% van de WOZ-waarde. Op basis hiervan bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit € 2.284.019.
- Onvoorzien
De budgetten per programmaonderdeel zijn scherp begroot. Om in operationele situaties snel te kunnen handelen is in de begroting een budget van € 50.000 voor onvoorzien opgenomen. Het college kan indien nodig over dit budget beschikken.
- Stille reserves
Onder stille reserves zijn opgenomen de meerwaarde van de gemeentelijke onroerende zaken die direct verkoopbaar zijn zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De hoogte van deze stille reserves is voornamelijk bepaald door de WOZ-waarde van de gemeentelijke onroerende zaken te verminderen met de boekwaarde.

Hieronder een overzicht van de stille reserves gemeente Waterland:

Stille reserves onroerende zaken	Bedrag
Middendam 5 (de Waegh) Monnickendam	296.000
Middendam 7 (de Waegh) Monnickendam	399.000
Broekerhuis + woning (Broek in Waterland)	438.000
De Bolder (Monnickendam)	977.780-
Noordeinde 4	220.000
Medisch Centrum (Marken)	663.000
Hellingweg 6	376.000
Weilanden	2.739.395
Totaal	4.153.615

2. Inventarisatie risico's

Bij het opstellen van de begroting 2019 hebben wij onderstaande risico's onderkend.

Nr.	Risico	Maximaal fin. risico
1	Aanspreken verleende garanties	1.000.000
2	Lopende juridische procedures	250.000
3	Lagere ontwikkeling gemeentefonds	500.000
4	Hogere uitgaven Sociaal domein	500.000
5	Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers	200.000
6	Tegenvallende ontwikkeling uitkeringsgerechtigden	200.000
7	Garantstelling voor het personeel van het zwembad	150.000
8	Mogelijk effect BTW op parkeren	160.000
9	Diverse juridische procedures	100.000
10	Project Galgeriet	ntb
11	Onderhoud openbare ruimte	ntb
Totaal		3.060.000

Toelichting

1. Aanspreken verleende garanties

De door banken en andere financiers aan woningbouwcorporaties verstrekte leningen inzake sociale woningbouw worden door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) gegarandeerd. De gemeente en het Rijk hebben een achtervangfunctie voor het WSW. In het geval dat het WSW niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen, moeten wij renteloze leningen ter beschikking stellen. Het risico dat wij daarbij lopen wordt gesteld op de rentelasten over het bedrag van de ter beschikking te stellen renteloze leningen ad € 1.000.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij op minder dan 5%.

2. Lopende juridische procedures

Er lopen momenteel verschillende bezwaar en beroepszaken (tw. € 250.000). Hoewel wij er het volste vertrouwen in hebben in het gelijk gesteld te worden blijft er altijd een kans dat een rechter anders besluit. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij op 10%.

3. Lagere ontwikkeling gemeentefonds
Ontwikkelingen in het gemeentefonds kunnen altijd tot gevolg hebben dat de inkomsten tegenvallen. De kans dat dit risico zich voordoet verwachten wij 25% en het financiële risico schatten wij in op € 500.000.
4. Hogere uitgaven Sociaal domein
De uitgaven voor Jeugd en WMO in het sub-programma Sociaal domein zijn afhankelijk van de aanvragen die wij ontvangen. Voor enig jaar is het niet uitgesloten dat er aanzienlijk meer uitgaven moeten plaatsvinden dan begroot. Het risico van hogere uitgaven Sociaal domein wordt daarom opgenomen in deze risico paragraaf. De kans op € 500.000 hogere uitgaven wordt geschat op 20%.
5. Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers
Er zijn geen voorzieningen getroffen voor het tussentijds vertrekken van wethouders. Het risico stellen wij op € 200.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij op ongeveer 33%.
6. Tegenvallende ontwikkeling uitkeringsgerechtigden
In de begroting zijn inschattingen gemaakt t.a.v. het aantal uitkeringsgerechtigden en de ontwikkelingen daarvan. De kans bestaat dat de ontwikkelingen te optimistisch zijn. Het risico op een te hoge inschatting stellen wij op € 200.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij op ongeveer 25%.
7. Garantstelling voor het personeel van het zwembad
De gemeente heeft zich garant gesteld voor de ontslag uitkering van het personeel van het zwembad. Het bedrag van dit risico is ingeschat op € 150.000. De kans dat zich dit voordoet schatten wij op 10%.
8. BTW op parkeeropbrengsten
De belastingdienst heeft voor de Hoge Raad aangevoerd dat over parkeergelden BTW verschuldigd zou zijn, er ligt een advies voor waarin wordt gesteld hiermee in te stemmen. Indien de Hoge Raad in deze besluit dat dit het geval is, zal dit naar verwachting landelijk gaan spelen. Dan zal ook de gemeente Waterland met een dergelijke aanslag geconfronteerd gaan worden. De hoogte van de aanslag schatten wij in op 21% van de opbrengst parkeergeleden (€ 388.000) voor de jaren 2017 en 2018, circa € 160.000. De kans dat dit zich voordoet schatten wij in op 50%.
9. Juridische kosten
In de begroting is budget opgenomen voor de standaard juridische procedures zoals deze jaarlijks voorkomen. Er is echter geen budget opgenomen voor uitzonderlijke specialistische procedures. De hoogte van deze juridische kosten schatten wij op € 100.000. De kans dat dit zich voordoet schatten wij op 20%.
10. Project Galgeriet
In de begroting zijn opbrengsten van het project Galgeriet opgenomen. Het niet doorgaan van dit project brengt risico met zich mee ten aanzien van het realiseren van deze opbrengsten.
11. Onderhoud openbare ruimte
In de begroting is bij het onderhoud van de openbare ruimte rekening gehouden met het inzetten van medewerkers die voortkomen uit ons participatiebestand. Indien in dit bestand deze medewerkers niet kunnen worden gevonden zal hieraan een andere invulling moeten worden gegeven.

Weerstandscapaciteit versus inventarisatie risico's

De exploitatie kent een weerstandscapaciteit van € 2.334.019 daarnaast beschikt de gemeente over een weerstandscapaciteit in het vermogen van € 8.327.703.

Totaal is er een weerstandscapaciteit van € 10.661.722 beschikbaar. Deze weerstandscapaciteit is voldoende om het geïnventariseerde risico van € 3.060.000 op te vangen.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Ratio weerstands- vermogen	<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u> Benodigde weerstandscapaciteit	<u>10.661.722</u> 3.060.000	3,48
-------------------------------	---	--------------------------------	------

Het hieronder opgenomen normentabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement.

Normenkader		
Waarderings- cijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8- 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim voldoende

De ratio van de gemeente Waterland valt in klasse A. Gemeente Waterland streeft naar minimaal factor 2.

3. Kengetallen

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de provinciale staten en de raad op de financiële positie van gemeenten. Welke informatie daarvoor nodig is, is een onderwerp dat al geruime tijd de nodige aandacht heeft. In de afgelopen jaren zijn vervolgens verschillende wijzigingen doorgevoerd met als doel de horizontale verantwoording en het verticale toezicht te versterken door de financiële informatie inzichtelijker en transparanter te maken. Het opnemen van kengetallen in de begroting past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd provinciale staten en de raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten van de gemeenten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad en provinciale staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt.

- **Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.
- **Solvabiliteitsratio**
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
- **Structurele exploitatieruimte**
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten.
- **Grondexploitatie**
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.
- **Belastingcapaciteit**
De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomsten. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

Kengetallen gemeente Waterland

Omschrijving	Gemeente waterland									Signaleringskader		
	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Categorie A Minst risicovol	Categorie B Neutraal	Categorie C Meest risicovol
Netto schuldquote	31,49%	18,41%	19,10%	36,89%	57,53%	76,39%	75,43%	69,20%	62,51%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle versterkte leningen	29,35%	16,66%	17,28%	34,93%	55,64%	74,62%	73,72%	67,57%	60,97%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	48,10%	51,41%	51,73%	41,21%	42,01%	24,40%	24,89%	24,89%	29,90%	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	0,93%	4,62%	1,51%	-8,44%	1,63%	-6,40%	-1,05%	1,33%	2,31%	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	109,38%	109,58%	107,48%	105,17%	103,72%	103,72%	101,83%	102,02%	101,83%	<95%	95-105%	>105%

Hieronder de volgende analyse per kengetal:

- **Netto schuldquote**
De verhoging van het nettoschuldquote ten opzichte van de percentages van voorgaande jaren heeft enerzijds te maken met het effect van de vernieuwde BBV-regels (ingående begrotingsjaar 2017). Waar in het verleden de totale geraamde baten en lasten door de technische verwerking van de kostenplaatsstructuur hoger werden gepresenteerd, is dit vanaf de begroting 2017ev niet meer het geval. Als deze correctie voor de cijfers van voorgaande jaren zou worden doorgevoerd dan zou stijging verwaarloosbaar zijn. Anderzijds heeft de stijging te maken met de verhoging van de schulden lange termijn door de voorgenomen investeringen en het nadelige exploitatieresultaat.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**
Zie toelichting hierboven voor wat betreft het stijgingspercentage ten opzichte van voorgaande jaren. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Dit is voor gemeente Waterland bijna niet van toepassing.

- Solvabiliteitsratio
Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Dit komt voor gemeente Waterland uit op circa 45-50%. De post voorziening wordt als vreemd vermogen aangezien en is op onze balans qua percentage best een grote post. Echter deze post wordt afgedekt in onze lopende exploitatie.).
- Structurele exploitatieruimte
Een positief percentage betekent dat structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Dit was bij gemeente Waterland voor 2017 niet het geval als gevolg van tegenvallende resultaten in de exploitatie. Voor 2018 is bij de kengetallen uitgegaan van de primitieve begroting 2018. Op basis van de 1^e IBU zou dit percentage negatief zijn (door het negatieve exploitatieresultaat). Door de onttrekkingen uit de algemene reserve in 2019 en 2020 (Zie voor verdere informatie de ontwikkeling van de incidentele baten en lasten, pagina 94) is ook voor de jaren 2019 en 2020 een negatief percentage.
- Belastingcapaciteit
Allereerst even wat achtergrond informatie. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. Op voorstel van de stuurgroep BBV die naar aanleiding van het advies door de Commissie vernieuwing BBV is ingesteld is ervoor gekozen om de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven. In de eerste plaats is voor een landelijk gemiddelde gekozen omdat over het algemeen geen maximum is gesteld aan belastingtarieven. Daarnaast geeft een gemiddelde meer inzicht in de betekenis van de belastingcapaciteit voor de financiële positie dan wanneer het gerelateerd wordt aan een maximaal te heffen tarief. De hoogte van belastingtarieven komen dus niet in een vacuüm tot stand; er wordt daarbij rekenschap gegeven hoe de «eigen» lastendruk (via tarifiering) zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Zo publiceert het Coelo de «Atlas van de Lokale Lasten», een marco- en micro-overzicht van opbrengsten van de hoogte en ontwikkeling van tarieven, heffingen en woonlasten dat mede daarvoor wordt gebruikt. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing geldt dat er kostendekkende tarieven worden gehanteerd. Deze tarieven kunnen hoger zijn dan de landelijk gemiddelde tarieven omdat bijvoorbeeld de kosten van het riool hoger kunnen zijn voor de gemeente Waterland ten opzichte van de landelijk gemiddelde kosten. Gesteld kan worden dat ten opzichte van de landelijk gemiddelde woonlasten, de berekende ratio belastingcapaciteit voor de gemeente Waterland niets zegt over welke ruimte er is ten opzichte van het maximaal te heffen tarief. Echter er kan wel gesteld worden wanneer men alleen kijkt naar de onbenutte belastingcapaciteit in de begroting van de gemeente Waterland (zie tabel, pagina 44) er nog circa € 2.284.019 ruimte beschikbaar zou kunnen komen, rekeninghoudend met de artikel 12 status die hiervoor geldt.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen hierboven blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatie ruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie. De kengetallen zijn daarom gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Gesteld kan worden dat op basis van de onderlinge samenhang de kengetallen voor de gemeente Waterland op termijn als voldoende beschouwd kunnen worden.

§ C Onderhoud kapitaalgoederen

Ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Lasten van onderhoud kunnen voorkomen in diverse programma's. Met onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie. Onder kapitaalgoederen wordt verstaan het geheel aan zaken die onder het beheer van de gemeente vallen en al dan niet publiekrechtelijk kunnen worden gebruikt. Hierbij kan gedacht worden aan wegen, riolering, kunstwerken, groen, openbare verlichting, waterwegen, gebouwen en beschoeiingen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. De lasten van dit onderhoud vormen jaarlijks een aanzienlijk deel van de begroting. Het beleid voor onderhoud van deze kapitaalgoederen is opgenomen in diverse beheerplannen. Hieronder wordt per onderdeel ingegaan op de feitelijke situatie. Aan het einde van deze paragraaf wordt een samenvattend overzicht gepresenteerd mede op verzoek van de provincie.

1. Wegen

In de tweede helft van 2018 wordt het nieuwe wegenbeheerplan 2019-2023 de raad voorgelegd ter vaststelling. Met nieuwe wegenbeheerplan zijn de benodigde middelen voor het (dagelijkse) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de wegen gewaarborgd. Bij het opstellen van de begroting 2019 wordt het nieuwe wegenbeheerplan 2019-2023 als het uitgangspunt gehanteerd omdat dit de meest actuele cijfers betreft. Hieronder wordt een doorkijk gegeven:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stand voorziening 1 januari	-	29.598	44.386	44.578
Toevoeging aan voorziening	744.598	744.598	744.598	744.598
Geplande kosten	715.000-	729.810-	744.406-	759.294-
Stand voorziening 31 december	29.598	44.386	44.578	29.882

2. Riolering

In juli 2018 is het nieuwe (regionale) Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) vastgesteld door de raad. Het rioleringsplan geeft aan hoe de gemeente omgaat met de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening Riolering:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Geplande kosten	1.120.170	1.118.950	1.117.732	1.116.512
Geplande baten	1.180.992	1.180.992	1.180.992	1.180.992
Saldo	60.822	62.042	63.260	64.480
Stand voorziening 1 januari	5.112.857	5.173.679	5.235.721	5.298.981
Saldo	60.822	62.042	63.260	64.480
Stand voorziening 31 december	5.173.679	5.235.721	5.298.981	5.363.461

3. Groen

Eind 2018 begin 2019 wordt de nieuwe Groenvisie aangeboden aan de raad. In de Groenvisie worden voor de verschillende kernen ontwikkelingsrichtingen en beheerniveaus bepaald. Sinds 2018 wordt genoeg al het groenwerk in eigenbeheer uitgevoerd. De beeldkwaliteiten die vastgelegd worden in de Groenvisie vormen daarbij het uitgangspunt voor het beheer.

Doordat bij het schrijven van de begroting de Groenvisie nog niet is vastgesteld zijn eventuele projecten nog niet opgenomen in de begroting. Afhankelijk van de besluitvorming worden eventuele wijzigingen verwerkt in de eerste IBU 2019.

4. Gebouwen

In december 2017 is het geactualiseerde gebouwenbeheerplan voor de periode 2018-2037 vastgesteld door de raad. In dit plan is het onderhoudsniveau vastgesteld op basis van de technische levensduur van materialen en onderdelen van een gebouw. Uitgangspunt hierin is dat het onderhoud wordt aangevuld met duurzaamheidsmaatregelen waarmee de gemeentelijke gebouwen verder verduurzaamd worden. De financiële dekking van het plan loopt via een voorziening. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening Gebouwen:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stand voorziening 1 januari	83.073	48.299	55.615	235.128
Toevoeging aan voorziening	562.743	562.743	562.743	562.743
Geplande kosten	597.517-	555.427-	383.230-	375.804-
Stand voorziening 31 december	48.299	55.615	235.128	422.067

5. Bruggen en tunnels

In juli 2017 is het nieuwe beheerplan Civiele kunstwerken 2017-2026 vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de benodigde middelen voor het (dagelijkse) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de kunstwerken gewaarborgd. Hieronder wordt een overzicht van het verloop van de voorziening gepresenteerd:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stand voorziening 1 januari	15.458	308	44.388	90.079
Toevoeging aan voorziening	276.000	276.000	276.000	276.000
Geplande kosten	291.150-	231.920-	230.309-	289.918-
Stand voorziening 31 december	308	44.388	90.079	76.161

6. Openbare verlichting

Op 3 september 2015 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Openbare verlichting Waterland 2016-2020 vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe wij omgaan met de openbare verlichting binnen de gemeente en op welke wijze wij deze verduurzamen. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening Openbare verlichting:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stand voorziening 1 januari	71	19.571	29.071	29.071
Toevoeging aan voorziening	123.500	123.500	123.500	123.500
Geplande kosten	104.000-	114.000-	123.500-	123.500-
Stand voorziening 31 december	19.571	29.071	29.071	29.071

7. Oevers

Het huidige beheerplan Oevers loopt tot en met 2018. Eind 2018 begin 2019 wordt het nieuwe beheerplan Oevers aangeboden aan de raad. Doordat bij het schrijven van de begroting het nieuwe beheerplan nog niet is vastgesteld wordt hieronder een doorkijk gegeven op basis van het oude beheerplan periode 2014-2018.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stand voorziening 1 januari	112.512	112.512	112.512	112.512
Toevoeging aan voorziening	240.200	240.200	240.200	240.200
Geplande kosten	240.200-	240.200-	240.200-	240.200-
Stand voorziening 31 december	112.512	112.512	112.512	112.512

8. Renovatie sportvelden

Voor de sportvelden is een renovatieplanning opgesteld, waarbij wordt uitgegaan van een levensduur van 20 jaar voor natuurgrasvelden en 12 jaar voor kunstgrasvelden. Eens per drie jaar wordt door het Instituut voor Sportaccommodaties (ISA) een renovatieadvies voor alle sportvelden gegeven, op basis hiervan wordt de renovatie planning indien nodig bijgesteld. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening Renovatie sportvelden.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stand voorziening 1 januari	470.181	543.064	577.947	650.830
Toevoeging aan voorziening	72.883	72.883	72.883	72.883
Geplande kosten	-	38.000-	-	-
Stand voorziening 31 december	543.064	577.947	650.830	723.713

9. Onderhoud Hemmeland

In de raadsvergadering van 3 juli 2014 is het beheerplan recreatiegebied Hemmeland vastgesteld voor de periode 2014-2018. In eind 2018 worden de laatste werkzaamheden uit dit plan uitgevoerd. Waarna het plan niet wordt geactualiseerd maar de werkzaamheden structureel worden ondergebracht in de reguliere onderhoudsprogramma's. Voor de onderdelen gebouwen, wegen en groen is dit al gebeurd.

10. Baggeren jachthaven Hemmeland

Bij de begroting 2016 is besloten om een onderhoudsvoorziening ten behoeve van toekomstig baggerwerk in de Jachthaven in het leven te roepen. Met deze voorziening wordt gespaard om eens in de tien jaar baggerwerkzaamheden te kunnen uitvoeren. In 2026 moet de jachthaven opnieuw gebaggerd worden. Bij een mogelijke verkoop in het kader van project Galgriet vallen de middelen vrij aan de algemene reserve. Hieronder wordt een overzicht van het verloop van de voorziening baggeren jachthaven Hemmeland gepresenteerd:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stand voorziening 1 januari	80.000	80.000	130.000	180.000
Toevoeging aan voorziening	-	50.000	50.000	25.000
Geplande kosten	-	-	-	-
Stand voorziening 31 december	80.000	130.000	180.000	205.000

11. Baggeren gemeentehaven Monnickendam

In navolging van de voorziening Jachthaven Hemmeland is bij de 1^e IBU 2016 ook voor de gemeentehaven een voorziening in het leven geroepen om baggerwerkzaamheden uit te kunnen voeren. Ook hier wordt gespaard om eens in de tien jaar baggerwerkzaamheden te kunnen uitvoeren. Deze toekomstige baggerwerkzaamheden staan nu geprognosticeerd voor 2027. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening Baggeren gemeentehaven Monnickendam:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stand voorziening 1 januari	25.000	37.500	50.000	62.500
Toevoeging aan voorziening	12.500	12.500	12.500	12.500
Geplande kosten	-	-	-	-
Stand voorziening 31 december	37.500	50.000	62.500	75.000

Samenvattend overzicht onderhoud kapitaalgoederen

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijdplannen	Financiële consequenties conform plannen
1. Wegen	Ja	Conform beheerplan	2019-2023	Ja
2. Riolering	Ja	Conform beheerplan	2018-2022	Ja
3. Groen	Ja	CROW beheerniveau A/B	Vertaald als kader voor de Groendienst	Ja
4. Gebouwen	Ja	Conform beheerplan	20 jaar	Ja
5. Bruggen en tunnels	Ja	Conform beheerplan	5 jaar	Ja
6. Openbare verlichting	ja	Conform beheerplan	5 jaar	Ja
7. Oevers (kades en beschoeiingen)	ja	Conform beheerplan	5 jaar	Ja
8. Renovatie sportvelden	Nee	NOC*NSF norm	20 jaar	Ja
10. Baggeren jachthaven Hemmeland	1x in de tien jaar baggeren	minimale diepgang conform keuring	10 jaar	Ja
11. Baggeren gemeentehaven Monnickendam	1x in de tien jaar baggeren	minimale diepgang conform keuring	10 jaar	Ja

Categorie	Ramingen tlv exploitatie / voorzieningen	Ramingen volledig en reëel in begroting?	Is er sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
1. Wegen	conform	conform	Nee	-
2. Riolering	conform	conform	Nee	-
3. Groen	conform	conform	Nee	-
4. Gebouwen	conform	conform	Nee	-
5. Bruggen en tunnels	conform	conform	Nee	-
6. Openbare verlichting	conform	conform	Nee	-
7. Oevers (kades en beschoeiingen)	conform	conform	Nee	-
8. Renovatie sportvelden	conform	conform	Nee	-
10. Baggeren jachthaven Hemmeland	conform	conform	Nee	-
11. Baggeren gemeentehaven Monnickendam	conform	conform	Nee	-

§ D Financiering

1. Beleidsvoornemens

Volgens de huidige plannen blijft Waterland in 2019 binnen de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm. De kasgeldlimiet zal maximaal 8,5% bedragen en de rente-risiconorm blijft de komende vijf jaar jaarlijks binnen de voorgeschreven 20%. Teneinde gemeenten met een kleine leningenportefeuille tegemoet te komen is voor de rente-risiconorm een minimum bedrag van € 2.500.000 vastgesteld bij ministeriële regeling. De gemeente Waterland blijft de komende vijf jaar onder dit bedrag.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal één jaar en de rente-risiconorm op leningen met een looptijd vanaf één jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet financiering decentrale overheden (Fido) is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet, is gelimiteerd tot 8,2% van het bedrag van de begroting. De rente-risiconorm houdt in dat maximaal 20% van de lange leningen per jaar afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

2. Overzicht uitstaande leningen

Lening	Rente %	Aflossing	Stand per 01-01-2019	Rente 2019	Aflossing 2019	Stand per 31-12-2019
BNG	3,45%	2021	1.500.000	37.040	500.000	1.000.000
BNG	2,09%	2023	3.500.000	59.739	700.000	2.800.000
BNG	0,55%	2021	4.500.000	4.500	-	4.500.000
Totaal			9.500.000	101.279	1.200.000	8.300.000

3. Overzicht rentebaten

In 2019 zijn er geen rentebaten begroot ten aanzien van de rekening-courant. Wel staan hier (ingevolge vernieuwing BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden)) de rentebaten van de verstrekte leningen aan de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, sportclub VV Monnickendam, en de St. Waterlandse Hockey accommodatie.

4. Ontwikkelingen

De combinatie van de aflossingen en de behoefte aan toekomstige investeringsmiddelen (zoals scholenbouw en onderhoudsvoorzieningen) zorgen er voor dat er tussen eind 2018 en eind 2019 nieuwe geldleningen afgesloten worden. Voor het aantrekken van geld in 2018 is rekening gehouden met een rentepercentage van 1,0%. Voor de jaren daarna is rekening gehouden met een percentage oplopend tot 5%.

Gelet op de nog af te wikkelen investeringen per eind augustus 2018 en de planning voor 2018/2019, plus aflossingen reeds aangeane leningen, minus afschrijvingen is nog circa € 18,55 miljoen nodig. Deze middelen zullen, afhankelijk van de behoefte, worden opgenomen in 2018/2019.

Renteresultaat op het taakveld treasury

De vernieuwde BBV schrijft voor dat er inzicht in het renteresultaat wordt gegeven op het taakveld treasury. Hieronder de specificatie:

Omschrijving	Bedrag
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	-250.779
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	<u>45.520</u>
Saldo rentelasten en rentebaten	-205.259
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= project-financiering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	<u>-</u>
	<u>-</u>
Aan taakveld toe te rekenen externe rente	-205.259
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	<u>-</u>
Totaal aan taakveld toe te rekenen rente	-205.259
De aan taakveld toegerekende ontvangen rente	262.091
De aan taakveld toegerekende betaalde rente	<u>-45.520</u>
Renteresultaat op het taakveld Treasury	11.312

§ E Bedrijfsvoering

Hoe willen we werken?

Slagvaardig, dienstverlenend en daadkrachtig willen we zijn. Dat kan in zelfstandigheid, dat kan in samenwerking met anderen. Medewerkers werken flexibel in de organisatie en in samenwerkingsverbanden met anderen. Zij worden uitgenodigd creatief te zijn.

Cultuur en structuur

Wij zetten in op de cultuur. De competenties lef, vertrouwen en verbinden zijn voor ons leidend. Wij zijn samen op zoek in de organisatie naar de beste manier van werken. Uitgangspunt in onze manier van werken is eigenaarschap bij medewerkers, wat betekent dat medewerkers verantwoordelijkheid nemen, en hun deskundigheid en creativiteit inzetten. In voortdurende interactie met de burger en andere partners vinden veranderingen min of meer organisch plaats. De organisatie zoekt naar toekomstperspectief waar het samenwerking in de regio betreft.

Duidelijkheid en snelheid voor de burger

Wij willen de dienstverlening digitaal en in duidelijke processen inrichten. Om de organisatie te versterken rolt het (digitale) programma Digi W uit. Om onze processen te optimaliseren werken wij met 'lean' als verbetermethode. De invoering van zaakgericht werken is een volgende stap. Het is een proces van vallen en opstaan. Wij zoeken naar de juiste combinatie van digitaal en toch dichtbij de burger waar het nodig is, bijvoorbeeld door middel van huisbezoek.

Het blijft mensenwerk

Digitaliseren betekent ook digitaal denken en werken voor de ambtenaren. Medewerkers werken flexibel, zelfstandig en gebruiken hun deskundigheid. Medewerkers worden zo breed mogelijk ingezet met als doel om binnen de beperkte capaciteit zoveel mogelijk te kunnen doen. Werkprocessen worden anders ingericht om zo efficiënt mogelijk gedigitaliseerd te worden.

Inzet van medewerkers

Flexibiliteit en digitalisering gaan hand in hand met medewerkers inzetten waar dat het meeste nodig is. Veel meer dan eerder werken medewerkers in rollen aan verschillende werkzaamheden. De structurele werkzaamheden worden zoveel mogelijk door structureel in dienst zijnde medewerkers uitgevoerd, ook conform de wens van de raad. Daarnaast werken wij met een flexibele schil van interne- en externe medewerkers. Bij de inzet van medewerkers werken we regelmatig samen met de gemeente Landsmeer.

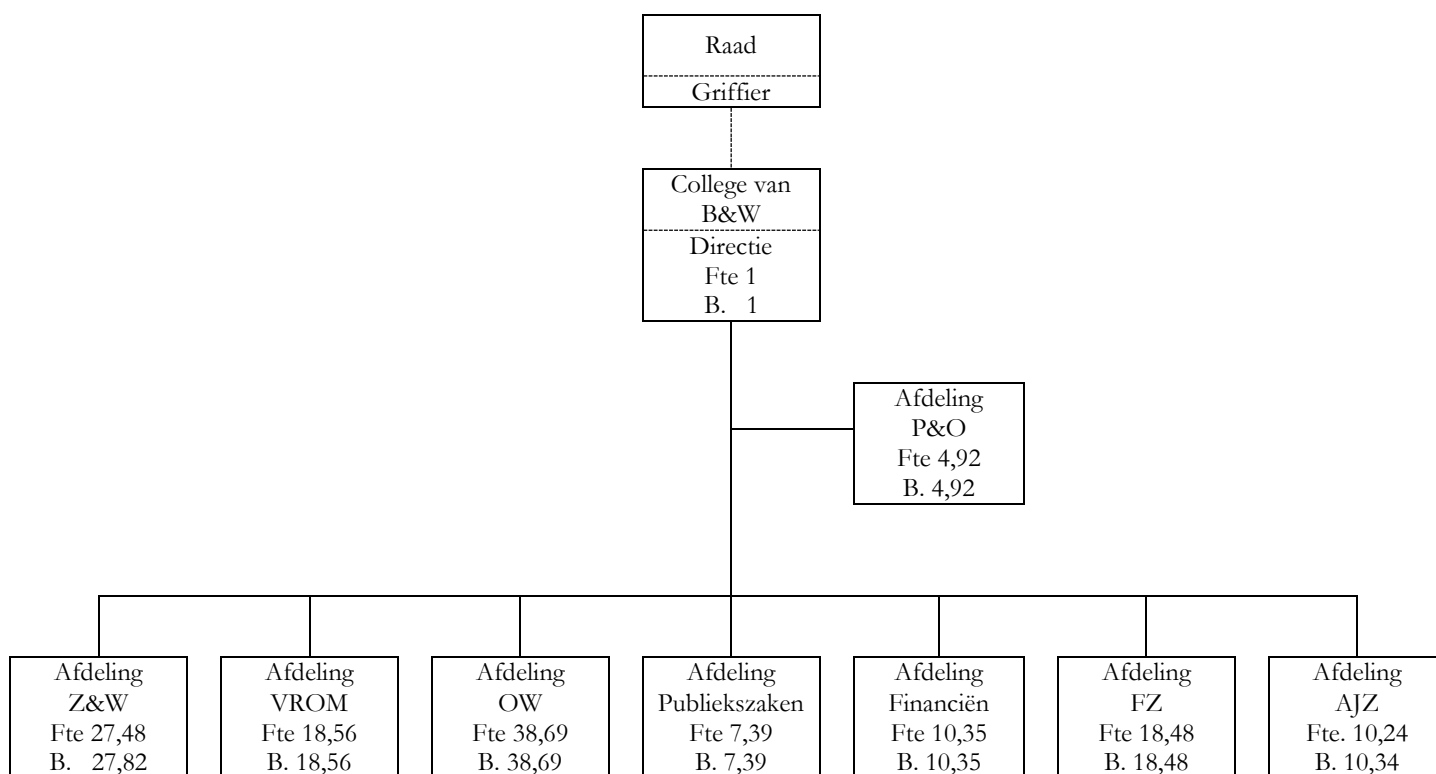
Steeds dicht bij de burger

De gemeente heeft als ambitie om dicht bij de burger te staan. De uitvoering van de taken in het Sociaal domein en de ontwikkeling van de Omgevingswet zijn daarin het meest in het oog springend. Maar ook op andere domeinen en in andere rollen wil de gemeente in voortdurende verbinding staan met de burgers van Waterland. Initiatieven op allerlei terreinen, ruimtelijk en maatschappelijk, worden in Waterland opgestart. De ambtelijke organisatie wil daar zo actief mogelijk op inspelen, tezamen met bestuurders.

Samen zijn we sterker

Op verschillende terreinen werken wij slim samen. Wij houden onze ogen open voor het uitbreiden van slimme samenwerking. Uiterlijk 2020 verwachten wij bestuurlijke duidelijkheid te verkrijgen over de koers van de gemeente voor wat betreft de bestuurlijke toekomst.

Organisatiestructuur 2019

Totaal fte 137,11; totaal bezetting fte 137,55.

Afkortingen

Fte	fulltime-equivalent
B	bezetting
B&W	Burgemeester & wethouders;
P&O	Personeel & organisatie
Z&W	Zorg & welzijn
VROM	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer
OW	Openbare werken
FZ	Facilitaire zaken
AJZ	Algemene en juridische zaken
PuZa	Publiekszaken
OOV	Openbare Orde Veiligheid

Toelichting

- De raad bestaat uit 17 raadsleden
- De functie griffier is 1 fte. Deze maakt geen onderdeel uit van de formatie binnen de organisatie.
- Het college van B&W bestaat uit een burgemeester (1fte) en vier wethouders (in totaal 2,55 fte).
- De directie bestaat uit één gemeentesecretaris/algemeen directeur (1 fte).
- De formatie bedraagt 137,11 fte. Dit aantal is inclusief de 3,97 fte formatie die wordt ingezet voor het uitvoeren van taken voor regionale partners; deze loonkosten worden verhaald op regionale partners. De bezetting bedraagt 137,55 fte hetgeen betekent dat sprake is van overbezetting van 0,44 fte. Achtergrond hiervan is tijdelijke inzet in eigen dienst, en specifieke personele mutaties.

Formatie verschillen begroting 2018-2019

P&O	+ 0,17 fte:	0,17 fte tijdelijke uitbreiding taken tot 1 maart 2019
Z&W:	+ 0,88 fte:	0,88 fte uitbreiding taken ivm Leerwerkbedrijf
OW:	+ 8,00 fte:	8,00 fte uitbreiding taken ivm Leerwerkbedrijf
PuZa	-/- 0,11 fte:	0,11 fte ingeleverde formatie
FZ	+ 0,70 fte:	0,78 fte uitbreiding taken ivm Leerwerkbedrijf -/- 0,08 fte wegens verschuiving van taken binnen FZ
AJZ	-/- 0,49 fte:	0,10 fte uitbreiding formatie OOV; -/- 0,59 fte ingeleverde formatie Bestuurssecretariaat

Inhuur tijdelijke krachten:

In de begroting is een structureel budget opgenomen ad € 560.459 voor inhuur van tijdelijke arbeidskrachten. Dit budget wordt in de begroting niet over de programma's verdeeld, maar is centraal beschikbaar. Het kan specifiek worden aangewend bij zwangerschap, uitval door ziekte of andere bijzondere verlofsoorten of knelpunten.

§ F Verbonden partijen

1. Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake als er sprake is van zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Deze definities houden in dat indien de gemeente participeert in een NV (Naamloze Vennootschap), BV (Besloten Vennootschap), VOF (Vennootschap Onder Firma), CV (Commanditaire Vennootschap) of een GR (Gemeenschappelijke Regeling) altijd sprake is van verbonden partijen. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder verbonden partijen vallen, indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij. Een eventuele morele verplichting tot betaling in geval van problemen zou in de paragraaf weerstandsvermogen kunnen worden opgenomen. Bij een verbonden partij kan met name worden gedacht aan samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden zijn ontstaan uit de behoefte om gezamenlijk met andere partijen een bepaald doel na te streven. Zonder deze samenwerkingsverbanden zou de gemeente deze taken zelf moeten uitvoeren. Aan een verbonden partij zijn bepaalde bevoegdheden overgedragen, waartoe de deelnemers elk jaar een financiële bijdrage beschikbaar stellen. De gemeente moet er zelf voor waken dat op de juiste wijze van de bevoegdheden gebruik wordt gemaakt en de beschikbaar gestelde gelden goed worden besteed. Daartoe is er ambtelijk en bestuurlijk toezicht en worden gegevens opgenomen in de begroting en de jaarrekening.

2. Waterlandsarchief (WA) voorheen ISW

Vestigingsplaats:	Purmerend
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met zes gemeenten
Activiteiten:	het bevorderen van politiek-bestuurlijke samenwerking en beheer van archiefstukken van de deelnemende gemeenten
Programmaonderdelen:	6.01 Overhead
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks en algemeen bestuur

Per 15 december 2016 zijn de beleidstaken binnen de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ISW (Intergemeentelijke Samenwerkingsorgaan Waterland) beëindigd. De taken op het terrein van Verkeer & Vervoer zijn overgegaan naar de Vervoerregio. De taken van de Stadsregio Amsterdam (SRA) op het terrein van Ruimtelijke Ordening (RO), wonen en Economische Zaken (EZ) worden gezamenlijk opgepakt in het samenwerkingsverband van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Thans valt alleen het Waterlands Archief (WA) nog onder de GR ISW. Door het beëindigen van deze zaken wordt momenteel een nieuwe samenwerkingsregeling voorbereid waarin alleen het WA wordt opgenomen. Per 1 augustus 2018 zijn alle rechten en plichten van het ISW officieel overgegaan naar het WA.

De begroting 2019 is vastgesteld in de vergadering van 22 juni 2018.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2016	2017	2018	2019
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	127.653	132.544	132.448	135.147
Eigen vermogen per 31 december	53.410	161.430		
Vreemd vermogen per 31 december	245.694	78.452		
Totaal saldo van baten en lasten	1.070.000	1.181.000		
Geraamd resultaat	1.072.000	1.138.000		

Eind 2017 is het nieuwe Uitvoeringsplan 2018-2021 *Voor een betrouwbaar geheugen* door de portefeuillehouders voor het WA vastgesteld. Hierin ligt de nadruk op nieuwe diensten op basis van netwerken en samenwerken (van buiten naar binnen). 2019 is het eerste programmajaar voor het verzelfstandigde WA. In het uitvoeringsplan zijn specifiek een aantal nieuwe doelen benoemd:

- In samenwerking met de historische verenigingen de functie collectief geheugen invullen.
- In samenwerking met de onderwijsinstellingen de functies collectief geheugen en betrouwbare informatiebron invullen.
- In overleg met de aangesloten overheden de functie betrouwbaar geheugen invullen (e-depot).
- In overleg met de aangesloten overheden de functie expertisecentrum digitaal archiveren invullen.

De hoofdtaak van het WA blijft gericht op het duurzaam behoud, de toegankelijkheid en het gebruik van de archieven en collecties, zodat de verantwoordingsfunctie van de archieven wordt gewaarborgd en de kennis van de cultuurhistorie van de regio toeneemt en behouden blijft.

Organisatie

Begin 2018 is de bestaande Gemeenschappelijke Regeling ISW gewijzigd in de nieuwe GR Waterlands Archief. De colleges van de deelnemende gemeenten hebben daarmee opnieuw het beheer van hun archieven gemandateerd aan de archiefdienst. De saldi van het ISW zijn daarbij bestemd voor het project digitalisering bouwvergunningen (zie de paragraaf Beheer). Met het wegvallen van het ISW als overkoepelende regeling wordt het WA volledig verantwoordelijk voor haar bedrijfsvoeringstaken. Een aantal van die taken is uitbesteed aan de externen: personeel en financiën (Gemeente Waterland), facilitair en huisvesting (Bibliotheek Waterland) en informatie en ICT. In 2019 en de jaren daarna zal een aantal medewerkers het WA verlaten vanwege pensionering. Het is zaak om goed gekwalificeerd personeel te werven om de ontstane leemten op te vullen. Er is bovendien nieuwe expertise nodig op het gebied van communicatie en digitaal archief. De ontwikkelingen binnen het archiefwezen vereisen een permanente deskundigheidsbevordering van de medewerkers, met name waar het gaat om verwerving van expertise t.a.v. het duurzaam digitaal beheer en de digitale dienstverlening. Scholing blijft daarom belangrijk.

Samenwerking

Door schaalvergroting, middels structurele samenwerking met een vergelijkbare archiefdienst in de regio, kan de expertise en daarmee de slagkracht worden vergroot. Samenwerking met het Gemeentearchief Zaanstad ligt daarbij niet alleen voor de hand, maar is ook een bestuurlijke opdracht. In de samenwerking met het Gemeentearchief Zaanstad zal mogelijk ook de behoefte aan nieuwe functies ingevuld kunnen worden. Een andere bestuurlijke opdracht is om binnen de regio Waterland nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met de deelnemende gemeenten en andere maatschappelijke organisaties. Daarnaast werkt het WA op archiefgebied ook in 2019 samen met het Westfries Archief en het Regionaal Archief Alkmaar. Voor programmering en publiciteit zoekt het WA ook weer de samenwerking met de Bibliotheek Waterland. Tot slot zoekt het WA ook weer verdere samenwerking met middelbare scholen, hogescholen en universiteiten, historische verenigingen en musea.

Toezicht

In overleg met de aangesloten overheden vult het WA de functie expertisecentrum digitaal archiveren in. Duurzame toegankelijkheid van (digitale) overheidsinformatie begint bij de vorming van archief door overheidsorganisaties. Dit wordt ook wel ‘archivering by design’ genoemd. Het WA gaat ons hierbij ondersteunen met kennis. Zodat zij voorlichting kunnen geven aan archiefvormers over duurzame digitale toegankelijkheid. Het WA is hierin proactief en een professionele partij. Naast het bieden van advies en expertise heeft het WA de wettelijke taak om toezicht te houden op de niet-overgebrachte archiefbescheiden bij de aangesloten gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Gezien het feit dat digitaal archiveren steeds belangrijker wordt bij gemeenten, ligt de focus van het toezicht hier ook op in de komende jaren. Eén keer per twee jaar voert het WA een KPI inspectie (Kritische Prestatie Indicatoren) uit bij de gemeente Waterland.

Beheer

In overleg met de aangesloten overheden vult het WA de functie betrouwbaar geheugen in (E-depot). Om digitale informatie duurzaam toegankelijk te kunnen bewaren is een e-depotvoorziening nodig. Met deze voorziening kan ook archief eerder dan de wettelijke overbrengingstermijn worden beheerd (‘uitplaatsing’). Hiermee kan door het WA ondersteuning worden geboden voor een meer open overheid en het aanbieden van open data. In overleg met de deelnemende gemeenten worden de series bouwdoossiers (overgebracht en nog over te brengen) in 2019 en 2020 vervangen. Bij elkaar betreft dit op dit moment een kilometer plankruimte. Een E-depot is de digitale variant van de huidige archiefbewaarplaats voor papieren archief. Het gedigitaliseerde archief wordt opgeslagen in de digitale archiefbewaarplaats. Een deel van de papieren archieven van het WA is nog niet ontsloten of nog niet voldoende ontsloten. Het toegankelijk maken hiervan is een doorlopend proces. Het archief van Broek in Waterland en van de drie historische stadsarchieven wordt opnieuw geïnventariseerd om ze beter toegankelijk te maken. De (met name 19e-eeuwse) overheidsarchieven die nog beperkt toegankelijk zijn worden bewerkt en nader toegankelijk gemaakt. De nieuwe toegangen worden gepubliceerd op internet. Conservering van collecties vindt plaats op basis van een conserveringsplan. Tot slot blijft er aandacht voor verwerving van niet-overheidsarchieven op basis van een acquisitieplan en de Handreiking waardering en selectie.

Risico's

Het Waterlands Archief draagt als archiefdienst zorg voor onze archieven en dat van de deelnemende gemeenten. De gemeente heeft niet de middelen om dit zelfstandig te doen.

3. Vervoerregio/Metropoolregio Amsterdam

Zowel de Vervoerregio als Metropoolregio Amsterdam (MRA) zijn geen verbonden partij. Volgens het BBV is hiervoor nodig dat er een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie is waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Daarnaast is de MRA geen organisatie maar een netwerk van partijen. De gemeente Waterland heeft daardoor noch een bestuurlijk, noch een financieel belang. Er is uitsluitend een convenant ondertekend waar de gemeente altijd afstand van kan doen.

4. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD)

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	belangenbehartiger van de regio Zaanstreek-Waterland op het gebied van collectieve preventie en andere gemeentelijke activiteiten in het kader van de gezondheidszorg
Programmaonderdelen:	3.03 Volksgezondheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

De begroting 2019 van de GGD Zaanstreek-Waterland is in het algemeen bestuur van de GGD vastgesteld 5 juli 2018.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2016	2017	2018	2019
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	515.673	599.886	621.680	667.770
Eigen vermogen per 31 december	1.430.500	1.624.234		
Vreemd vermogen per 31 december	7.191.424	6.724.146		
Totaal saldo van baten en lasten	558.197-	194.622		
Geraamd resultaat	137.102-	234.575		

Visie

Het doel van de GGD is het bewaken, beschermen en bevorderen van de volksgezondheid van de inwoners in de regio Zaanstreek-Waterland. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. De uitvoering van de publieke gezondheidszorg is in onze regio georganiseerd in een Gemeenschappelijke Regeling (GR). De GGD stelt op grond van de GR elk jaar een begroting en een jaarrekening op. De GGD is de uitvoerder van en eerste adviseur over het (regionale) gezondheidsbeleid en het kenniscentrum op het terrein van de openbare gezondheidszorg.

Beleidsvoornemens

Het lokale volksgezondheidsbeleid wordt vormgegeven binnen de kaders van landelijk vastgesteld gezondheidsbeleid dat de periode 2016 tot en met 2019 beslaat, het Nationaal Preventie Akkoord dat voortvloeit uit het regeerakkoord Vertrouwen in de toekomst (2017-2021) en de toekomstverkenningen van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu).. Lokaal willen wij de gezondheid van mensen bevorderen en chronische ziekten voorkomen door een integrale aanpak in de omgeving waarin mensen wonen, werken, leren en leven. Verder houden wij de gezondheidsbescherming op peil en bieden nieuwe bedreigingen het hoofd. Daarnaast willen wij de gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden stabiliseren of terugbrengen.

Hiervoor doen wij het volgende:

- Wij geven preventie een prominente plaats in de gezondheidszorg en continueren het gezondheidsbeleid ten aanzien van alcohol, drugs en roken (genotmiddelen), gezond gewicht en psychische gezondheid.
- Wij geven verder vorm aan de aansluiting van de GGD/gezondheidszorg op de terreinen Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
- In het traject van visievorming GGD Zaanstreek Waterland en de uitwerking van deze visie die in december 2016 is vastgesteld, wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de veranderende rol die de GGD als ketenpartner in de (jeugd)hulpverlening speelt. Wij beoordelen met de aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek-Waterland (hierna: GR) deelnemende gemeenten in hoeverre dit van invloed is op de inhoud van de GR en de mate waarin en wijze waarop het onderscheid tussen basistaken en contracttaken wordt gedefinieerd.

Risico's

Tweemaal per jaar vindt er een risico-inventarisatie plaats, bij de begroting en bij de jaarrekening. De GGD kent risico's die te maken hebben met de personele kosten. Deze risico's zijn:

- Eigen risicodragers WW-verplichting. De GGD is risicodrager voor uitkeringen uit de werkloosheidswet (WW). Dat betekent dat bij ontslag of bij einde dienstverband (bij tijdelijke aanstellingen) de eventueel uit te betalen WW-uitkering betaald moet worden door de GGD.
- Doorbetalingsverplichting bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid in verband met ziekte. De GGD is eigen risicodrager voor de WGA (Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten), in het kader van de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Dit betekent dat de GGD betaalt voor aanvulling van het loon van een zieke (ex)werknemer.
- Calamiteiten binnen het taakveld van de GGD. Als zich in de regio calamiteiten voordoen, die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid (bijvoorbeeld uitbraak infectieziekte) of die in het kader van de rampenbestrijding inzet vragen van de GGD, zullen hieruit kosten voortvloeien. Met deze kosten is in de begroting geen rekening gehouden.

5. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met negen gemeenten
Activiteiten:	door samenwerking een zo doelmatig mogelijk georganiseerde en gecoördineerde brandbestrijding alsmede hulpverlening bij rampen en zware ongevallen te bewerkstelligen
Programmaonderdelen:	1.01 Veiligheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks en algemeen bestuur

De begroting 2019 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is vastgesteld door het algemeen bestuur 29 juni 2018.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2016	2017	2018	2019
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	1.227.102	1.387.528	1.411.532	1.443.997
Eigen vermogen per 31 december	1.987.000	2.105.000		
Vreemd vermogen per 31 december	30.641.000	28.159.000		
Totaal saldo van baten en lasten	11.000	521.000-		
Geraamd resultaat	807.000-	752.000-		

Op 10 februari 2017 stelde het Algemeen Bestuur het Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2017-2020 vast. In het beleidsplan staan de (gezamenlijke) ambities van het samenwerkingsverband dat bestaat uit brandweer, politie, GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) en de acht gemeenten. Maar ook de ambities ten aanzien van de wettelijke taken op het gebied van Brandweezorg, Geneeskundige zorg, de Gemeenschappelijke meldkamer en Bevolkingszorg en rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Beleidsvoornemens

De komende jaren ligt de nadruk op het versterken van de samenwerking tussen brandweer, politie, GHOR en de acht gemeenten in Zaanstreek-Waterland en de samenvoeging van drie regionale meldkamers tot een meldkamer Noord-Holland die in het eerste kwartaal van 2019 operationeel moet zijn.

Risico's

Deze gemeenschappelijke regeling komt voort uit de Wet veiligheidsregio's en de gemeente Waterland is verplicht deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

6. Recreatieschap Twiske/Waterland

Vestigingsplaats:	Haarlem
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling van de provincie, stadsdeel Amsterdam-Noord, Beemster, Edam-Volendam, Graft-de Rijk, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad
Activiteiten:	het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, en tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap
Programmaonderdelen:	2.02 Sport, cultuur en recreatie
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

De begroting van 2019 van het recreatieschap Twiske/Waterland is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 28 juni 2018.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2016	2017	2018	2019
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	15.340	15.431	15.531	15.764
Eigen vermogen per 31 december	1.810.678	1.929.435		
Vreemd vermogen per 31 december	34.655	37.648		
Totaal saldo van baten en lasten	6.551-	118.757		
Geraamd resultaat	-	-		

Vervolg geven aan uitvoeringsprogramma Landschap Waterland . De accenten zullen in 2019 liggen op:

- Vervolg geven aan afronding uitvoeringsprogramma Landschap Waterland.
- Begeleiden recreatievoorzieningen Markermeerdijk.
- Beheer en onderhoud recreatieve infrastructuur.

Risico's

Het realiseren, beheren, onderhouden van -en communiceren over- recreatieve voorzieningen is een grensoverschrijdende en bovengemeentelijke taak. Deelname is belangrijk omdat de gemeente Waterland recreatie en toerisme hoog op de agenda heeft staan. Hetgeen door deze gemeenschappelijke regeling wordt gerealiseerd zou de gemeente Waterland niet zelfstandig voor dit bedrag kunnen regelen. De gemeente Waterland heeft derhalve baat bij het voortbestaan van deze Gemeenschappelijke Regeling.

7. Werkvoorzieningsschap Zaanstreek-Waterland (Baanstede)

Vestigingsplaats:	Purmerend
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	het verschaffen van de mogelijkheid tot het verrichten van arbeid door personen met een indicatie op grond van de Wet sociale werkvoorziening
Programmaonderdelen:	3.02 Sociale voorzieningen
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks en algemeen bestuur

In april en mei 2017 hebben de raden van de gemeenten Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad ingestemd met de opheffing van het openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen 'werkvoorzieningsschap Zaanstreek-Waterland' (hierna 'Baanstede').

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2016	2017	2018	2019
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	123.361	182.756	-	-
Eigen vermogen per 31 december	1.394.879	-		
Vreemd vermogen per 31 december	8.360.494	1.593.859		
Totaal saldo van baten en lasten	1.847.421-	3.187.269-		
Geraamd resultaat	3.242.300-	1.792.390-		

De wet- en regelgeving bepaalt dat de organen van het openbaar lichaam ook na het tijdstip van de opheffing in functie blijven, totdat de liquidatie is beëindigd. Dit betreft met name het algemeen bestuur (AB) en het dagelijks bestuur. Om rechtsgeldige besluiten te kunnen nemen is het van belang dat de formele opheffing van de gemeenschappelijke regeling (GR) pas een feit wordt op het moment dat de liquidatie is afgerond. Het AB is uiteindelijk verantwoordelijk voor de liquidatie.

De financiële resultaten die ontstaan in de periode van liquidatie worden verrekend met de huidige acht deelnemende gemeenten. Na de afrekening wordt Baanstede eind 2018 uitgeschreven uit de Kamer van Koophandel en is de Gemeenschappelijke Regeling beëindigd.

8. Omgevingsdienst IJmond

Vestigingsplaats:	Beverwijk
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	Uitvoering van het basistakenpakket om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden.
Programmaonderdelen:	7.4 Milieubeheer
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

De begroting van 2019 van het de omgevingsdienst IJmond is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 11 juli 2018.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2016	2017	2018	2019
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland		26.393	81.855	84.209
Eigen vermogen per 31 december		687.937		
Vreemd vermogen per 31 december		8.416.916		
Totaal saldo van baten en lasten		71.648-		
Geraamd resultaat		13.416		

Visie

Het doel van de Omgevingsdienst IJmond is het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen het werkgebied. Daarbinnen inspireren zij burgers en bedrijven tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Het resultaat is een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie waar partners met vertrouwen mee samenwerken.

Beleidsvoornemens

Elk jaar stelt de Omgevingsdienst IJmond een uitvoeringsprogramma op. In dit programma beschrijven zij de taken die ze in het betreffende jaar gaan uitvoeren voor de gemeenten, waaronder Waterland. Dit geeft inzicht in wat wij als opdrachtgever van de Omgevingsdienst IJmond mogen verwachten. Op de website staan de meest recente uitvoeringsprogramma's.

Risico's

- Externe risico's
De risico's die ontstaan buiten de eigen organisatie om. Te denken valt aan de gevolgen van de landelijke politiek zoals bezuinigingen en veranderende wetgeving. Of de economische situatie waarin een land verkeert.
- Financieel (1)
De deelnemende gemeenten zijn financieel aansprakelijk voor de schulden en de tekorten van de gemeenschappelijke regelingen.
- Financieel (2)
Ondanks dat de raden van deelnemende gemeenten door middel van hun zienswijze en uitgangspunten invloed kunnen uitoefenen op de hoogte van de bijdrage, kunnen ze maar beperkt invloed uitoefenen op de wijze hoe regelingen dit bedrag besteden.
- Realisatie doelstellingen
Het risico dat doelstellingen niet worden gerealiseerd.
- Bestuurlijk
Bij deelname in een openbaar lichaam is er al snel sprake van functie vermenging. De betreffende portefeuillehouder is als collegelid opdrachtgever aan de gemeenschappelijke regeling, daarnaast is hij als lid van het algemeen bestuur van de betreffende regeling in de rol van opdrachtnemer. Als deze rollen door elkaar gaan lopen kan dit leiden tot onheldere posities van de gemeentelijk vertegenwoordiger en tot belangenverstrengelingen. Men kan moeilijk tegelijkertijd twee bestuursfuncties vervullen, in het bijzonder als er belangenverstrengelingen opgelost moeten worden. Er ontstaat dan een rolconflict of dubbele pettenproblematiek.

9. N.V. Houdstermaatschappij EZW

Vestigingsplaats:	Amsterdam
Rechtsvorm:	naamloze vennootschap
Activiteiten:	houdstermaatschappij aandelen Alliander
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

De onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de cijfers uit de jaarrekening 2017.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2016	2017	2018	2019
Jaarlijkse dividend uitkering	71.751	-	-	-
Eigen vermogen per 31 december	30.420.000	1.045.000		
Vreemd vermogen per 31 december	1.571.000	-		
Netto winst	1.012.000	48.000-		

In 2017 is besloten om de N.V. houdstermaatschappij EZW op te heffen. Na de verkoop van de aandelen NUON werden via de EZW alleen de aandelen Alliander nog middellijk gehouden. De aandelen Alliander zijn einde 2017 verdeeld over de aandeelhouders EZW. Deze verdeling heeft plaatsgevonden op basis van de verhouding van het aandelenbezit EZW van de gemeenten. In verband met onzekerheid over de fiscale afwikkeling van deze opheffing heeft de EZW in 2017 geen dividend uitgekeerd. De EZW is thans in liquidatie maar heeft een discussie met de belastingdienst over de verschuldigde vennootschapsbelasting over 2016 en 2017. Lopende deze discussie zijn de voorlopige aanslagen betaald. Zodra over deze schuld duidelijkheid is zal de EZW definitief geliquideerd worden. De belastingdienst heeft daarnaast geen uitspraak willen doen over de waarde van de overgedragen aandelen. Indien hier sprake zal zijn van een belastingclaim zullen de gemeentelijke aandeelhouders hiervoor worden aangesproken.

10. Alliander

Vestigingsplaats:	Arnhem.
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Activiteiten:	Netwerkbeheerder.
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2016	2017	2018	2019
Jaarlijkse dividend uitkering	-	90.868	91.390	91.390
Eigen vermogen per 31 december	-	3.942.000.000		
Vreemd vermogen per 31 december	-	1.784.000.000		
Netto winst	-	203.000.000		

De gemeente is aandeelhouder van Alliander NV. De gemeente heeft 135.851 aandelen. Als netwerkbedrijf is Alliander verantwoordelijk voor de regionale distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Alliander heeft in 2017 een bedrag van € 91,5 miljoen aan dividend uitgekeerd. Dit komt overeen met 45% van het resultaat na belastingen. De gemeente Waterland heeft over 2017 een bruto dividend van € 90.868 uitgekeerd gekregen.

11. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats:	Den Haag
Rechtsvorm:	naamloze vennootschap
Activiteiten:	bank
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

De onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de cijfers uit de jaarrekening 2017.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2016	2017	2018	2019
Jaarlijkse dividend uitkering	23.026	35.521	23.000	35.000
Eigen vermogen per 31 december	4.486.000.000	4.953.000.000		
Vreemd vermogen per 31 december	149.514.000.000	135.072.000.000		
Netto winst	369.000.000	393.000.000		

Visie

De gemeente is aandeelhouder van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De gemeente heeft 14.040 aandelen. De gemeente heeft een minderheidsbelang van 0,025%. De BNG fungeert als bank voor de maatschappelijke sectoren die een binding hebben met de overheid.

Beleidsvoornemens

De huidige situatie continueren.

§ G Grondbeleid

Het doel van het te voeren grondbeleid van de gemeente Waterland is het bevorderen van het gewenste ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit en het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten. Dit doel kan (mede) worden bereikt door middel van de volgende instrumenten:

- het meewerken aan ruimtelijke plannen van derden;
- het aangaan van samenwerkingsverbanden met derden voor het uitvoeren van ruimtelijke plannen;
- kostenverhaal;
- sociale woningbouw;
- het vestigen van een zakelijk recht;
- huur en verhuur;
- aan- en verkoop van grond/onroerende zaken;
- vestiging voorkeursrecht (Wet voorkeursrecht gemeenten) en onteigening;
- het tegengaan van oneigenlijk gebruik van gemeentegrond door derden.

Het grondbeleid van de gemeente Waterland is vastgelegd in de door het college op 27 februari 2018 vastgestelde Nota Grondbeleid Gemeente Waterland 2018. Eerder is deze nota vastgelegd door het college op 28 juni 2016. Hierna heeft de gemeenteraad het college medio mei 2017 opgedragen een constructie uit te werken omdat het wenselijk is om meer grip uit te oefenen en te behouden op de 40% sociaal binnen het gestelde woningbouwprogramma in het coalitieakkoord van 2014. In deze nota worden de hierboven genoemde instrumenten en het daarmee samenhangende beleid nader uitgewerkt.

De gemeente heeft in de nota grondbeleid aangegeven dat er sprake kan zijn van zowel actief als faciliterend grondbeleid. In de praktijk is het grondbeleid veelal faciliterend. Er zijn kostprijsberekeningen, de projecten worden jaarlijks opnieuw beoordeeld. Verliezen worden direct genomen, er worden tussentijds geen winsten genomen.

§ H Subsidies

Op grond van de Algemene subsidieverordening Waterland in samenhang met de Algemene wet bestuursrecht stelt de gemeenteraad jaarlijks de subsidieplafonds en subsidiebegrotingsposten vast voor een aantal welzijnsterreinen. Voor de welzijnssubsidies wordt een onderscheid gemaakt tussen periodieke en eenmalige subsidies. In onderstaand overzicht worden de subsidieplafonds en begrotingsposten voor welzijnssubsidies gepresenteerd.

Categorie	Subsidie verleend in 2018	Subsidie gevraagd voor 2019	Maximaal subsidiebedrag voor 2019
Amateuristische kunstbeoefening	13.750,00	14.425,00	13.750,00
- Ilpendams fanfare	2.475,00	2.475,00	2.475,00
- Christelijke Muziekvereniging Juliana	2.475,00	2.500,00	2.475,00
- Muziekvereniging Olympia/Con Brio	2.475,00	2.475,00	2.475,00
- Fanfarecorps Zuiderwoude	2.475,00	2.475,00	2.475,00
- Toneelvereniging de Brug	550,00	550,00	550,00
- Toneelvereniging IOS	550,00	550,00	550,00
- Christelijk gemengd koor Marcantat	550,00	550,00	550,00
- Gemengd Koor Broek in Waterland	550,00	550,00	550,00
- Cantorij Grote Kerk	550,00	1.000,00	550,00
- Zuiderzeekoor	550,00	550,00	550,00
- Gemengd koor Instemming	550,00	750,00	550,00
Kunstzinnige vorming	121.085,00	123.950,00	121.085,00
- SOAM	11.725,00	12.000,00	11.725,00
- Stichting Muziekschool Waterland	109.360,00	111.950,00	109.360,00
Sport	73.452,00	78.341,00	77.186,00
- Zwemvereniging Waterland	10.315,00	10.158,00	10.158,00
- Sportservice Noord-Holland (aangepast sporten)	3.011,00	6.902,00	6.902,00
- Sportservice Noord-Holland (combinatiefunctionaris)	60.126,00	61.281,00	60.126,00
Cultuurhistorische waarden	550,00	550,00	550,00
- Stichting Museum de Speeltoren	275,00	275,00	275,00
- Vereniging Historisch Eiland Marken	275,00	275,00	275,00
Volkscultuur	2.575,54	2.648,61	2.575,54
- Chr.Oranjever. Nederland en Oranje Marken	330,00	330,00	330,00
- Stichting voor Volksvermaak Ilpendam	527,23	530,00	527,23
- Herdenkingscomité Monnickendam	330,00	400,00	330,00
- Sint Nicolaas Comité Monnickendam	1.058,31	1.058,61	1.058,31
- Stichting Oranjecomité/Oranjevereniging Katwoude	330,00	330,00	330,00

Categorie	Subsidie verleend in 2018	Subsidie gevraagd voor 2019	Maximaal subsidiebedrag voor 2019
Sociaal cultureel werk	309.159,00	309.159,00	309.159,00
- De Bolder sociaal cultureel werk en vrijwilligersondersteuning	193.124,00	193.124,00	193.124,00
- De Bolder activiteiten gezonde leefstijl	4.205,00	4.205,00	4.205,00
- De Bolder jongerenwerk	68.226,00	68.226,00	68.226,00
- De Bolder KANS (combinatiefunctionaris)	43.604,00	43.604,00	43.604,00
Ontwikkelingen renovatie De Bolder	-	49.850,18	49.850,18
- De Bolder		33.269,94	33.269,94
- huurverhoging SMD		7.195,94	7.195,94
- huurverhoging Sportservice		2.428,46	2.428,46
- huurverhoging Co-Nijntje		1.953,00	1.953,00
- huurverhoging Vluchtelingenwerk		5.002,84	5.002,84
Jeugd- en jongerenwerk	1.650,00	1.700,00	1.650,00
- Hervormd Gereformeerd Jeugdwerk Monnickendam	550,00	550,00	550,00
- Stichting Marker Jongeren	550,00	550,00	550,00
- Vereniging Scoutinggroep Waterland	550,00	600,00	550,00
Club- en buurthuiswerk	550,00	600,00	550,00
- Stichting club- en buurthuiswerk Ilpendam	550,00	600,00	550,00
Overige sociaal culturele activiteiten	6.885,00	18.360,00	14.585,00
- Stichting Bach in Monnickendam	330,00	600,00	330,00
- Damesclub Katwoude	330,00	335,00	330,00
- Stichting Uit de kunst Monnickendam	1.895,00	5.495,00	5.495,00
- Stichting Cultuur Nacht Waterland	-	5.000,00	2.500,00
- Stichting Big Band Monnickendam Notorious Monks	330,00	330,00	330,00
- Stichting Monnickendammer Visdagen	2.000,00	3.600,00	3.600,00
- Stichting Waterlandse Theaterprojecten Neeltje Pater	1.500,00	2.500,00	1.500,00
- Stichting Tuintonen	500,00	500,00	500,00
Kinderopvang	32.700,00	64.000,00	64.000,00
Ouderenzorg	118.649,50	167.249,00	118.579,50
a. Coördinerend ouderenwerk	16.051,50	17.299,00	15.981,50
- St. Gecoördineerd Ouderenwerk 55+ Ilpendam	4.325,00	4.325,00	4.325,00
- St. Gecoördineerd Ouderenwerk Monnickendam	5.060,00	4.990,00	4.990,00
- St. Dienstverlening Ouderen Broek in Waterland	3.284,00	3.284,00	3.284,00
- St. Welzijn Ouderen Marken	2.145,00	2.300,00	2.145,00
- St. Samenwerkingsverband Welzijn Ouderen Waterland	825,00	1.900,00	825,00
- Vereniging Vervoer van Ouderen	412,50	500,00	412,50

Categorie	Subsidie verleend in 2018	Subsidie gevraagd voor 2019	Maximaal subsidiebedrag voor 2019
b. Stichting WonenPlus Noord-Holland	101.498,00	148.850,00	101.498,00
- St. WonenPlus Noord-Holland (incl. mantelzorgondersteuning)	101.498,00	148.850,00	101.498,00
c. Recreatief ouderenwerk	1.100,00	1.100,00	1.100,00
- Gymnastiekvereniging Ilpenstein	550,00	550,00	550,00
- Ouderensoos Broek in Waterland	550,00	550,00	550,00
Maatschappelijke dienstverlening	19.664,33	21.020,00	19.444,33
- E.H.B.O.-afdeling IJpendam	275,00	275,00	275,00
- Stichting Slachtofferhulp Nederland	2.938,79	4.488,00	2.938,79
- Stichting AED Marken-Uitdam	2.260,00	2.040,00	2.040,00
- Stichting 6 minuten Waterland	6.930,00	6.930,00	6.930,00
- Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek-Waterland	7.260,54	7.287,00	7.260,54
Vluchtelingenwerk	83.825,00	67.260,00	67.260,00
- Stichting Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan	83.825,00	67.260,00	67.260,00
Algemeen Maatschappelijk Werk	99.589,20	101.580,00	99.589,20
- SMD Algemeen maatschappelijk werk	63.557,42	64.828,00	63.557,42
- SMD Sociaal raadsliedenwerk	24.324,13	24.810,00	24.324,13
- SMD Mentorproject	11.707,65	11.942,00	11.707,65
Eenmalige subsidies	8.000,00	-	-
- Cantorij Grote Kerk	1.000,00		
- Stichting Cultuurnacht Waterland, Zigeunervriendenfestival	2.500,00		
- Nederlands Auschwitz Comité	800,00		
- Waterlandse kunstkring/ tentoonstelling Grote Kerk	275,00		
- Monnickendammer Visdagen; uitbreiding met OV vanuit Amsterdam	2.300,00		
- Stichting Uit de Kunst/Soundbite festival	1.125,00		
Stimuleringsregeling	28.250,00	20.000,00	20.000,00
Subsidies dorpsraden	4.348,00	4.348,00	4.348,00
- Stichting Stadsraad Monnickendam	543,50	543,50	543,50
- Stichting Polderaad Katwoude	543,50	543,50	543,50
- Stichting Dorpsraad Zuiderwoude	543,50	543,50	543,50
- Stichting Eilandraad Marken	543,50	543,50	543,50
- Stichting Dorpsraad IJpendam	543,50	543,50	543,50
- Dorpsraad Broek in Waterland	543,50	543,50	543,50
- Dorpsraad Uitdam	543,50	543,50	543,50
- Vereniging Dorpsgemeenschap Watergang	543,50	543,50	543,50
Overig	78.000,00	78.000,00	64.130,00
- Stichting Promotie Waterland	48.000,00	48.000,00	34.130,00
- Re-integratiesubsidies en paracommerciële instellingen	30.000,00	30.000,00	30.000,00
Totaal bedrag	1.002.682,57	1.123.040,79	1.048.291,75

Toelichting welzijnssubsidies

Algemeen

Periodieke subsidies Zorg & welzijn

De subsidievereisten zijn opgenomen in de Algemene subsidieverordening gemeente Waterland 2014 (hierna: Asv) en de bijbehorende uitvoeringsregeling subsidies Zorg & welzijn 2014 (hierna: uitvoeringsregeling subsidies). Voor de subsidies die op basis van deze regelgeving worden verleend, geldt dat de subsidies zijn gefixeerd. Dit houdt in:

1. er vindt geen indexering plaats;
2. bij gelijkblijvende activiteiten bestaat het subsidiebedrag uit het aangevraagde subsidiebedrag met als maximum het bedrag dat in 2018 is verleend;
3. bij uitbreiding van activiteiten waarbij sprake is van de basisactiviteiten 2018 en incidentele subsidie-middelen 2018, het periodieke subsidiebedrag 2018 plus maximaal de bij incidentele subsidie 2018 verleende extra middelen;
4. de post aangepast sporten (Sportservice) is opgehoogd in verband met gewijzigde regionale deelname van gemeenten. Het aanbod is essentieel voor onze gemeente als onderdeel van het (preventieve) voorzieningenaanbod Sociaal domein;
5. met de subsidieaanvragers WonenPlus en Vluchtelingenwerk worden meer aangevraagde gesprekken gevoerd. Als die leiden tot aanvullende activiteiten zal dekking gevonden worden binnen de Zorg & welzijn budgetten;
6. Zwemvereniging Waterland: de berekeningsgrondslag is de bijdrage in het hoge uurtarief van € 67,18 (bedrag 2018 gefixeerd) en € 24,64 (bedrag 2018 gefixeerd) voor het lage uurtarief tot een maximum van 500 uur per jaar;
7. voor de ontwikkelingen rond de renovatie De Bolder geldt een overgangsregime voor subsidierelaties die een huurverhouding hebben met De Bolder. Het overgangsregime is financieel vertaald onder het kopje Ontwikkelingen renovatie De Bolder;
8. de subsidie voor sociaal cultureel werk van De Bolder bevat een aantal elementen volgens onderstaande tabel. Het totaalbedrag bedraagt het reguliere bedrag van € 309.159 plus de meerkosten renovatie van € 33.269,94 totaal € 342.428,94.

De Bolder	€ 342.428,94
regulier sociaal cultureel werk en vrijwilligersondersteuning	62%
activiteiten gezonde leefstijl	2%
jongerenwerk	22%
KANS	14%
	100%

9. de post incidentele subsidies is komen te vervallen;
10. de post stimuleringsubsidies is naar beneden bijgesteld;
11. de subsidie voor st. Promotie Waterland moet in 2019 gecontinueerd worden omdat de monitoring van de VVV zuilen op andere locaties dan het informatiepunt (Marken) en contact onderhouden met de locatiehouders ook in het activiteitenplan opgenomen zijn (extra activiteit).

Re-integratie subsidies

De subsidievereisten voor de re-integratiesubsidies zijn opgenomen in de Uitvoeringsregeling re-integratiesubsidies gemeente Waterland 2015. Aanvragen komen gedurende het jaar binnen; hiervoor is het budget van € 30.000 beschikbaar.

Kinderopvangsubsidies

Vanwege de harmonisatie kinderopvang-wetgeving zijn de oorspronkelijke subsidies voor peuterspeelzalen komen te vervallen. Hiervoor in de plaats komt een budget van € 64.000 voor de subsidies die voortvloeien uit de uitvoeringsregeling kinderopvang van de gemeente (kinderopvang en opvang op basis van sociaal medische indicatie en vroeg- en voorschoolse educatie). Het betreft aanvragen voor financiering van opvang, onder voorwaarden, waarvoor niet bij de belastingdienst een tegemoetkoming kan worden aangevraagd. Aanvragen komen gedurende het jaar binnen.

Voor de uitvoering van motie 191-24 (subsidie ter hoogte van OZB belasting) d.d. 14 december 2017 is geen bedrag opgenomen. De motie is technisch onuitvoerbaar:

- Er is onvoldoende afbakening ten aanzien van de doelgroep (concrete definitie noodzakelijk);
- de subsidieverlening kan niet plaatsvinden onder toepassing van de Uitvoeringsregeling subsidies Zorg & welzijn (hierna: uitvoeringsregeling).
- In geval een subsidie wordt verleend op grond van artikel 4:23 Awb, begrotingspostsubsidie, dan behoren de subsidieaanvrager en het aangevraagde bedrag met naam en toenaam in de gemeentebegroting te worden opgenomen. Daarvoor ontbreken de gegevens. Aan een subsidieverlening behoort een subsidieaanvraag vooraf te gaan. Er zijn geen subsidieaanvragen ingediend.
- Omdat de motie beoogt een periodieke subsidie te verlenen, moet ook getoetst worden aan de noodzaak (exploitatietekort) zodat analoog aan de periodieke subsidies op grond van de uitvoeringsregeling kan worden besloten. Dit is noodzakelijk om rechtsongelijkheid te voorkomen. Toetsing zonder subsidieaanvraag is niet mogelijk.

§ I Jachthaven Hemmeland

Jachthaven Hemmeland is gebouwd om inkomsten te genereren voor onderhoud van het recreatiegebied Hemmeland. Tot begin jaren negentig was het Hemmeland eigendom van de gemeente Monnickendam. Daarna was het tot 1 januari 2010 in eigendom van meerdere gemeenten en de provincie via een zogenaamde gemeenschappelijke regeling. Sinds 1 januari 2010 is de gemeente weer volledig eigenaar van zowel het recreatiegebied als de jachthaven. Het beheer en onderhoud van de jachthaven was tot 1 mei 2013 in handen van Recreatie Noord Holland (RNH). Vanaf die datum heeft de gemeente Waterland de exploitatie overgenomen van RNH.

Naar alle waarschijnlijkheid zal met ingang van 2019 de exploitatie van de Jachthaven Hemmeland geen gemeentelijke activiteit meer zijn. De vennootschapsbelastingplicht zal vanaf dat moment voor deze activiteit dan ook komen te vervallen. Op basis van bovenstaande wordt er geen financieel overzicht gepresenteerd.

II. Financiële begroting

Overzicht exploitatie

1. Overzicht van baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2019	Baten 2019	Saldo 2019
1.	Ruimtelijk domein	4.262.367	1.854.586	2.407.781-
1.01	Veiligheid	2.009.053	66.250	1.942.803-
1.02	Economie en toerisme	300.176	30.936	269.240-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	1.953.138	1.757.400	195.738-
2.	Openbaar domein	9.082.619	4.671.012	4.411.607-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.854.882	1.149.102	2.705.780-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	2.557.934	328.160	2.229.774-
2.03	Milieu	2.669.803	3.193.750	523.947
3.	Sociaal domein	14.188.277	2.950.777	11.237.500-
3.01	Onderwijs	1.679.005	84.377	1.594.628-
3.02	Sociale voorzieningen	11.854.289	2.866.400	8.987.889-
3.03	Volksgezondheid	654.983	-	654.983-
4.	Bestuur	1.403.458	198.615	1.204.843-
4.01	Bestuur	1.403.458	198.615	1.204.843-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	240.030	24.177.247	23.937.217
5.01	Dividend	2.703	126.390	123.687
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	199.488	4.058.337	3.858.849
5.03	Algemene uitkering	-	19.947.000	19.947.000
5.04	Saldo van financieringsfunctie	299.930	45.520	254.410-
5.05	Overige dekkingsmiddelen	262.091-	-	262.091
6.	Overhead	6.774.377	39.967	6.734.410-
6.01	Overhead	6.774.377	39.967	6.734.410-
7.	Vennootschapsbelasting	-	-	-
7.01	Vennootschapsbelasting	-	-	-
8.	Onvoorzien	50.000	-	50.000-
8.01	Onvoorzien	50.000	-	50.000-
	Totaal saldo van baten en lasten	36.001.128	33.892.204	2.108.924-
9.	Reserves	592.200	2.717.097	2.124.897
0.101	Mutaties algemene reserve	592.200	2.526.385	1.934.185
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	49.703	49.703
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	58.823	58.823
0.104	Mutaties reserve afschrijving bredeschool Broek in Waterland	-	39.975	39.975
0.105	Mutaties reserve zorgkosten	-	-	-
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	42.211	42.211
	Geraamd resultaat	36.593.328	36.609.301	15.973

De bovenstaande tabel geeft een samenvattend overzicht van alle baten en lasten van de programma's en van de algemene dekkingsmiddelen. Vervolgens wordt aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken of toegevoegd.

2. Meerjarenraming

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019
1.	Ruimtelijk domein	3.629.613-	1.217.024-	2.407.781-
1.01	Veiligheid	1.823.135-	1.825.032-	1.942.803-
1.02	Economie en toerisme	169.693-	226.829-	269.240-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	1.636.785-	834.837	195.738-
2.	Openbaar domein	4.544.241-	4.447.265-	4.411.607-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.208.323-	2.911.398-	2.705.780-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	1.918.086-	1.936.883-	2.229.774-
2.03	Milieu	582.167	401.016	523.947
3.	Sociaal domein	10.504.569-	10.880.704-	11.237.500-
3.01	Onderwijs	878.627-	950.659-	1.594.628-
3.02	Sociale voorzieningen	9.045.753-	9.326.513-	8.987.889-
3.03	Volksgezondheid	580.189-	603.532-	654.983-
4.	Bestuur	1.801.321-	1.221.365-	1.204.843-
4.01	Bestuur	1.801.321-	1.221.365-	1.204.843-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	21.995.901	23.006.310	23.937.217
5.01	Dividend	20.323	123.687	123.687
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	3.560.326	3.670.508	3.858.849
5.03	Algemene uitkering	18.358.672	19.221.429	19.947.000
5.04	Saldo van financieringsfunctie	163.722-	234.406-	254.410-
5.05	Overige dekkingsmiddelen	220.302	225.092	262.091
6.	Overhead	5.584.403-	7.035.904-	6.734.410-
6.01	Overhead	5.584.403-	7.035.904-	6.734.410-
7.	Vennootschapsbelasting	15.387-	-	-
7.01	Vennootschapsbelasting	15.387-	-	-
8.	Onvoorzien	-	45.000-	50.000-
8.01	Onvoorzien	-	45.000-	50.000-
	Totaal saldo baten en lasten	4.083.633-	1.840.952-	2.108.924-
9.	Reserves	1.866.435	177.737-	2.124.897
0.101	Mutaties algemene reserve	1.320.670	517.954	1.934.185
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	64.432	49.703	49.703
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	58.823	58.823	58.823
0.104	Mutaties reserve afschrijving bredeschool Broek in Waterland	18.751	40.000	39.975
0.105	Mutaties reserve zorgkosten	403.759	-	-
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	844.217-	42.211
	Geraamd resultaat	2.217.198-	2.018.689-	15.973

Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Omschrijving programmaonderdeel	Nr.
2.697.387-	2.722.657-	2.725.583-	Ruimtelijk domein	1.
1.942.636-	1.942.469-	1.942.302-	Veiligheid	1.01
224.202-	224.164-	227.456-	Economie en toerisme	1.02
530.549-	556.024-	555.825-	Ruimtelijke ordening en wonen	1.03
4.746.848-	4.412.960-	4.360.235-	Openbaar domein	2.
2.776.942-	2.775.414-	2.731.503-	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.01
2.531.654-	2.226.291-	2.217.477-	Sport, cultuur en recreatie	2.02
561.748	588.745	588.745	Milieu	2.03
9.021.745-	9.048.008-	9.022.357-	Sociaal domein	3.
1.141.196-	1.114.499-	1.081.150-	Onderwijs	3.01
7.219.103-	7.265.317-	7.268.532-	Sociale voorzieningen	3.02
661.446-	668.192-	672.675-	Volksgezondheid	3.03
1.082.813-	1.110.841-	1.140.841-	Bestuur	4.
1.082.813-	1.110.841-	1.140.841-	Bestuur	4.01
24.393.913	24.732.960	24.986.210	Algemene dekkingsmiddelen	5.
123.687	123.687	123.687	Dividend	5.01
3.858.893	3.864.632	3.866.279	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	5.02
20.367.000	20.684.000	20.934.000	Algemene uitkering	5.03
231.530-	205.650-	191.632-	Saldo van financieringsfunctie	5.04
275.863	266.291	253.876	Overige dekkingsmiddelen	5.05
7.434.527-	7.222.330-	7.185.819-	Overhead	6.
7.434.527-	7.222.330-	7.185.819-	Overhead	6.01
-	-	-	Vennootschapsbelasting	7.
-	-	-	Vennootschapsbelasting	7.01
50.000-	50.000-	50.000-	Onvoorzien	8.
50.000-	50.000-	50.000-	Onvoorzien	8.01
639.407-	166.164	501.375	Totaal saldo baten en lasten	
699.065	277.192	246.737	Reserves	9.
420.753	-	-	Mutaties algemene reserve	0.101
49.703	49.703	49.703	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	0.102
58.823	58.823	58.823	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	0.103
127.575	126.455	96.000	Mutaties reserve afschrijving bredeschool Broek in Waterland	0.104
-	-	-	Mutaties reserve zorgkosten	0.105
-	-	-	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	0.106
42.211	42.211	42.211	Mutaties reserve fundering kerktorens	0.107
59.658	443.356	748.112	Geraamd resultaat	

3. Incidentele baten en lasten

Hieronder het overzicht van de geraamde baten en lasten die wordt gestort in, respectievelijk worden onttrokken aan, de algemene reserve.

Programma- onderdeel	Omschrijving	Begrotingsjaar			
		2019	2020	2021	2022
	Totaal baten	592.200	6.347	-	-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	592.200	-	-	-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	-	6.347	-	-
	Totaal lasten	2.526.385-	427.100-	-	-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	150.000-	-	-	-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	-	318.100-	-	-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.347-	-	-	-
3.01	Onderwijs	550.000-	-	-	-
3.02	Sociale voorzieningen	1.711.038-	-	-	-
6.01	Overhead	109.000-	109.000-	-	-
		1.934.185-	420.753-	-	-

Toelichting baten

- *1.03 Ruimtelijke ordening en wonen*

Het bestemmingsplan voor woningbouwlocatie Stiereveld in Watergang wordt in het vierde kwartaal van 2018 aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling. Het project is als gevolg van ambtelijke bespreking en gewijzigd provinciaal beleid gewijzigd voor wat betreft de stedenbouwkundige opzet. Dit heeft een substantieel aandeel in tijd gevraagd om tot een stedenbouwkundig verantwoord project te komen.

- *2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat*

Door het vaststellen van het beheerplan 2018-2023 wordt invulling gegeven aan de wens om een voorziening te vormen. Door wijzigingen in de (meerjaren) begroting ten aanzien van het wegenbudget zijn er fluctuaties in de geplande kosten ontstaan. Door het vormen van een voorziening zijn deze kosten nu geëgaliseerd en ontstaat er een negatief effect voor 2019. Besloten is deze te verrekenen via de algemene reserve met het overschot van 2020.

Toelichting lasten

- *1.03 Ruimtelijke ordening en wonen*

- Het implementatietraject van de Omgevingswet, die zorgt voor een stelselwijziging binnen het omgevingsrecht, is reeds gestart. Belangrijke veranderopgaven zitten onder meer in:
 - Werkprocessen binnen de organisatie en met samenwerkingspartners;
 - Cultuur, gedrag en competenties;
 - De invoering van nieuwe instrumenten;
 - Het aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Voor 2019 is er voor de verdere voorbereiding op de implementatie een incidenteel budget nodig van € 150.000. Dit budget is mede bedoeld voor de inzet van de projectleider, eventuele frictiekosten, de inzet van externen voor onder meer het opstellen van de instrumenten en de opleidingskosten. Voor de inbreng van specifieke deskundigheid en investering in het digitaal stelsel is mogelijk nog extra budget noodzakelijk. Zodra er meer informatie beschikbaar is over het digitaliseringsproces, wordt er een inschatting gemaakt van deze nog te verwachten kosten.

- In de raadsvergadering van 26 april 2018 is vastgesteld (dossier 301-123) dat ten behoeve van de bekostiging van de meekoppelkansen dijkversterking Marken het benodigde budget ad € 318.100 wordt onttrokken uit de algemene reserve.

- 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

Door het vaststellen van het beheerplan 2018-2023 wordt invulling gegeven aan de wens om een voorziening te vormen. Door wijzigingen in de (meerjaren) begroting ten aanzien van het wegenbudget zijn er fluctuaties in de geplande kosten ontstaan. Door het vormen van een voorziening zijn deze kosten nu geëgaliseerd en ontstaat er een negatief effect voor 2019. Besloten is deze te verrekenen via de algemene reserve met het overschot van 2020.

- 3.01 Onderwijs

Tijdens de bouw van de brede school Broek in Waterland is er tijdelijke huisvesting nodig voor basisschool de Havenridders. Het benodigde budget wordt onttrokken uit de algemene reserve.

- 3.02 Sociale voorzieningen

Er wordt gewerkt aan het oplossen van de tekorten binnen het Sociaal Domein. Voor 2019 kunnen deze tekorten nog niet worden opgelost en worden de volgende bedragen onttrokken uit de algemene reserve, te weten:

- WMO € 936.506
- Participatie € 209.845
- Jeugd € 564.687

- 6.01 Overhead

In de raadsvergadering van 26 april 2018 is vastgesteld (dossier 171-64) dat de migratie van de ICT infrastructuur naar de cloud gaat plaatsvinden omdat de huidige infrastructuur is opgeleverd in 2013 dit betekent dat zowel de hardware als de software in 2018 het einde van de door de fabrikanten gegarandeerde ondersteuningstermijn bereiken. Daarnaast lopen wij steeds meer tegen de beperkingen van de huidige infrastructuur aan.

Vanaf het begrotingsjaar 2016 schrijft de BBV voor dat de incidentele baten en lasten per programma en meerjarig inzichtelijk moeten worden gemaakt. Hieronder het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten die niet wordt gestort in, respectievelijk onttrokken aan, de algemene reserve.

Programma-onderdeel	Omschrijving	Begrotingsjaar			
		2019	2020	2021	2022
	Totaal lasten	250.000	-	-	-
1.02	Economie en toerisme	45.000	-	-	-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	50.000	-	-	-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	75.000	-	-	-
3.02	Sociale voorzieningen	30.000	-	-	-
4.01	Bestuur	50.000	-	-	-
		250.000	-	-	-

Uiteenzetting van de financiële positie

1. Geprognoseerde Balans 2019-2022

Hieronder wordt een overzicht van de geprognoseerde balans periode 2019-2022 gepresenteerd:

ACTIVA	2019	2020	2021	2022
VASTE ACTIVA	37.167.646	35.935.335	34.231.703	32.624.447
Immateriele vaste activa				
Kosten geldleningen en saldo agio en disagio	-	-	-	-
Kosten onderzoek ontwikkeling	190.447	114.472	45.807	13.807
Bijdragen aan activa derden	-	-	-	-
	<u>190.447</u>	<u>114.472</u>	<u>45.807</u>	<u>13.807</u>
Materiele vaste activa				
Investerings economisch nut	23.789.191	23.285.117	22.295.958	21.347.451
Investerings economisch nut met heffing	9.178.722	8.888.795	8.606.043	8.343.085
Investerings maatschappelijk nut	1.952.439	1.645.672	1.338.905	1.032.139
Uitgegeven in erfpacht	79.397	79.397	79.397	79.397
	<u>34.999.748</u>	<u>33.898.982</u>	<u>32.320.303</u>	<u>30.802.072</u>
Financiële vaste activa				
Kapitaalverstrekking deelnemingen	450.377	450.377	450.377	450.377
Leningen woningbouwcorporaties/deelnemingen	-	-	-	-
Overige langlopende leningen	1.527.074	1.471.503	1.415.216	1.358.191
Overige uitzettingen rentetypische looptijd	-	-	-	-
	<u>1.977.451</u>	<u>1.921.880</u>	<u>1.865.593</u>	<u>1.808.568</u>
VLOTTENDE ACTIVA	9.065.470	6.805.178	5.834.074	5.195.717
Voorraden				
Grond- en hulpstoffen	-	-	-	-
Onderhanden werk	-	-	-	-
Gereed product en handelsgoederen	-	-	-	-
Vooruitbetalingen	-	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Uitzettingen < 1 jaar				
Vorderingen openbare lichamen	2.500.000	2.000.000	1.500.000	1.300.000
Verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-
Rekening-courantverhoudingen niet-financiële instellingen	-	-	-	-
SKB (schatkistbankieren)	2.900.000	1.200.000	1.150.000	975.000
Overige vorderingen	705.000	737.000	409.000	276.000
Overige uitzettingen	-	-	-	-
	<u>6.105.000</u>	<u>3.937.000</u>	<u>3.059.000</u>	<u>2.551.000</u>
Liquide middelen				
Kas	2.000	2.000	2.000	2.000
Bank	245.000	240.000	235.000	190.000
	<u>247.000</u>	<u>242.000</u>	<u>237.000</u>	<u>192.000</u>
Overlopende activa				
Europese overheidslichamen nog te ontvangen bedragen	-	-	-	-
Het Rijk nog te ontvangen bedragen	-	-	-	-
Overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen bedragen	-	-	-	-
Overige nog te ontvangen bedragen	8.322	6.794	4.454	4.862
Vooruitbetaalde bedragen	2.705.148	2.619.384	2.533.620	2.447.855
	<u>2.713.470</u>	<u>2.626.178</u>	<u>2.538.074</u>	<u>2.452.717</u>
TOTALE ACTIVA	46.233.116	42.740.511	40.065.777	37.820.165

PASSIVA	2019	2020	2021	2022
VASTE PASSIVA	45.933.116	42.440.511	39.965.777	37.720.165
Eigen vermogen				
Algemene reserve	4.174.088	3.769.308	3.828.967	4.272.322
Bestemmingsreserves	7.088.843	6.810.531	6.533.339	6.286.602
Resultaat na bestemming	15.973	59.658	443.356	748.112
	<u>11.278.904</u>	<u>10.639.497</u>	<u>10.805.662</u>	<u>11.307.036</u>
Voorzieningen				
Voorzieningen	7.803.212	8.100.014	8.609.115	8.962.129
	<u>7.803.212</u>	<u>8.100.014</u>	<u>8.609.115</u>	<u>8.962.129</u>
Vaste schulden > 1 jaar				
Obligatieleningen	-	-	-	-
Onderhandse leningen banken	26.850.000	23.700.000	20.550.000	17.450.000
Door derden belegde gelden	-	-	-	-
Waarborgen	1.000	1.000	1.000	1.000
	<u>26.851.000</u>	<u>23.701.000</u>	<u>20.551.000</u>	<u>17.451.000</u>
VLOTTENDE PASSIVA	300.000	300.000	100.000	100.000
Netto-vlottende schulden				
Kasgeldleningen	-	-	-	-
Bank	-	-	-	-
Overige schulden	-	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Overlopende passiva				
Nog te betalen bedragen	300.000	300.000	100.000	100.000
Van Europese overheidslichamen ontvangen voorschotten	-	-	-	-
Van het Rijk ontvangen voorschotten	-	-	-	-
Van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten	-	-	-	-
Overige vooruitontvangen bedragen	-	-	-	-
	<u>300.000</u>	<u>300.000</u>	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>
TOTALE PASSIVA	46.233.116	42.740.511	40.065.777	37.820.165

2. Geprognoseerd EMU-saldo

In EU-verband is bepaald dat het EMU-tekort (Europese Monetaire Unie) van een land maximaal 3% van het bruto binnenlands product mag bedragen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen dat het EMU-saldo het saldo van de gehele overheid is: Rijk, sociale fondsen en overige publiek-rechterlijke lichamen, zoals de lokale overheid. Gemeenten zijn daarom mede verantwoordelijk voor het Nederlandse EMU-saldo.

Het EMU-saldo wijkt nogal af van het begrip begrotingssaldo waar lokale overheden mee werken. Een belangrijk verschil is dat het begrotingssaldo van de lokale overheden betrekking heeft op de baten en lasten van de exploitatierekening, terwijl het EMU-saldo ook kapitaaltransacties in de beschouwing meeneemt (zoals investeringen, aan- en verkopen grond). Daarnaast verschilt de behandeling van onder meer interen op reserves, onttrekken van voorzieningen en de opbrengsten uit de verkoop van deelnemingen (bijvoorbeeld aandelen in energiebedrijven). Het is voorgeschreven dat de gemeenten in hun begroting een overzicht opnemen wat hun EMU-saldo is.

In onderstaande overzicht wordt het geprognoseerde EMU-saldo 2018-2022 gepresenteerd:

Vraag	2018	2019	2020	2021	2022
	Begroting (x € 1.000)	Begroting (x € 1.000)	Begroting (x € 1.000)	Begroting (x € 1.000)	Begroting (x € 1.000)
1 Wat is uw exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)?	479	2.109-	639-	166	501
2 Wat zijn uw afschrijvingen ten laste van de exploitatie?	1.567	1.936	1.788	1.762	1.677
3 Wat zijn uw bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie?	1.460	2.214	2.292	2.295	2.301
4 Wat zijn uw uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd?	8.155	4.646	611	115	127
5 Wat zijn de baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.	-	-	-	-	-
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Wat zijn uw verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs) voor zover niet op de exploitatie zijn verantwoord?	-	-	-	-	-
7 Hoeveel bedragen de uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. voor zover niet op de exploitatie zijn verantwoord?	-	-	-	-	-
8 Baten bouwgrondexploitatie: Wat zijn de verkoopopbrengsten van grond voorzover de transacties niet op de exploitatie zijn verantwoord?	-	-	-	-	-
9 Wat zijn uw betalingen ten laste van de voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen?	1.699	2.032	1.995	1.785	1.948
10 Zijn er voorts betalingen die niet via onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder een van de bovenstaande vragen?	-	-	-	-	-
11 <u>Verkoop van effecten:</u>					
11a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
11b Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst?	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	6.348-	4.637-	835	2.323	2.404

3. Stand en het gespecificeerde verloop van de reserves

Hieronder wordt een overzicht van de stand en het gespecificeerde verloop van de reserves voor de jaren 2019-2022 gepresenteerd:

Reserves	Stand 1-1-2019	Verwacht saldo 2018	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-2019	Stand 31-12-2020	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022
Algemene reserve	8.220.180	2.111.906-	592.200	2.526.385-	4.174.089	3.769.309	3.828.967	4.272.322
Kapitaallasten gebouwen	1.590.963	-	-	49.703-	1.541.260	1.491.557	1.441.854	1.392.151
Bredeschool Broek in Waterland	3.922.593	-	-	39.975-	3.882.618	3.755.043	3.628.588	3.532.588
Onderhoud Hemmeland	818.405	-	-	58.823-	759.582	700.759	641.936	583.113
Fundering kerktorens	844.217	-	-	42.211-	802.006	759.795	717.584	675.373
Onderhoud instructiebad	103.377	-	-	-	103.377	103.377	103.377	103.377
Saldo exploitatie	-	-	-	-	15.973	59.658	443.356	748.112
	15.499.735	2.111.906-	592.200	2.717.097-	11.278.905	10.639.497	10.805.661	11.307.036

Algemene reserve

Het saldo van de incidentele baten en lasten wordt aan de reserve toegevoegd respectievelijk onttrokken. Het begrotingssaldo na bestemming wordt ook aan de algemene reserve toegevoegd.

Reserve kapitaallasten gebouwen

De kapitaallasten (afschrijvingsgedeelte van de brandweerkazernes en school (Gouwzeeschool) worden jaarlijks uit deze reserve onttrokken.

Reserve Brede School Broek in Waterland

In 2011 is een reserve gevormd voor de toekomstige kapitaallasten (afschrijvingsgedeelte) van de Brede School Broek in Waterland.

Reserve onderhoud Hemmeland

Jaarlijks vindt er uit de reserve een onttrekking plaats ten hoogte van de gecalculerde jaarlijkse onderhoudskosten van het Hemmeland.

Reserve fundering kerktorens

In december 2017 is er een reserve gevormd voor de toekomstige kapitaallasten (afschrijvingsgedeelte van de fundering kerktorens.

Reserve onderhoud instructiebad

In 2015 is afgesproken dat het in de afgelopen jaren ontstane overschot gereserveerd wordt om toekomstige onderhoudskosten te dekken. Derhalve is er een reserve hiervoor gevormd.

Saldo exploitatie

Betreft het verwachte exploitatiesaldo in het betreffende jaar.

4. Stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen

Hieronder wordt de stand van zaken met betrekking tot de voorzieningen gepresenteerd:

Voorzieningen	Stand 01-01-2019	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-2019
Riolering	5.112.857	60.822	-	5.173.679
Onderhoud gebouwen	83.073	562.743	597.517-	48.299
Onderhoud bruggen en tunnels	15.458	276.000	291.150-	308
Onderhoud oevers	112.512	240.200	240.200-	112.512
Afvalstoffen	511.465	99.263	-	610.728
Wachtgeldverplichtingen B&W	207.736	15.972	47.079-	176.629
Pensioenverplichtingen B&W	958.224	6.000	36.936-	927.288
Groenonderhoud (groenvisie)	-	-	-	-
Waterbank	38.717	-	-	38.717
Onderhoud wegen	-	744.598	715.000-	29.598
Onderhoud Hemmeland	-	-	-	-
Parkeren	5.320	-	-	5.320
Groot onderhoud sportvelden	470.181	72.883	-	543.064
Ontwikkelprocessen	-	-	-	-
Openbare verlichting	71	123.500	104.000-	19.571
Baggeren jachthaven Hemmeland	80.000	-	-	80.000
Baggeren binnenhaven Monnickendam	25.000	12.500	-	37.500
Totaal	7.620.614	2.214.481	2.031.882-	7.803.212

5. Financiering

Met betrekking tot de financiering verwijzen wij u naar paragraaf D Financiering op pagina 66-67.

6. Investerings

Hieronder wordt een overzicht van de investeringen periode 2019-2022 gepresenteerd:

Omschrijving	Jaar	Soort activa	Bedrag krediet	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2019	Waardevermeerd. & waardevermind 2019	Afschr. 2019
Programma 1. Ruimtelijk domein			1.072.662	597.332	3.317.999	-	284.740
<i>Afgesloten kredieten</i>			<i>300.000</i>	<i>57.780</i>	<i>3.065.212</i>	<i>-</i>	<i>278.415</i>
<i>Veiligheid</i>			-	-	750.827	-	27.830
Uitbreiding kazerne Broek		ecn	xxx	xxx	21.019	-	3.503
Kazerne Broek in Waterland		ecn	xxx	xxx	729.807	-	24.327
<i>Ruimtelijke ordening en wonen</i>			<i>300.000</i>	<i>57.780</i>	<i>2.314.385</i>	<i>-</i>	<i>250.585</i>
Grond Ilpendam/Watergang		ecn	xxx	xxx	51.195	-	-
Gronden Zwoude/Broek in Waterland		ecn	xxx	xxx	37.795	-	-
Gronden Marken		ecn	xxx	xxx	328.217	-	-
Grond vm Armvoogden Ilpendam		ecn	xxx	xxx	22.934	-	-
Aankoop grond Molenpad		ecn	xxx	xxx	52.170	-	-
Weiland Kloosterdijk		ecn	xxx	xxx	320.249	-	-
Aankoop grond Katwoude I		ecn	xxx	xxx	147.803	-	-
Aankoop grond Katwoude II		ecn	xxx	xxx	206.866	-	-
Aankoop grond Katwoude III		ecn	xxx	xxx	269.250	-	-
Aankoop Galgeriet 12		ecn	xxx	xxx	358.955	-	10.557
Aankoop Galgeriet 37		ecn	xxx	xxx	287.375	-	8.452
Verbouw werkplaats buitendienst	2017	ecn	300.000	57.780	231.575	-	231.575
<i>Lopende kredieten</i>			<i>253.000</i>	<i>19.890</i>	<i>252.788</i>	<i>-</i>	<i>6.325</i>
<i>Economie en toerisme</i>			<i>253.000</i>	<i>19.890</i>	<i>252.788</i>	<i>-</i>	<i>6.325</i>
Toiletvoorziening parkeerterrein Marken	2017	ecn	253.000	19.890	252.788	-	6.325
<i>Nieuwe kredieten</i>			<i>519.662</i>	<i>519.662</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Veiligheid</i>			<i>133.100</i>	<i>133.100</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Duurzaamheid brandweerkazerne Monnickendam	2022	ecn	66.550	66.550	-	-	-
Duurzaamheid brandweerkazerne Ilpendam	2023	ecn	66.550	66.550	-	-	-
<i>Economie en toerisme</i>			<i>55.000</i>	<i>55.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Duurzaamheid douche-toiletgebouw Marken	2021	ecn	55.000	55.000	-	-	-
<i>Ruimtelijke ordening en wonen</i>			<i>331.562</i>	<i>331.562</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Duurzaamheid medisch centrum Marken	2020	ecn	331.562	331.562	-	-	-
Programma 2. Openbaar domein			5.517.789	4.252.764	18.610.125	845.518	813.598
<i>Afgesloten kredieten</i>			<i>-</i>	<i>-</i>	<i>15.559.114</i>	<i>26.482</i>	<i>467.427</i>
<i>Verkeer vervoer en waterstaat</i>			<i>-</i>	<i>-</i>	<i>4.403.956</i>	<i>-</i>	<i>106.361</i>
Openbare ruimte Gouwzeeschool		mn	xxx	xxx	161.426	-	17.854
Verkeerscirculatieplan VCP		mn	xxx	xxx	80.858	-	3.969
Parkeer-/verkeersmaatregelen Marken		mn	xxx	xxx	482.552	-	52.863
Aankoop grond loswal		mn	xxx	xxx	19.060	-	-
Verbouw parkeerhok		ecn	xxx	xxx	12.093	-	1.099
Parkeerautomaten parkeerterrein Marken		ecn	xxx	xxx	31.118	-	10.629
Inrichting loswal		mn	xxx	xxx	19.055	-	1.899
Aankoop jachthaven Hemmeland		ecn	xxx	xxx	3.429.332	-	-
Havenkantoor jachthaven Hemmeland		ecn	xxx	xxx	16.420	-	3.284
Kapschuur jachthaven Hemmeland		ecn	xxx	xxx	3.576	-	596
Renovatie Damsluis		mn	xxx	xxx	123.571	-	5.868
Aanleg begraafplaats Kloosterdijk		ecn	xxx	xxx	24.897	-	8.299

Aflossing 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Toegerekende rente 0,6% 2019	Kapitaal- lasten 2019	kapitaal- lasten 2020	Kapitaal- lasten 2021	Kapitaal- lasten 2022	Omschrijving
-	3.033.260	19.908	304.648	71.364	106.191	111.503	Programma 1. Ruimtelijk domein
-	2.786.797	18.391	296.806	63.561	63.280	62.998	Afgesloten kredieten
-	722.996	4.505	32.335	32.168	32.001	31.834	<i>Veiligheid</i>
-	17.516	126	3.629	3.608	3.587	3.566	Uitbreiding kazerne Broek
-	705.480	4.379	28.706	28.560	28.414	28.268	Kazerne Broek in Waterland
-	2.063.800	13.886	264.471	31.392	31.278	31.164	<i>Ruimtelijke ordening en wonen</i>
-	51.195	307	307	307	307	307	Grond Ilpendam/Watergang
-	37.795	227	227	227	227	227	Gronden Zwoude/Broek in Waterland
-	328.217	1.969	1.969	1.969	1.969	1.969	Gronden Marken
-	22.934	138	138	138	138	138	Grond vm Armvoogden Ilpendam
-	52.170	313	313	313	313	313	Aankoop grond Molenpad
-	320.249	1.921	1.921	1.922	1.922	1.922	Weiland Kloosterdijk
-	147.803	887	887	887	887	887	Aankoop grond Katwoude I
-	206.866	1.241	1.241	1.241	1.241	1.241	Aankoop grond Katwoude II
-	269.250	1.616	1.616	1.616	1.616	1.616	Aankoop grond katwoude III
-	348.398	2.154	12.711	12.648	12.585	12.521	Aankoop Galgeriet 12
-	278.923	1.724	10.176	10.126	10.075	10.024	Aankoop Galgeriet 37
-	-	1.389	232.964	-	-	-	Verbouw werkplaats buitendienst
-	246.463	1.517	7.842	7.804	7.766	7.728	Lopende kredieten
-	246.463	1.517	7.842	7.804	7.766	7.728	<i>Economie en toerisme</i>
-	246.463	1.517	7.842	7.804	7.766	7.728	Toiletvoorziening parkeerterrein Marken
-	-	-	-	-	35.146	40.777	Nieuwe kredieten
-	-	-	-	-	-	-	<i>Veiligheid</i>
-	-	-	-	-	-	-	Duurzaamheid brandweerkazerne Monnickendam
-	-	-	-	-	-	-	Duurzaamheid brandweerkazerne Ilpendam
-	-	-	-	-	-	5.830	<i>Economie en toerisme</i>
-	-	-	-	-	-	5.830	Duurzaamheid douche-toiletgebouw Marken
-	-	-	-	-	35.146	34.947	<i>Ruimtelijke ordening en wonen</i>
-	-	-	-	-	35.146	34.947	Duurzaamheid medisch centrum Marken
-	18.642.045	111.661	925.259	934.890	943.572	914.032	Programma 2. Openbaar domein
-	15.065.205	93.355	560.782	531.747	525.217	504.274	Afgesloten kredieten
-	4.297.594	26.424	132.785	132.147	130.739	111.947	<i>Verkeer vervoer en waterstaat</i>
-	143.572	969	18.823	18.715	18.608	18.501	Openbare ruimte Gouwzeeschool
-	76.888	485	4.455	4.431	4.407	4.383	Verkeerscirculatieplan VCP
-	429.689	2.895	55.758	55.441	55.124	54.807	Parkeer-/verkeersmaatregelen Marken
-	19.060	114	114	114	114	114	Aankoop grond loswal
-	10.994	73	1.172	1.165	1.159	1.152	Verbouw parkeerhok
-	20.489	187	10.816	10.752	9.918	-	Parkeerautomaten parkeerterrein Marken
-	17.156	114	2.013	2.002	1.990	1.979	Inrichting loswal
-	3.429.332	20.576	20.576	20.576	20.576	20.576	Aankoop jachthaven Hemmeland
-	13.136	99	3.383	3.363	3.343	3.323	Havenkantoor jachthaven Hemmeland
-	2.980	21	617	614	610	607	Kapschuur jachthaven Hemmeland
-	117.702	741	6.610	6.575	6.539	6.504	Renovatie Damsluis
-	16.598	149	8.449	8.399	8.349	-	Aanleg begraafplaats Kloosterdijk

Omschrijving	Jaar	Soort activa	Bedrag krediet	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2019	Waardevermeerd. & waardevermind 2019	Afschr. 2019
<i>Sport cultuur en recreatie</i>			-	-	2.171.416	26.482-	115.832
Bouw/inrichtingskosten sportzaal Marijkestraat		ecn	xxx	xxx	18.692	-	1.699
Renovatie sportzaal Marijkestraat		ecn	xxx	xxx	4.489	-	2.244
Bouw/inrichtingskosten sportzaal Nieuwland		ecn	xxx	xxx	44.541	-	3.182
Bouw/inrichtingskosten sportzaal Buurterstraat		ecn	xxx	xxx	37.261	-	2.866
Aankoop grond tbv trainingsveld		ecn	xxx	xxx	9.486	-	-
Aanleg kunstgras voetbalvelden		ecn	xxx	xxx	528.093	-	21.985
Toplaag kunstgrasvoetbalvelden		ecn	xxx	xxx	290.491	-	48.415
Veldmeubilair kunstgrasvoetbalvelden		ecn	xxx	xxx	83.653	-	5.975
Brede school Ilpendam gymzaal		ecn	xxx	xxx	787.613	24.203-	-
Grond Bibliotheek		erfp	xxx	xxx	26.093	-	-
Bibliotheek,overname		ecn	xxx	xxx	235.196	-	23.520
Brede school Ilpendam bibliotheek		ecn	xxx	xxx	74.155	2.279-	-
Aankoop recreatiegebied Hemmeland		ecn	xxx	xxx	1	-	-
Vervanging speeltoestellen		mn	xxx	xxx	31.654	-	5.946
<i>Milieu</i>			-	-	8.818.574	-	203.156
GRP,Binnenring		ecn	xxx	xxx	1.163.233	-	29.081
Investerings ingevolge GRP		ecn	xxx	xxx	312.425	-	7.811
Investerings ingevolge GRP		ecn	xxx	xxx	196.499	-	7.860
Riolering Galgeriet		ecn	xxx	xxx	380.505	-	9.281
Riolering Ringshemmen		ecn	xxx	xxx	577.819	-	12.840
GRP,Herm.Reyntjeslaan		ecn	xxx	xxx	142.624	-	3.241
GRP,Burg.Versteegstraat		ecn	xxx	xxx	63.280	-	1.406
Drainage Ringshemmen, 1		ecn	xxx	xxx	163.802	-	3.343
GRP Monnickendam		ecn	xxx	xxx	76.605	-	1.596
GRP buitengebied Kanaaldijk		ecn	xxx	xxx	110.566	-	2.256
GRP vervanging buitengebied		ecn	xxx	xxx	375.106	-	7.981
GRP 2007,verbetering Monnickendam		ecn	xxx	xxx	346.666	-	6.667
GRP 2009,vervanging gemalen		ecn	xxx	xxx	27.833	-	538
Ringshemmen,fase 2		ecn	xxx	xxx	483.560	-	9.869
Drainage Ringshemmen, 2		ecn	xxx	xxx	205.763	-	4.199
Ringshemmen,fase 3		ecn	xxx	xxx	440.907	-	8.818
GRP Marken		ecn	xxx	xxx	642.411	-	13.384
GRP buitengebied IBA's		ecn	xxx	xxx	185.280	-	10.899
GRP 2007,verbetering Broek in Waterland		ecn	xxx	xxx	72.603	-	1.482
GRP 2007,vervanging riool buitengebied		ecn	xxx	xxx	457.914	-	8.697
GRP 2007,verbetering buitengebied		ecn	xxx	xxx	326.312	-	6.126
GRP 2007,vervanging gemalen		ecn	xxx	xxx	44.386	-	842
GRP,vrijvervalriolen 2012		ecn	xxx	xxx	142.997	-	2.648
GRP vervanging gemalen		ecn	xxx	xxx	149.682	-	3.055
GRP,gemalen, 2012		ecn	xxx	xxx	16.800	-	1.867
GRP 2008,verbetering Ilpendam		ecn	xxx	xxx	357.711	-	7.300
GRP 2007,verbetering Katwoude		ecn	xxx	xxx	911.998	-	17.420
GRP 2008,vervanging transportriool		ecn	xxx	xxx	282.832	-	5.227
GRP,drukriolering 2012		ecn	xxx	xxx	53.387	-	5.477
GRP,vrijvervalriolen 2013		ecn	xxx	xxx	107.067	-	1.947
<i>Afval</i>			-	-	165.168	-	42.078
Ondergrondse afvalcontainers		ecn	xxx	xxx	2.329	-	1.620
Aanschaf containerauto afval		ecn	xxx	xxx	25.159	-	25.159
Mini-containers		ecn	xxx	xxx	137.680	-	15.298

Aflossing 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Toegerekende rente 0,6% 2019	Kapitaal- lasten 2019	kapitaal- lasten 2020	Kapitaal- lasten 2021	Kapitaal- lasten 2022	Omschrijving
-	2.029.102	13.028	128.861	128.007	124.909	124.068	<i>Sport cultuur en recreatie</i>
-	16.993	112	1.811	1.801	1.791	1.781	Bouw/inrichtingskosten sportzaal Marijkestraat
-	2.244	27	2.271	2.258	-	-	Renovatie sportzaal Marijkestraat
-	41.360	267	3.449	3.430	3.411	3.391	Bouw/inrichtingskosten sportzaal Nieuwland
-	34.395	224	3.090	3.073	3.055	3.038	Bouw/inrichtingskosten sportzaal Buurterstraat
-	9.486	57	57	57	57	57	Aankoop grond tbv trainingsveld
-	506.109	3.169	25.153	25.021	24.889	24.757	Aanleg kunstgras voetbalvelden
-	242.076	1.743	50.158	49.868	49.577	49.287	Toplaag kunstgrasvoetbalvelden
-	77.678	502	6.477	6.441	6.405	6.370	Veldmeubilair kunstgrasvoetbalvelden
-	763.409	4.726	4.726	4.580	4.435	4.290	Brede school Ipendam gymzaal
-	26.093	157	157	157	157	157	Grond Bibliotheek
-	211.676	1.411	24.931	24.790	24.649	24.507	Bibliotheek,overname
-	71.876	445	445	431	418	404	Brede school Ipendam bibliotheek
-	1	-	-	-	-	-	Aankoop recreatiegebied Hemmeland
-	25.707	190	6.136	6.101	6.065	6.029	Vervanging speeltoestellen
-	8.615.418	52.911	256.067	254.848	253.629	252.411	<i>Milieu</i>
-	1.134.153	6.979	36.060	35.886	35.711	35.537	GRP,Binnenring
-	304.614	1.875	9.685	9.638	9.591	9.545	Investerings ingevolge GRP
-	188.639	1.179	9.039	8.992	8.945	8.897	Investerings ingevolge GRP
-	371.225	2.283	11.564	11.508	11.452	11.397	Riolering Galgeriet
-	564.978	3.467	16.307	16.230	16.153	16.076	Riolering Ringshemmen
-	139.382	856	4.097	4.078	4.058	4.039	GRP,Herm.Reyntjeslaan
-	61.873	380	1.786	1.777	1.769	1.761	GRP,Burg.Versteegstraat
-	160.459	983	4.326	4.306	4.286	4.266	Drainage Ringshemmen, 1
-	75.009	460	2.056	2.046	2.036	2.027	GRP Monnickendam
-	108.309	663	2.920	2.906	2.893	2.879	GRP buitengebied Kanaaldijk
-	367.125	2.251	10.232	10.184	10.136	10.088	GRP vervanging buitengebied
-	340.000	2.080	8.747	8.707	8.667	8.627	GRP 2007,verbetering Monnickendam
-	27.294	167	705	702	699	696	GRP 2009,vervanging gemalen
-	473.692	2.901	12.770	12.711	12.652	12.592	Ringshemmen,fase 2
-	201.564	1.235	5.434	5.409	5.383	5.358	Drainage Ringshemmen, 2
-	432.089	2.645	11.464	11.411	11.358	11.305	Ringshemmen,fase 3
-	629.027	3.854	17.238	17.158	17.077	16.997	GRP Marken
-	174.381	1.112	12.010	11.945	11.880	11.814	GRP buitengebied IBA's
-	71.122	436	1.917	1.908	1.900	1.891	GRP 2007,verbetering Broek in Waterland
-	449.217	2.747	11.444	11.392	11.340	11.288	GRP 2007,vervanging riool buitengebied
-	320.186	1.958	8.084	8.047	8.010	7.973	GRP 2007,verbetering buitengebied
-	43.544	266	1.108	1.103	1.098	1.093	GRP 2007,vervanging gemalen
-	140.349	858	3.506	3.490	3.474	3.458	GRP,vrijvervalriolen 2012
-	146.627	898	3.953	3.934	3.916	3.898	GRP vervanging gemalen
-	14.933	101	1.968	1.956	1.945	1.934	GRP,gemalen, 2012
-	350.411	2.146	9.446	9.403	9.359	9.315	GRP 2008,verbetering Ipendam
-	894.578	5.472	22.892	22.787	22.683	22.578	GRP 2007,verbetering Katwoude
-	277.606	1.697	6.924	6.892	6.861	6.830	GRP 2008,vervanging transportriool
-	47.911	320	5.797	5.764	5.731	5.698	GRP,drukriolering 2012
-	105.121	642	2.589	2.577	2.566	2.554	GRP,vrijvervalriolen 2013
-	123.091	991	43.069	16.745	15.940	15.849	<i>Afval</i>
-	709	14	1.634	713	-	-	Ondergrondse afvalcontainers
-	-	151	25.310	-	-	-	Aanschaf containerauto afval
-	122.382	826	16.124	16.032	15.940	15.849	mini containers 2017

Omschrijving	Jaar	Soort activa	Bedrag krediet	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2019	Waardevermeerd. & waardevermind 2019	Afschr. 2019
Lopende kredieten			4.019.053	2.754.028	3.051.011	872.000	346.171
<i>Verkeer vervoer en waterstaat</i>							
Parkeren Loswal	2019		300.000			300.000	-
<i>Sport cultuur en recreatie</i>			<i>3.284.053</i>	<i>2.458.116</i>	<i>2.624.444</i>	<i>572.000</i>	<i>302.767</i>
Groot onderhoud sporthal 't Spil, voorbereiding	2013	imm	60.000	24.894	30.211	-	12.000
Groot onderhoud sporthal 't Spil	2017	ecn	600.000	411.981	593.129	-	30.000
Vorbereiding 2e hockeyveld	2017	imm	30.000	5.975	25.964	-	6.000
Aanleg 2e hockeyveld	2019	ecn	572.000	572.000	-	572.000	-
Duurzaamheid gymzaal Marken	2018	ecn	106.336	106.336	106.336	-	10.634
Fundering Grote Kerk Monnickendam	2018	ecn	661.067	661.067	661.067	-	33.053
Fundering toren NH kerk Broek in Waterland	2018	ecn	183.150	183.150	183.150	-	9.158
Ondergrond speeltoestellen	2010	mn	33.000	4.621	3.555	-	3.555
Vervanging speeltoestellen	2010	mn	80.000	2.356	62.532	-	6.667
Aanschaf materieel Groendienst	2017	ecn	958.500	485.734	958.500	-	191.700
<i>Afval</i>			<i>435.000</i>	<i>295.912</i>	<i>426.567</i>	<i>-</i>	<i>43.404</i>
Ondergrondse containers 't Spil	2018	ecn	50.000	960	49.040	-	4.904
Ondergrondse wijkcontainers 2017	2017	ecn	192.500	117.241	185.027	-	19.250
Ondergrondse wijkcontainers 2018	2018	ecn	192.500	177.712	192.500	-	19.250
Nieuwe kredieten			1.498.736	1.498.736	-	-	-
<i>Milieu</i>			<i>1.498.736</i>	<i>1.498.736</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Duurzaamheid sportzaal Marijkestraat	2020	ecn	219.736	219.736	-	-	-
Installaties Milieustraat	2023	ecn	29.000	29.000	-	-	-
Bouwkosten Milieustraat	2023	ecn	1.110.000	1.110.000	-	-	-
Aanschaf opslag containers	2023	ecn	100.000	100.000	-	-	-
Aanschaf vorkheftruck	2023	ecn	40.000	40.000	-	-	-
Programma 3. Sociaal domein			9.111.308	5.746.346	10.819.355	3.460.718	512.969
Afgesloten kredieten			-	-	4.953.499	59.282-	169.137
<i>Onderwijs</i>			<i>-</i>	<i>-</i>	<i>4.201.350</i>	<i>48.096-</i>	<i>156.200</i>
Bouw/inrichtingskosten de Fuut		ecn	xxx	xxx	193.205	-	12.880
Gebruiksvoorzieningen		ecn	xxx	xxx	13.375	-	1.338
Bouw/inrichtingskosten de Havenridders		ecn	xxx	xxx	169.973	-	10.623
Gebruiksvoorzieningen de Havenridders		ecn	xxx	xxx	8.702	-	870
Bouw/inrichtingskosten de Overhaal		ecn	xxx	xxx	210.885	-	9.169
Gebruiksvoorzieningen de Overhaal		ecn	xxx	xxx	4.261	-	426
Stichting nieuwbouw de Binnendijk		ecn	xxx	xxx	273.222	-	8.279
Uitbreiding lokalen de Binnendijk		ecn	xxx	xxx	129.604	-	5.400
Gebruiksvoorzieningen de Binnendijk		ecn	xxx	xxx	1.299	-	130
Uitbreiding speelterrein de Binnendijk		ecn	xxx	xxx	11.642	-	431
Bouw/inrichtingskosten JF Kennedy		ecn	xxx	xxx	182.706	-	11.419
Vervanging kozijnen JF Kennedy		ecn	xxx	xxx	63.281	-	9.040
Gebruiksvoorzieningen JF Kennedy		ecn	xxx	xxx	8.637	-	864
Bouw/inrichtingskosten W de Zwijger		ecn	xxx	xxx	193.349	-	12.890
Gebruiksvoorzieningen W de Zwijger		ecn	xxx	xxx	8.399	-	840
Bouw/inrichtingskosten de Rietlanden		ecn	xxx	xxx	19.565	-	9.782
Renovatie de Rietlanden		ecn	xxx	xxx	241.794	-	13.433
Gebruiksvoorzieningen de Rietlanden		ecn	xxx	xxx	6.859	-	686
Tijd.uitbreiding huisvesting de Havenridders		ecn	xxx	xxx	34.689	-	22.336
Brede school IJpendam HM van Randwijck		ecn	xxx	xxx	976.370	30.004-	-
Brede school IJpendam St. Sebastianus		ecn	xxx	xxx	588.743	18.092-	-
Nieuwbouw Gouwzeeschool		ecn	xxx	xxx	860.792	-	25.363

Aflossing 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Toegerekende rente 0,6% 2019	Kapitaal- lasten 2019	kapitaal- lasten 2020	Kapitaal- lasten 2021	Kapitaal- lasten 2022	Omschrijving
-	3.576.840	18.306	364.477	403.143	395.063	386.598	Lopende kredieten
-	300.000	-	-	21.800	21.680	21.560	<i>Verkeer vervoer en waterstaat</i> Parkeren Loswal
-	2.893.677	15.747	318.513	335.640	327.940	319.855	<i>Sport cultuur en recreatie</i>
-	18.211	181	12.181	12.109	6.248	-	Groot onderhoud sporthal 't Spil, voorbereiding
-	563.129	3.559	33.559	33.379	33.199	33.019	Groot onderhoud sporthal 't Spil
-	19.964	156	6.156	6.120	6.084	6.048	Voorbereiding 2e hockeyveld
-	572.000	-	-	22.499	22.384	22.270	Aanleg 2e hockeyveld
-	95.702	638	11.272	11.208	11.144	11.080	Duurzaamheid gymzaal Marken
-	628.014	3.966	37.020	36.821	36.623	36.425	Fundering Grote Kerk Monnickendam
-	173.992	1.099	10.256	10.202	10.147	10.092	Fundering toren NH kerk Broek in Waterland
-	-	21	3.577	-	-	-	Ondergrond speeltoestellen
-	55.865	375	7.042	7.002	6.962	6.922	Vervanging speeltoestellen
-	766.800	5.751	197.451	196.301	195.151	194.000	Aanschaf materieel Groendienst
-	383.163	2.559	45.964	45.703	45.443	45.182	<i>Afval</i>
-	44.136	294	5.198	5.169	5.139	5.110	Ondergrondse containers 't Spil
-	165.777	1.110	20.360	20.245	20.129	20.014	Ondergrondse wijkcontainers 2017
-	173.250	1.155	20.405	20.290	20.174	20.059	Ondergrondse wijkcontainers 2018
-	-	-	-	-	23.292	23.160	Nieuwe kredieten
-	-	-	-	-	23.292	23.160	<i>Milieu</i>
-	-	-	-	-	23.292	23.160	Duurzaamheid sportzaal Marijkestraat
-	-	-	-	-	-	-	Installaties Milieustraat
-	-	-	-	-	-	-	Bouwkosten Milieustraat
-	-	-	-	-	-	-	Aanschaf opslag containers
-	-	-	-	-	-	-	Aanschaf vorkheftruck
-	13.767.103	64.916	577.885	660.652	633.172	599.035	Programma 3. Sociaal domein
-	4.725.080	29.721	198.858	174.567	151.199	150.098	Afgesloten kredieten
-	3.997.055	25.208	181.408	170.199	146.898	145.865	<i>Onderwijs</i>
-	180.325	1.159	14.040	13.962	13.885	13.808	Bouw/inrichtingskosten de Fuut
-	12.038	80	1.418	1.410	1.402	1.394	Gebruiksvoorzieningen
-	159.350	1.020	11.643	11.579	11.516	11.452	Bouw/inrichtingskosten de Havenridders
-	7.832	52	922	917	912	907	Gebruiksvoorzieningen de Havenridders
-	201.716	1.265	10.434	10.379	10.324	10.269	Bouw/inrichtingskosten de Overhaal
-	3.835	26	452	449	447	444	Gebruiksvoorzieningen de Overhaal
-	264.943	1.639	9.919	9.869	9.819	9.770	Stichting nieuwbouw de Binnendijk
-	124.204	778	6.178	6.145	6.113	6.081	Uitbreiding lokalen de Binnendijk
-	1.169	8	138	137	136	135	Gebruiksvoorzieningen de Binnendijk
-	11.211	70	501	498	496	493	Uitbreiding speelterrein de Binnendijk
-	171.287	1.096	12.515	12.447	12.378	12.310	Bouw/inrichtingskosten JF Kennedy
-	54.241	380	9.420	9.366	9.311	9.257	Vervanging kozijnen JF Kennedy
-	7.773	52	915	910	905	900	Gebruiksvoorzieningen JF Kennedy
-	180.459	1.160	14.050	13.973	13.895	13.818	Bouw/inrichtingskosten W de Zwijger
-	7.559	50	890	885	880	875	Gebruiksvoorzieningen W de Zwijger
-	9.782	117	9.900	9.841	-	-	Bouw/inrichtingskosten de Rietlanden
-	228.361	1.451	14.884	14.803	14.723	14.642	Renovatie de Rietlanden
-	6.173	41	727	723	719	715	Gebruiksvoorzieningen de Rietlanden
-	12.353	208	22.544	12.428	-	-	Tijd.uitbreiding huisvesting de Havenridders
-	946.366	5.858	5.858	5.678	5.498	5.318	Brede school Ipendam HM van Randwijck
-	570.651	3.532	3.532	3.424	3.315	3.207	Brede school Ipendam St. Sebastianus
-	835.429	5.165	30.528	30.375	30.223	30.071	Nieuwbouw Gouwzeeschool

Omschrijving	Jaar	Soort activa	Bedrag krediet	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2019	Waardever-meerd. & waardevermind 2019	Afschr. 2019
<i>Sociale voorzieningen</i>			-	-	752.149	11.187-	12.937
Stichtingskapitaal het Broekerhuis		ecn	xxx	xxx	45	-	-
Grond dorps huis Zuiderwoude		erfp	xxx	xxx	1.134	-	-
St.Dorps huis Katwoude		fin	xxx	xxx	374.000	-	-
Stichtingskosten De Bolder		ecn	xxx	xxx	12.937	-	12.937
Brede school Ilpendam buitenschoolse opvang		ecn	xxx	xxx	364.032	11.187-	-
Lopende kredieten			9.111.308	5.746.346	5.865.855	3.520.000	343.832
<i>Onderwijs</i>			7.681.308	4.554.752	4.027.181	3.520.000	224.119
Voorbereiding brede school Broek in Waterland	2013	imm	160.000	127	94.404	-	31.975
Bouw brede school Broek in Waterland, bouw 1e fase	2018	ecn	320.000	101.667	320.000	-	8.000
Bouw brede school Broek in Waterland, bouw 2e fase	2019	ecn	3.520.000	3.520.000	-	3.520.000	-
Renovatie de Blauwe Ster	2017	ecn	1.400.656	xxx	1.332.125	-	70.112
Renovatie de Fuut	2018	ecn	1.033.577	33.577	1.033.577	-	51.679
Renovatie de Verwondering	2018	ecn	855.075	833.781	855.075	-	42.754
Flexlocatie de Fuut	2018	ecn	392.000	65.600	392.000	-	19.600
<i>Sociale voorzieningen</i>			1.430.000	1.191.595	1.838.674	-	119.713
Voorbereiding renovatie de Bolder	2017	imm	130.000	5.639	115.843	-	26.000
Renovatie de Bolder, bouwkosten	2018	ecn	893.920	779.876	1.268.524	-	63.426
Renovatie de Bolder, installaties	2018	ecn	406.080	406.080	454.307	-	30.287
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen			354.500	-	1.674.628	-	7.332
Afgesloten kredieten			354.500	-	1.674.628	-	7.332
<i>Dividend</i>			-	-	450.377	-	-
Aandelen E.Z.W.		fin	xxx	xxx	415.277	-	-
Aandelen B.N.G.		fin	xxx	xxx	35.100	-	-
<i>Saldo van financieringsfunctie</i>			354.500	-	1.224.251	-	7.332
Lening VV Monnickendam, veldverlichting		ecn	50.000	xxx	32.874	-	-
Lening St.Waterlandse Hockey Accommodatie		ecn	304.500	xxx	214.438	-	-
Lening Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland		ecn	xxx	xxx	960.638	-	-
EGEM-i basisregistratie WOZ		ecn	xxx	xxx	16.301	-	7.332
Programma 6. Overhead			1.377.999	1.125.769	2.881.162	254.480	317.675
<i>Overhead</i>			1.377.999	1.125.769	2.881.162	254.480	317.675
Afgesloten kredieten			-	-	2.535.469	-	244.171
Gemeentekantoor		ecn	xxx	xxx	2.140.969	-	85.639
Verbouwing publiekshal		ecn	xxx	xxx	72.166	-	18.041
Vervanging aanhanger		ecn	xxx	xxx	569	-	569
Vervanging voertuigen		ecn	xxx	xxx	96.362	-	32.121
Vervanging serverpark		ecn	xxx	xxx	2.250	-	2.250
ICT ontwikkeling 2014		ecn	xxx	xxx	25.549	-	25.549
ICT ontwikkeling 2015		ecn	xxx	xxx	103.183	-	51.591
ICT ontwikkeling 2016		ecn	xxx	xxx	36.020	-	12.007
ICT ontwikkeling 2017		ecn	xxx	xxx	46.234	-	11.559
EGEM-i topografie/BGT		ecn	xxx	xxx	12.167	-	4.846

Aflossing 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Toegerekende rente 0,6% 2019	Kapitaal- lasten 2019	kapitaal- lasten 2020	Kapitaal- lasten 2021	Kapitaal- lasten 2022	Omschrijving
-	728.025	4.513	17.450	4.368	4.301	4.234	<i>Sociale voorzieningen</i>
-	45	-	-	-	-	-	Stichtingskapitaal het Broekerhuis
-	1.134	7	7	7	7	7	Grond dorps huis Zuiderwoude
-	374.000	2.244	2.244	2.244	2.244	2.244	St.Dorps huis Katwoude
-	-	78	13.015	-	-	-	Stichtingskosten De Bolder
-	352.845	2.184	2.184	2.117	2.050	1.983	Brede school Ipendam buitenschoolse opvang
-	9.042.023	35.195	379.028	486.085	481.974	448.937	Lopende kredieten
-	7.323.062	24.163	248.282	356.057	352.665	320.346	<i>Onderwijs</i>
-	62.429	566	32.541	32.349	30.637	-	Voorbereiding brede school Broek in Waterland
-	312.000	1.920	9.920	9.872	9.824	9.776	Bouw brede school Broek in Waterland, bouw 1e fase
-	3.520.000	-	-	109.120	108.592	108.064	Bouw brede school Broek in Waterland, bouw 2e fase
-	1.262.014	7.993	78.105	77.684	77.263	76.843	Renovatie de Blauwe Ster
-	981.898	6.201	57.880	57.570	57.260	56.950	Renovatie de Fuut
-	812.321	5.130	47.884	47.628	47.371	47.115	Renovatie de Verwondering
-	372.400	2.352	21.952	21.834	21.717	21.599	Flexlocatie De Fuut
-	1.718.961	11.032	130.745	130.027	129.309	128.591	<i>Sociale voorzieningen</i>
-	89.843	695	26.695	26.539	26.383	26.227	Voorbereiding renovatie de Bolder
-	1.205.098	7.611	71.037	70.657	70.276	69.896	Renovatie de Bolder, bouwkosten
-	424.020	2.726	33.013	32.831	32.650	32.468	Renovatie de Bolder, installaties
54.876	1.612.420	48.319	55.651	53.633	45.899	42.235	Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen
54.876	1.612.420	48.319	55.651	53.633	45.899	42.235	Afgesloten kredieten
-	450.377	2.702	2.702	2.702	2.702	2.702	<i>Dividend</i>
-	415.277	2.492	2.492	2.492	2.492	2.492	Aandelen E.Z.W.
-	35.100	211	211	211	211	211	Aandelen B.N.G.
54.876	1.162.043	45.617	52.949	50.931	43.197	39.532	<i>Saldo van financieringsfunctie</i>
3.202	29.671	930	930	834	735	633	Lening VV Monnickendam, veldverlichting
19.689	194.749	6.164	6.164	5.565	4.948	4.312	Lening St.Waterlandse Hockey Accomm.
31.985	928.653	38.426	38.426	37.146	35.867	34.587	Lening Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
-	8.969	98	7.430	7.386	1.647	-	EGEM-i basisregistratie WOZ
-	2.817.967	17.287	334.962	343.363	299.801	263.852	Programma 6. Overhead
-	2.817.967	17.287	334.962	343.363	299.801	263.852	<i>Overhead</i>
-	2.291.298	15.213	259.384	229.551	174.294	126.720	Afgesloten kredieten
-	2.055.330	12.846	98.485	97.971	97.457	96.943	Gemeentekantoor
-	54.124	433	18.474	18.366	18.258	18.150	Verbouwing publiekshal
-	-	3	572	-	-	-	Vervanging aanhanger
-	64.242	578	32.699	32.506	32.313	-	Vervanging voertuigen
-	-	14	2.264	-	-	-	Vervanging serverpark
-	0	153	25.702	0	-	-	ICT ontwikkeling 2014
-	51.591	619	52.210	51.901	-	-	ICT ontwikkeling 2015
-	24.014	216	12.223	12.151	12.079	-	ICT ontwikkeling 2016
-	34.676	277	11.836	11.767	11.697	11.628	ICT ontwikkeling 2017
-	7.321	73	4.919	4.890	2.490	-	EGEM-i topografie/BGT

Omschrijving	Jaar	Soort activa	Bedrag krediet	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2019	Waardevermeerd. & waardevermind 2019	Afschr. 2019
<i>Lopende kredieten</i>			<i>621.999</i>	<i>369.769</i>	<i>345.692</i>	<i>254.480</i>	<i>73.504</i>
Aanschaf pickup-truck	2019	ecn	57.000	57.000	-	57.000	
EGEM-i bedrijven/handelsregister	2010	ecn	25.000	11.283	22.046		5.000
ICT ontwikkeling 2018	2018	ecn	60.000	2.912	60.000		12.000
ICT ontwikkeling 2019	2019	ecn	60.000	60.000	-	60.000	-
Informatieplan 2017	2017	ecn	282.519	101.095	263.646		56.504
Duurzaamheid gemeentehuis Pierebaan	2019	ecn	137.480	137.480	-	137.480	-
<i>Nieuwe kredieten</i>			<i>756.000</i>	<i>756.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Bouwkosten nieuwbouw buitendienst	2023	ecn	536.000	536.000	-	-	-
Installaties nieuwbouw buitendienst	2023	ecn	100.000	100.000	-	-	-
ICT ontwikkeling 2020	2020	ecn	60.000	60.000	-	-	-
ICT ontwikkeling 2021	2021	ecn	60.000	60.000	-	-	-
ICT ontwikkeling 2022	2022	ecn	60.000	60.000	-	-	-
TOTAAL			17.434.258	11.722.211	37.303.269	4.560.716	1.936.314

Aflossing 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Toegerekende rente 0,6% 2019	Kapitaal- lasten 2019	kapitaal- lasten 2020	Kapitaal- lasten 2021	Kapitaal- lasten 2022	Omschrijving
-	526.669	2.074	75.578	113.812	113.148	112.484	Lopende kredieten
-	57.000	-	-	11.742	11.674	11.605	Aanschaf pickup-truck
-	17.046	132	5.132	5.102	5.072	5.042	EGEM-i bedrijven/handelsregister
-	48.000	360	12.360	12.288	12.216	12.144	ICT ontwikkeling 2018
-	60.000	-	-	12.360	12.288	12.216	ICT ontwikkeling 2019
-	207.143	1.582	58.086	57.747	57.408	57.069	Informatieplan 2017
-	137.480	-	-	14.573	14.490	14.408	Duurzaamheid gemeentehuis Pierebaan
-	-	-	-	-	12.360	24.648	Nieuwe kredieten
-	-	-	-	-	-	-	Bouwkosten nieuwbouw buitendienst
-	-	-	-	-	-	-	Installaties nieuwbouw buitendienst
-	-	-	-	-	12.360	12.288	ICT ontwikkeling 2020
-	-	-	-	-	-	12.360	ICT ontwikkeling 2021
-	-	-	-	-	-	-	ICT ontwikkeling 2022
54.876	39.872.794	262.091	2.198.405	2.063.903	2.028.636	1.930.657	TOTAAL

7. Verplichtingen jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Gemeenten dienen in de begroting in te gaan op de zogenoemde ‘jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume’. Hieronder wordt verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Voor deze kosten mag geen voorziening worden getroffen. Verplichtingen van ongelijk volume dienen ineens in de vorm van een voorziening te worden gedekt. De gemeente Waterland heeft niet te maken met jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.

III. Bijlagen

1. Uitvoeringsinformatie 2019-2022

Hieronder wordt de uitvoeringsinformatie van de begroting 2019 en de meerjarenraming voor de drie daarop volgende jaren gepresenteerd.

Programmaonderdeel		Taakvelden		Begroting 2019		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
1.	Ruimtelijk domein			4.262.367	1.854.586	2.407.781-
1.01	Veiligheid			2.009.053	66.250	1.942.803-
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.709.223	44.740	1.664.483-
		1.2	Openbare orde en veiligheid	299.830	21.510	278.320-
1.02	Economie en toerisme			300.176	30.936	269.240-
		3.1	Economische ontwikkeling	40.318	-	40.318-
		3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	408	-	408-
		3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	19.586	20.949	1.363
		3.41	Economische promotie algemeen	239.864	9.987	229.877-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen			1.953.138	1.757.400	195.738-
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	145.919	744.614	598.695
		8.1	Ruimtelijke ordening	641.366	50.000	591.366-
		8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	-	-
		8.3	Wonen en bouwen	1.165.853	962.786	203.067-
2.	Openbaar domein			9.082.619	4.671.012	4.411.607-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat			3.854.882	1.149.102	2.705.780-
		2.1	Verkeer en vervoer	2.573.758	40.000	2.533.758-
		2.2	Parkeren	109.165	13.226	95.939-
		2.3	Recreatieve havens	672.412	917.701	245.289
		2.4	Economische havens en waterwegen	315.862	4.182	311.680-
		2.5	Openbaar vervoer	60.187	-	60.187-
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	123.498	173.993	50.495
2.02	Sport, cultuur en recreatie			2.557.934	328.160	2.229.774-
		5.1	Sportbeleid en activering	111.366	-	111.366-
		5.2	Sportaccommodaties	857.664	184.186	673.478-
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	177.235	-	177.235-
		5.4	Musea	13.946	-	13.946-
		5.5	Cultureel erfgoed	195.739	48.855	146.884-
		5.6	Media	230.313	37.775	192.538-
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	971.671	57.344	914.327-
2.03	Milieu			2.669.803	3.193.750	523.947
		7.2	Riolering	917.475	1.180.992	263.517
		7.3	Afval	1.406.982	2.012.758	605.776
		7.4	Milieubeheer	345.346	-	345.346-
3.	Sociaal domein			14.188.277	2.950.777	11.237.500-
3.01	Onderwijs			1.679.005	84.377	1.594.628-
		4.1	Openbaar basisonderwijs	13.382	-	13.382-
		4.2	Onderwijshuisvesting	1.294.906	45.959	1.248.947-
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	370.717	38.418	332.299-

Meerjarenraming			Programmaonderdeel		Taakvelden	
Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving
2.697.387-	2.722.657-	2.725.583-	1.	Ruimtelijk domein		
1.942.636- 1.664.316- 278.320-	1.942.469- 1.664.149- 278.320-	1.942.302- 1.663.982- 278.320-	1.01	Veiligheid	1.1 1.2	Crisisbeheersing en brandweer Openbare orde en veiligheid
224.202- 40.318- 408- 1.363 184.839-	224.164- 40.318- 408- 1.363 184.801-	227.456- 40.318- 408- 1.363 188.093-	1.02	Economie en toerisme	3.1 3.2 3.3 3.41	Economische ontwikkeling Fysieke bedrijfsinfrastructuur Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen Economische promotie
530.549- 62.495 541.366- - 51.678-	556.024- 37.020 541.366- - 51.678-	555.825- 37.219 541.366- - 51.678-	1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	0.3 8.1 8.2 8.3	Beheer overige gebouwen en gronden Ruimtelijke ordening Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) Wonen en bouwen
4.746.848-	4.412.960-	4.360.235-	2.	Openbaar domein		
2.776.942- 2.533.309- 117.657- 195.312 311.645- 60.187- 50.544	2.775.414- 2.532.862- 116.685- 195.336 311.610- 60.187- 50.594	2.731.503- 2.532.414- 106.629- 220.359 311.575- 60.187- 58.943	2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 7.5	Verkeer en vervoer Parkeren Recreatieve havens Economische havens en waterwegen Openbaar vervoer Begraafplaatsen en crematoria
2.531.654- 158.938- 639.660- 152.235- 13.946- 146.631- 192.383- 1.227.861-	2.226.291- 158.938- 653.789- 152.235- 13.946- 146.378- 192.229- 908.776-	2.217.477- 158.938- 646.367- 152.235- 13.946- 146.124- 192.074- 907.793-	2.02	Sport, cultuur en recreatie	5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 5.6 5.7	Sportbeleid en activering Sportaccommodaties Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Musea Cultureel erfgoed Media Openbaar groen en (openlucht) recreatie
561.748 263.517 605.776 307.545-	588.745 263.517 605.776 280.548-	588.745 263.517 605.776 280.548-	2.03	Milieu	7.2 7.3 7.4	Riolering Afval Milieubeheer
9.021.745-	9.048.008-	9.022.357-	3.	Sociaal domein		
1.141.196- 13.382- 795.515- 332.299-	1.114.499- 13.382- 768.818- 332.299-	1.081.150- 13.382- 735.469- 332.299-	3.01	Onderwijs	4.1 4.2 4.3	Openbaar basisonderwijs Onderwijshuisvesting Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Programmaonderdeel		Taakvelden		Begroting 2019		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
3.02	Sociale voorzieningen			11.854.289	2.866.400	8.987.889-
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.156.148	343.324	812.824-
		6.2	Wijkteams	546.921	-	546.921-
		6.3	Inkomensregelingen	3.086.515	2.286.466	800.049-
		6.4	Begeleide participatie	2.890.776	236.610	2.654.166-
		6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.042.393	-	1.042.393-
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	437.528	-	437.528-
		6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.193.875	-	2.193.875-
		6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-
		6.82	Geëscaleerde zorg 18-	500.133	-	500.133-
3.03	Volksgezondheid	7.1	Volksgezondheid	654.983	-	654.983-
4.	Bestuur			1.403.458	198.615	1.204.843-
4.01	Bestuur			1.403.458	198.615	1.204.843-
		0.1	Bestuur	977.340	-	977.340-
		0.2	Burgerzaken	426.118	198.615	227.503-
5.	Algemene dekkingsmiddelen			240.030	24.177.247	23.937.217
5.01	Dividend	0.51	Treasury/dividend	2.703	126.390	123.687
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is			199.488	4.058.337	3.858.849
		0.61	OZB woningen	156.309	2.487.670	2.331.361
		0.62	OZB niet-woningen	28.799	633.220	604.421
		0.63	Parkeerbelasting	2.000	312.320	310.320
		0.64	Belastingen overig	6.146	97.850	91.704
		3.42	Economische promotie forensenbelasting	2.561	34.343	31.782
		3.43	Economische promotie toeristenbelasting	3.673	492.934	489.261
5.03	Algemene uitkering	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	19.947.000	19.947.000
5.04	Saldo van financieringsfunctie	0.52	Treasury/financiering	299.930	45.520	254.410-
5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	0.53	Overige algemene dekkingsmiddelen	262.091-	-	262.091
6.	Overhead			6.774.377	39.967	6.734.410-
6.01	Overhead	0.4	Overhead	6.774.377	39.967	6.734.410-
7.	Vennootschapsbelasting			-	-	-
7.01	Vennootschapsbelasting	0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-

Meerjarenraming			Programmaonderdeel		Taakvelden	
Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving
7.219.103- 759.875- 431.107- 636.152- 2.106.167- - 810.767- 321.714- 1.653.188- - 500.133-	7.265.317- 759.089- 436.732- 626.402- 2.125.417- - 822.017- 327.339- 1.668.188- - 500.133-	7.268.532- 758.304- 436.732- 629.401- 2.126.418- - 822.017- 327.339- 1.668.188- - 500.133-	3.02	Sociale voorzieningen	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5 6.6 6.71 6.72 6.81 6.82	Samenkracht en burgerparticipatie Wijkteams Inkomensregelingen Begeleide participatie Arbeidsparticipatie Maatwerkvoorzieningen (Wmo) Maatwerkdienstverlening 18+ Maatwerkdienstverlening 18- Geëscaleerde zorg 18+ Geëscaleerde zorg 18-
661.446-	668.192-	672.675-	3.03	Volksgezondheid	7.1	Volksgezondheid
1.082.813-	1.110.841-	1.140.841-	4.	Bestuur		
1.082.813- 910.340- 172.473-	1.110.841- 910.340- 200.501-	1.140.841- 940.340- 200.501-	4.01	Bestuur	0.1 0.2	Bestuur Burgerzaken
24.393.913	24.732.960	24.986.210	5.	Algemene dekkingsmiddelen		
123.687	123.687	123.687	5.01	Dividend	0.51	Treasury/dividend
3.858.893 2.331.405 604.421 310.320 91.704 31.782 489.261	3.864.632 2.337.144 604.421 310.320 91.704 31.782 489.261	3.866.279 2.338.791 604.421 310.320 91.704 31.782 489.261	5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	0.61 0.62 0.63 0.64 3.42 3.43	OZB woningen OZB niet-woningen Parkeerbelasting Belastingen overig Economische promotie forensenbelasting Economische promotie toeristenbelasting
20.367.000	20.684.000	20.934.000	5.03	Algemene uitkering	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
231.530-	205.650-	191.632-	5.04	Saldo van financieringsfunctie	0.52	Treasury/financiering
275.863	266.291	253.876	5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	0.53	Overige algemene dekkingsmiddelen
7.434.527-	7.222.330-	7.185.819-	6.	Overhead		
7.434.527-	7.222.330-	7.185.819-	6.01	Overhead	0.4	Overhead
-	-	-	7.	Vennootschapsbelasting		
-	-	-	7.01	Vennootschapsbelasting	0.9	Vennootschapsbelasting

Programmaonderdeel		Taakvelden		Begroting 2019		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
8.	Onvoorzien			50.000	-	50.000-
8.01	Onvoorzien	0.8	Overige baten en lasten	50.000	-	50.000-
	Totaal saldo van baten en lasten			36.001.128	33.892.204	2.108.924-
9.	Reserves			592.200	2.717.097	2.124.897
	Reserves			592.200	2.717.097	2.124.897
0.101	Mutaties algemene reserve	0.101	Mutaties algemene reserve	592.200	2.526.385	1.934.185
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	49.703	49.703
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	58.823	58.823
0.104	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek	0.104	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek in Waterland	-	39.975	39.975
0.105	Mutaties reserve zorgkosten	0.105	Mutaties reserve zorgkosten	-	-	-
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	42.211	42.211
	Geraamd resultaat			36.593.328	36.609.301	15.973

Meerjarenraming			Programmaonderdeel		Taakvelden	
Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving
50.000-	50.000-	50.000-	8.	Onvoorzien		
50.000-	50.000-	50.000-	8.01	Onvoorzien	0.8	Overige baten en lasten
639.407-	166.164	501.375		Totaal saldo van baten en lasten		
699.065	277.192	246.737	9.	Reserves		
699.065	277.192	246.737		Reserves		
420.753	-	-	0.101	Mutaties algemene reserve	0.101	Mutaties algemene reserve
49.703	49.703	49.703	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen
58.823	58.823	58.823	0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland
127.575	126.455	96.000	0.104	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek	0.104	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek in Waterland
-	-	-	0.105	Mutaties reserve zorgkosten	0.105	Mutaties reserve zorgkosten
-	-	-	0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad
42.211	42.211	42.211	0.107	Mutaties reserve funding kerktorens	0.107	Mutaties reserve funding kerktorens
59.658	443.356	748.112		Geraamd resultaat		

2. IV4 2019-2022

Hieronder wordt een overzicht van de IV4 gepresenteerd ten behoeve de regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

Taakvelden		Begroting 2019		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning			
0.1	Bestuur	977.340	-	977.340-
0.2	Burgerzaken	426.118	198.615	227.503-
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	145.919	744.614	598.695
0.4	Overhead	6.774.377	39.967	6.734.410-
0.5	Treasury	40.542	171.910	131.368
0.61	OZB woningen	156.309	2.487.670	2.331.361
0.62	OZB niet-woningen	28.799	633.220	604.421
0.63	Parkeerbelasting	2.000	312.320	310.320
0.64	Belastingen overig	6.146	97.850	91.704
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	19.947.000	19.947.000
0.8	Overige baten en lasten	50.000	-	50.000-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	Mutaties reserve	592.200	2.717.097	2.124.897
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	15.973	-	15.973-
1.	Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.709.223	44.740	1.664.483-
1.2	Openbare orde en veiligheid	299.830	21.510	278.320-
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.1	Verkeer en vervoer	2.573.758	40.000	2.533.758-
2.2	Parkeren	109.165	13.226	95.939-
2.3	Recreatieve havens	672.412	917.701	245.289
2.4	Economische havens en waterwegen	315.862	4.182	311.680-
2.5	Openbaar vervoer	60.187	-	60.187-
3.	Economie			
3.1	Economische ontwikkeling	40.318	-	40.318-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	408	-	408-
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	19.586	20.949	1.363
3.4	Economische promotie	246.098	537.264	291.166
4.	Onderwijs			
4.1	Openbaar basisonderwijs	13.382	-	13.382-
4.2	Onderwijshuisvesting	1.294.906	45.959	1.248.947-
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	370.717	38.418	332.299-
5.	Sport, cultuur en recreatie			
5.1	Sportbeleid en activering	111.366	-	111.366-
5.2	Sportaccomodaties	857.664	184.186	673.478-
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	177.235	-	177.235-
5.4	Musea	13.946	-	13.946-
5.5	Cultureel erfgoed	195.739	48.855	146.884-
5.6	Media	230.313	37.775	192.538-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	971.671	57.344	914.327-

Meerjarenraming			Taakvelden	
Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Nr.	Omschrijving
			0.	Bestuur en ondersteuning
910.340-	910.340-	940.340-	0.1	Bestuur
172.473-	200.501-	200.501-	0.2	Burgerzaken
62.495	37.020	37.219	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
7.434.527-	7.222.330-	7.185.819-	0.4	Overhead
168.020	184.328	185.931	0.5	Treasury
2.331.405	2.337.144	2.338.791	0.61	OZB woningen
604.421	604.421	604.421	0.62	OZB niet-woningen
310.320	310.320	310.320	0.63	Parkeerbelasting
91.704	91.704	91.704	0.64	Belastingen overig
20.367.000	20.684.000	20.934.000	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
50.000-	50.000-	50.000-	0.8	Overige baten en lasten
-	-	-	0.9	Vennootschapsbelasting
699.065	277.192	246.737	0.10	Mutaties reserves
59.658-	443.356-	748.112-	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten
			1.	Veiligheid
1.664.316-	1.664.149-	1.663.982-	1.1	Crisisbeheersing en brandweer
278.320-	278.320-	278.320-	1.2	Openbare orde en veiligheid
			2.	Verkeer, vervoer en waterstaat
2.533.309-	2.532.862-	2.532.414-	2.1	Verkeer en vervoer
117.657-	116.685-	106.629-	2.2	Parkeren
195.312	195.336	220.359	2.3	Recreatieve havens
311.645-	311.610-	311.575-	2.4	Economische havens en waterwegen
60.187-	60.187-	60.187-	2.5	Openbaar vervoer
			3.	Economie
40.318-	40.318-	40.318-	3.1	Economische ontwikkeling
408-	408-	408-	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
1.363	1.363	1.363	3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
336.204	336.242	332.950	3.4	Economische promotie
			4.	Onderwijs
13.382-	13.382-	13.382-	4.1	Openbaar basisonderwijs
795.515-	768.818-	735.469-	4.2	Onderwijshuisvesting
332.299-	332.299-	332.299-	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
			5.	Sport, cultuur en recreatie
158.938-	158.938-	158.938-	5.1	Sportbeleid en activering
639.660-	653.789-	646.367-	5.2	Sportaccomodaties
152.235-	152.235-	152.235-	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
13.946-	13.946-	13.946-	5.4	Musea
146.631-	146.378-	146.124-	5.5	Cultureel erfgoed
192.383-	192.229-	192.074-	5.6	Media
1.227.861-	908.776-	907.793-	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Taakvelden		Begroting 2017		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
6.	Sociaal domein			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.156.148	343.324	812.824-
6.2	Wijkteams	546.921	-	546.921-
6.3	Inkomensregelingen	3.086.515	2.286.466	800.049-
6.4	Begeleide participatie	2.890.776	236.610	2.654.166-
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.042.393	-	1.042.393-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	437.528	-	437.528-
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.193.875	-	2.193.875-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	500.133	-	500.133-
7.	Volksgezondheid en milieu			
7.1	Volksgezondheid	654.983	-	654.983-
7.2	Riolering	917.475	1.180.992	263.517
7.3	Afval	1.406.982	2.012.758	605.776
7.4	Milieubeheer	345.346	-	345.346-
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	123.498	173.993	50.495
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
8.1	Ruimtelijke ordening	641.366	50.000	591.366-
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	-	-
8.3	Wonen en bouwen	1.165.853	962.786	203.067-

Meerjarenraming			Taakvelden	
Saldo 2018	Saldo 2019	Saldo 2020	Nr.	Omschrijving
			6.	Sociaal domein
759.875-	759.089-	758.304-	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
431.107-	436.732-	436.732-	6.2	Wijkteams
636.152-	626.402-	629.401-	6.3	Inkomensregelingen
2.106.167-	2.125.417-	2.126.418-	6.4	Begeleide participatie
-	-	-	6.5	Arbeidsparticipatie
810.767-	822.017-	822.017-	6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
321.714-	327.339-	327.339-	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+
1.653.188-	1.668.188-	1.668.188-	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
-	-	-	6.81	Geëscaleerde zorg 18+
500.133-	500.133-	500.133-	6.82	Geëscaleerde zorg 18-
			7.	Volksgezondheid en milieu
661.446-	668.192-	672.675-	7.1	Volksgezondheid
263.517	263.517	263.517	7.2	Riolering
605.776	605.776	605.776	7.3	Afval
307.545-	280.548-	280.548-	7.4	Milieubeheer
50.544	50.594	58.943	7.5	Begraafplaatsen en crematoria
			8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
541.366-	541.366-	541.366-	8.1	Ruimtelijke ordening
-	-	-	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
51.678-	51.678-	51.678-	8.3	Wonen en bouwen

COLOFON

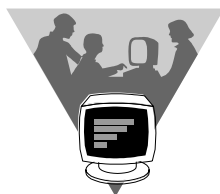
Uitgave:

Gemeente Waterland
Postbus 1000
1140 BA MONNICKENDAM

Bezoekadres:

Pierebaan 3
1141 GV MONNICKENDAM
Telefoon: 0299 - 658585
Telefax: 0299 - 658599

Samenstelling en lay-out:

Afdeling Financiën
Telefoon: 0299 - 658561
Telefax: 0299 - 658599

Voor opmerkingen en/of suggesties met betrekking tot de opbouw, indeling en lay-out kan contact opgenomen worden met de afdeling Financiën.

Voor inhoudelijke vragen kan contact opgenomen worden met het afdelingshoofd van de betreffende vakafdeling of de gemeentelijke voorlichter.
